Gheorghe Andreica

Gheorghe Andreica

MĂRTURII din iadul temniţelor comuniste

Cuvânt înainte.

Viitorii cercetători ai istoriei nu vor găsi, în zecile de mii de dosare ticluite de securitatea comunistă, mărturiile din prezentul volum, deoarece acestea sunt scrise în afara valorilor de minciuni comuniste.

Oculta comunistă a mizat pe dispariţia victimelor, ca astfel să rămână pentru istorie doar „adevărurile”ticluite de securişti. Dar socoteala de acasă nu s-a potrivit cu cea din târg.

Din oceanul de lacrimi şi sânge care a curs în cele patru decenii de teroare roşie, doar câteva cupe s-au putut colecta. Din ce a rămas, câteva picături amare cu mărturii se cuprind şi în acest volum. Puhoiul cel mare de suferinţă şi de mărturii ale suferinţei au dispărut în morminte odată cu victimele…

Mărturiile sunt aranjate pe închisori, având în faţă şi câte un mic comentariu, pentru a pune în temă pe cititorul neavizat.

La data arestării, majoritatea martorilor din prezentele episoade au vârsta între 17 şi 23 de ani, fiind deci tineri şi foarte tineri, de aceea şi mărturiile conţin în ele vibraţia tinereţii. Nu sunt tânguitoare, cu tot tragismul lor.

ÎNCHISOAREA JILAVA.

Închisoarea Jilava a fost destinată ca centru de triere al deţinuţilor şi ca „depozit” pentru anchetele Ministerului de Interne.

În 1948 funcţiona cu vechea administraţie, vechiul director şi vechii gardieni. De aceea şi regimul a fost mai blând, mai lejer pentru deţinuţi.

Această stare de lucruri n-a durat decât 5-6 luni. Cam cât dura un ciclu de „înalte” studii comuniste.

Primul episod al cărţii are loc în această perioadă. Al doilea şi al treilea s-au petrecut în 1949 sub „domnia” lui Maromet, în cel mai crunt regim de teroare. Al patrulea episod are loc în 1953 cu ocazia unei anchete privind procesul „Ţurcaniadei”. Din ordin, s-a aplicat un tratament mai blând celor de sub anchetă.

MĂRTURIA LUI AUREL OBREJA

Privitoare la închisoarea Jilava

ÎNCHISOAREA JILAVA – 1948

După terminarea anchetei la Ministerul de Interne, am fost transportaţi la închisoarea Jilava şi introduşi în camera 24 „secret”, ultima cameră pe coridorul secţiei a II-a a acestei închisori.

În cameră am mai găsit încă vreo 20 de persoane, toate foste mari somităţi ale vieţii politice româneşti. L-am întâlnit acolo pe Dumitru Groznea, decanul baroului de avocaţi Ilfov; pe unul Simca, ziarist la „Universul”; pe generalul Zaharia, aghiotantul mareşalului Antonescu şi pe alţi oameni valoroşi, ce fuseseră radiaţi din viaţa ţării şi aruncaţi în această beznă subpământeană.

Regimul de închisoare, în această perioadă, nu era aspru, cum avea să fie nu peste mult timp. Era destul de blând. Oamenii mai aveau la dânşii chiar şi bani. Astfel că dându-i gardianului 100-200 de lei, ne lăsa să circulăm dintr-o cameră în alta până la numărătoarea de seară.

Cei mai influenţi bărbaţi ai vieţii publice româneşti închişi pe secţia a II-a se aflau în această cameră, de aceea aici se strângeau şi alţii spre a pune ţara la cale.

Noi, elevii şi studenţii, eram în număr de vreo 30, poate şi mai bine, deci majoritari. N-aveam un reprezentant mai răsărit printre noi, doar pe unul Toma Simion; cu toţii

stăteam cuminţi în banca noastră, fără să ne amestecăm în politică.

Ne-am retras într-un colţ al nostru, unde ne-am apucat de carte, predând unii altora tot ce ştiam mai bine, învăţând matematici, istorie, limbi străine, desenând, modelând statuete în săpun, atâtea şi atâtea lucruri de mare folos. Tot, absolut tot, în afară de politică, la care niciunul dintre noi nu avea chemare, nici talent şi nici îndemânare, ba chiar simţeam cu toţii o oarecare greaţă de ea.

Generalului Zaharia nu-i plăceau tinerii, de aceea ne şi trata cu multă indiferenţă, iar noi ne vedeam de ale noastre, învăţătură şi multă rugăciune. Dar, de la un timp, generalul Zaharia ne studia continuu, devenind mult mai atent faţă de noi decât faţă de conferinţele savanten ţinute de politicienii notorii.

Într-o zi, un caraliu mi-a adus pământ şi ipsos, iar eu am modelat, cu răbdarea şi talentul deţinutului, o frumoasă statuetă, care a încântat pe toată lumea şi mai ales pe generalul Zaharia. Mă întrebă atunci cine sunt. Bănuia că moştenesc talentul de sculptor de la cine ştie ce oameni, care se trag din familii de prinţi sau intelectuali cu vechime. I-am spus cât sunt de sărac, că mama şi tata n-au avut bani să mă întreţină la şcoală şi că în timpul refugiului din Ardealul de Nord, hoinărind prin ţară, generalul Coroamă a descoperit la mine o fărâmă de talent şi m-a luat sub protecţia sa, întreţinându-mă la liceul Polizu din Bucureşti.

Generalul, luminându-se deodată la faţă, îmi zise cu cea mai mare prietenie, pe care n-o mai întâlnisem la el de când eram împreună:

— Cum, îl cunoşti pe nea Mitică?

— Da, îl cunosc pe d-ul general Dumitru Coroamă.

— Ştii că-i aici şi el?

— Nu. Şi inima-mi tresări în piept de bucurie că-l voi vedea pe binefăcătorul meu, dar şi de mare întristare că se găseşte pe undeva prin apropiere, în această beznă.

— Merge în fiecare zi la infirmerie ca să facă nişte injecţii. Dacă-l pândim cu atenţie de după geam, îl vedem cu siguranţă.

Astfel, în jurul orei 9, când ştiam că e timpul scosului deţinuţilor la infirmerie pentru diferite tratamente medicale, am stat la pândă împreună cu generalul Zaharia.

Deodată, apăru un grup de deţinuţi. Printre care unul părea bătrân şi slab, având o mustaţă lungă şi albă, iar părul pe de-a-ntregul cărunt.

— Uite-l, ăla este, cel cu mustaţă căruntă.

— Domnule general Coroamă! Strigai eu.

Generalul, înfiorat, îşi întoarse pe loc capul spre geam. Îmi recunoscuse vocea. Când m-a observat, m-a şi recunoscut.

— Cum şi tu eşti aici?

— Se putea, domnule general, să nu fiu alături de dumneavoastră?!

Se bucura generalul. Un zâmbet senin ca răsăritul de soare îi înfăşura faţa şi-mi zise în treacăt:

Să fii cuminte, să nu faci vreo prostie.

Să n-aveţi grijă de asta. De la dumneavoastră am învăţat să fiu cel ce sunt.

Am formulat astfel răspunsul, anume ca să-i fac bucurie generalului şi să aibă încredere în mine.

Doamne, Dumnezeule! Când îl cunoscusem pe acest sfânt, binefăcătorul meu, era un bărbat voinic şi drept. Avea o mustaţă bogată şi lung răsucită cu broazbe de fire cărunte. Semăna bine de tot cu Ştefan cel Mare. Acum părea doar o umbră căruntă. Oricât de tare eram, fără să vreau, mă trezii că lacrimile îmi curgeau şuvoi.

POLITICA, POLITICA ŞI IAR POLITICA

Întruna din zile, se adunaseră în celulă mulţi politicieni de renume. Fiecare dintre ei se pregătise cu o scurtă conferinţă privind organizarea societăţii de mâine, după căderea comunismului.

Din respect pentru vorbitori, noi am încetat cu programul nostru şi am dat toată atenţia cuvântărilor rostite de ei. Ultimul vorbitor a fost Dumitru Groznea cu o expunere deosebit de frumoasă.
Unul din profesori s-a adresat generalului Zaharia zicând: Domnule general, dumneavoastră n-aţi scos o vorbă măcar. Tot timpul aţi părut foarte îngândurat. Spuneţi-ne ceva şi dumneavoastră despre armată. La români armata are o importanţă aparte. Cuvântul ei trage greu în balanţă.
Atunci generalul Zaharia tuşi, dregându-si glasul; ceilalţi făcură o linişte de mormânt:
Domnilor, am ascultat cuvintele dumneavoastră frumoase care mi-au încântat auzul. Nu pot să zic că vreunul ar fi fost de prisos sau necuviincios pus în cuvântările aici rostite. Sau că ceea ce aţi spus n-ar fi bine.
Dar aţi omis ceva. Ce să facem cu aceşti copii pe care cu toţii îi avem aici, alături de noi? Ce ne facem cu Mişcarea Legionară? După cum vedeţi, ei sunt majoritari în închisoare şi sporesc lot după lot, aglomerând puşcăriile.
I-am urmărit de un timp să văd ce preocupări au faţă de noi, cei bătrâni. Nu i-am văzut decât învăţând şi perfecţionându-se mereu. Se roagă lui Dumnezeu cu ardoare, în timp ce noi facem o cruce sumară, un semn oarecare, numai de formă, ca să ne aflăm în treabă.
Noi împărţim ministere, funcţii şi tot felul de posturi, mai mari sau mai mici, în statul de mâine, fără să ştim dacă el va fi sau nu. Oricum am boteza noi aceste funcţii, ele tot „ciolane” se cheamă, unele mai cărnoase, altele mai cu zgârcituri. Pe aceşti copii nu i-am auzit niciodată că ar pofti la asemenea treburi.
Domnilor, noi suntem viciaţi.
Domnule decan, eu zic că, în caz că lucrurile se vor schimba, să-i lăsăm pe dânşii în locul nostru. Noi să stăm pe de laturi tot cu vorba şi cu sfatul. La vârsta noastră, aşa ne stă mai bine.

Să ştiţi, domnilor, că nimeni nu i-a urât mai mult ca mine. Dacă mareşalul mi-ar fi dat ordin să-i împuşc, i-aş fi mitraliat fără pic de îndurare. Am avut o informare greşită asupra lor. I-am considerat o ceată de derbedei fanatici, care omoară fără milă. I-am considerat oameni care-s ahtiaţi după pistoale, visând numai la crime şi sânge.

Iată-i, îi avem în faţă aici lângă noi. Constat că tot ce am ştiut eu despre acest tineret nu-i decât minciună şi calomnie. Acum constat că nu-s un mare apărător al poporului. Din contra, sunt un gonococ care distruge tot ce-i mai bun şi mai tare în ţara asta. Mare greşală am făcut faţă de Dumnezeu şi faţă de aceşti tineri. Mulţumesc lui Dumnezeu că nu m-au împins păcatele să ucid pe vreunul, aşa cum am vrut.

Noi de o lună de zile, vorbim frumos, tot mai frumos. De atâtea ori am vorbit contra lor, jignindu-i cu vorbe de ocară, deşi împărţim aceeaşi osândă la şase metri sub pământ. Pe ei nu i-am auzit niciodată ripostându-ne. Ei au rămas mereu supuşi şi cu respect faţă de noi, care-i hulim întruna.

Asta nu vă spune nimic dumneavoastră? Niciodată nu i-am întrebat pe dânşii ce vor, deşi numeric sunt mai mulţi decât noi şi mult mai tineri.

Noi, cei bătrâni, am avut cel puţin nişte funcţii în stat. Bolşevicii pot spune prin aceasta că le-am fost duşmani. Că am luptat împotriva lor. În această luptă am căzut învinşi. Astăzi suntem prizonierii lor. Aceşti copii n-au făcut însă nimic. Nici măcar nu s-au bucurat de tinereţe. N-au avut când. Mă întreb: Tot ei sunt de vină? Sau noi?

CUVÎNTAREA LUI DINU MATEESCU.

Decanul, cugetând temeinic şi drept, le zise celorlalţi bătrâni astfel:

Pe domnul general îl cunosc. Eu zic că dumnealui judecă lucrurile în profunzime. Are dreptate. Până acum i-am tot hulit pe aceşti tineri. Hai să le dăm şi lor cuvântul. Să se recomande cine sunt şi ce vor. În felul acesta vom lămuri un

lucru ce n-a fost lămurit nicicând, deşi au curs pâraie de sânge şi nu ştim bine pentru ce.
Cu toţii, fără excepţie, au lăudat propunerea decanului. Era printre tineri un student pe nume Dinu Mateescu. Frumos ca un înger şi deştept ca un savant. Pe acesta l-am rugat să spună câteva vorbe despre idealurile tineretului, despre concepţia Mişcării Legionare.
Toată cuvântarea lui Mateescu a durat vreo 5 minute. Tema abordată a fost inteligenţa faţă în faţă cu moralitatea şi Mateescu a dezvoltat doar atât cât să le dea bătrânilor un subiect de meditaţie pe cel puţin o lună de zile. Cuvântarea tânărului student a plăcut la toată lumea. În ziua aceea nimeni n-a mai avut de spus nimic.
GENERALUL ZAHARIA, DORNIC SĂ CUNOASCĂ MAI MULTE.
A doua zi generalul a venit la mine, luându-mă cu frumosul, spre a-i spune tot ce ştiu despre Legiune. Mi-a fosr jenă. Diferenţa de cultură dintre noi era enormă.
Generalul a observat imediat sfiiciunea mea de a răspundă. M-a descurcat tot el din situaţia penibilă în care mă găseam.
Lasă reţinerile la o parte. Tu spune-mi tot ce ştii. Nu vreau să aud învăţăturile voastre de la cei mai în vârstă. Vreau să le ştiu numai de la tineri. Oricât de virtuos ar fi un om, cu timpul, pe umerii săi se aşază un strat de păcate mai grele sau mai uşoare, care-i umbresc virtuţile. Voi, tinerii, n-aţi avut când să fiţi năpădiţi de cenuşa păcatelor. De aceea de la voi vreau să învăţ. La voi virtutea e vie şi strălucitoare.
În discuţii lungi şi deosebit de plăcute am petrecut câteva zile cu acest general atât de cult şi cumsecade. Dar într-o zi a trebuit să ne facem bagajele şi să ne despărţim.
DISCIPLINAR SPRE ÎNCHISOAREA JILAVA
Un număr de aproximativ 20 de elevi eram transportaţi disciplinar de la închisoarea Târguşorul Nou spre Jilava, în preajma sărbătorilor de iarnă, 1949.

Nu făcusem nici un rău la închisoarea minorilor din Târguşorul Nou, nici un act de indisciplină. Singura noastră vină a fost că un grup de ticăloşi, veniţi din închisoarea Suceava, deţinuţi ca şi noi, supuşi preaplecaţi ai lui Ţurcanu (vestitul călău al studenţilor din închisoarea Piteşti), ne trecuseră pe o listă, etichetându-ne ca oameni periculoşi şi cu influenţă în rândul elevilor deţinuţi. Din acest motiv, la sfârşitul anului 1949, călcam din nou pragul închisorii Jilava.

Nu mai recunoşteam Jilava cea din anul 1948, unde stătusem imediat după arestare. De la coborârea din dubă ne-am îngrozit. Urlete, ţipete, fluierături. Prin privirile injectate de ură nimicitoare, gardienii semănau mai mult a diavoli proaspăt sosiţi din infern spre a mai face unul şi aici, pe pământ.

Ne-au introdus în spălătorul cel mare, din dreapta de la intrare, în întregime din beton şi rece ca ghiaţa, poruncindu-ne să ne dezbrăcăm în pielea goală. Aveam la noi lucruri de artă lucrate în os la Târguşor: medalioane, cruciuliţe, una mai frumoasă decât alta, ba chiar câte un os întreg de picior de bou, sculptat în întregime în basorelief pe toate părţile, toate făcute cu migală, în care sufletul nostru era întipărit pe de-a-ntregul. Toate aceste obiecte, de mare valoare pentru noi, au fost călcate cu cizmele şi apoi zdrobite cu un ciocan, pe rând, făcându-le praf şi odată cu asta şi visele noastre în ziua de mâine.

Apoi a început umilirea prin percheziţia făcută la pielea goală, mâinile sus pe perete şi picioarele răscrăcănate: Cască gura, beleşte ochii, beleşte p…, cască curu!
În fluierături şi urlete am fost introduşi în camera 5 bis, unde mai găsirăm câţiva ofiţeri şi trei politicieni, în total vreo 7 persoane. Noi, elevii, ne. Am grupat cu toţii într-un colţ al camerei, văzându-ne de treburile noastre: matematici, poezii, desens şi modelaje în săpun.

Pe data de 5 noiembrie 1949, în timp ce pe celelalte secţii se auzeau strigăte de groază urlând în disperare, uţa se

deschise şi fură introduşi în cameră o serie de oameni în vârstă, printre care şi Edi Tomescu şi Mircea Vulcănescu. Figura acestuia din urmă m-a impresionat mult. Părea ca o biserică construită din beton armat, care a ars în întregime şi n-a mai rămas decât acel schelet magnific la care să privească lumea ca la o minune. Se vedea în el bărbatul frumos la făptură, cât şi la suflet.

Un al treilea bărbat ce fu introdus cu acest grup era Puiu Lăzărescu, politician din cale afară de naiv. Încerca să mă convingă pe mine, cel pe de-a-ndoaselea convins, că vom executa maximum 3 luni de puşcărie.

Pe ce vă bazaţi, domnu Puiu, că vom scăpa?

Mi-a spus avocatul că ori cedează ruşii, ori începe războiul.

Cum puteţi crede asta?! De ce să înceapă războiul? Pentru mine? Pentru dumneata? Pentru noi, cei câţiva din această închisoare? N-aţi auzit că am fost vânduţi la Yalta ca vitele la târg de un paralitic unuia mai viclean decât satana însuşi?! Să dea Dumnezeu să fie altfel, dar eu nu cred.

Aici dumneata să nu vorbeşti nimic! Dumneavoastră, tinerii, vă pricepeţi la matematici, la pictură, la sculptură, la orice, în afară de politică. Aici numai eu am dreptul să apreciez. Scăpăm în maximum 3 luni. Să fie clar!

Am tăcut. Nu mai aveam ce răspunde. El era încă nejudecat, urma să fie de atunci înainte. Atitudinea lui băţoasă mi-a plăcut, doar fundamentul ei cu „vin americanii” era şubred. Şi totuşi, a trebuit să-l previn pe acest viteaz naiv să fie atent, să nu vorbească orice, fiindcă prin celule, peste tot, erau turnători şi informatori ai administraţiei, care, temându-te, puteai da de mari nenorociri înainte de a sosi americanii ca să ne scape.

Bătrânul era chelios. N-avea păr decât în jurul cefei, dar acesta era destul de lung şi ar fi trebuit să fie tuns. Intră în cameră un caraliu care, îndată ce-l văzu, se şi legă de interesanta lui frizură, care de mult trebuia să fie tunsă.

De ce nu te-ai tuns, bă, banditule?

Dar el, băţos şi plin de sine, îi răspunde cu îndrăzneală, repezindu-l oarecum:
Mie mi-a cerut procurorul eliberarea, aşa că nu mă tund.
Gardianul n-a mai zis nimic, ci a plecat tăcut, lăsându-l pe Puiu Lăzărescu cu a lui aliură dârză şi sincer admirat de noi, ceilalţi, pentru atitudinea lui plină de tărie şi temeritate.

După stingere, se deschise uşa şi apăru trupa lui Maromet, toţi cu ciomege trainice în mâini şi în ochi cu priviri ce scânteiau de duşmănie de moarte.
Ca-a-are-i ă-ă-la ce-e nu vrea să-să-se tu-u-ndă? Întreabă Maromet, care era şi destul de bâlbâit.
Eu, răspunse Puiu Lăzărescu cu îndrăzneală neghioabă. Dă-ă-te jos!
În timp ce bătrânul politician se cobora de pe prici, Maromet îl apucă de ciuful din spate, trântindu-l de la înălţime la pământ şi în faţa tuturor începu să sară cât era el de lung cu cizmele pe acest om ajuns mai mult schelet decât ceea ce poate fi numit trup. Îi sări pe faţă cu cizmele, strivindu-i obrazul cum ai strivi o coropişniţă greţoasă ce-ţi iese în cale.

Bietul Puiu Lăzărescu cu greu se târî până sub prici şi apoi înlemni acolo.

Maromet îl apucă de-un picior şi astfel îl târî cu capul bălăngănind încoace şi încolo, până-n spălător, unde au turnat câteva găleţi de apă peste el; apoi strivit, îl aduse înapoi în celulă.
URMEAZĂ SUPLICIUL.

Peste câteva minute uşa se deschide din nou şi apăru Maromet cu o listă în mână şi zise:
Ca-are-ţi a-au-uzi nu-umele, fu-u. Tu. Ţi dumnezeii mă-ă-tii de ba-andit! Să-ă sa-ari jos de pe pr-pri-ici!
Ştiam că urmează bătaia şi inima se împietrise în mine.

Printre noi era şi un tânăr evreu pe nume Seinhorn Rubi. Rubi era fiu de rabin de prin Galaţi. La tatăl său veneau (înainte de 23 august 1944) diferite persoane obscure, cu

şepcile trase pe ochi. Erau comunişti, iar rabi, care ştia că urmează să vină la putere regimul comunist, se punea bine din timp, făcându-si un capital politic ca lumea. Rubi, însă, nu putea să-i sufere pe comunişti şi într-o zi îi turnă la fosta Siguranţă şi astfel aceştia au fost prinşi cu toţii.

Siguranţa comunistă descoperi cine a fost turnătorul şi băgă pe bietul Rubi la zdup şi încă în camera celor trimişi la Jilava disciplinar.

De pe listă îl strigă şi pe Rubi, Maromet stâlcindu-i numele.

Du-umne-e-zeii mă-ă-tii de ba-andit… Şi jap!

Virgil Maxim fu şi el pe listă, astfel că şi el coborî în lovituri şi, tot cu lovituri nemiloase, ajunse pe coridor.

Titi Stoica, dumnezeii mă-tii!

Când îmi veni şi mie rândul, mi-am pus mâinile pe cap cum mă învăţase altul care trecuse prin astfel de focuri şi am trecut alergând printre caralii. Lovituri am luat destule, dar cine mai avea timp să distingă care-i lovitura de ciomag sau de picior cu cizmă grea?

Astfel, strigară pe 10 din cameră, ultimul fiind Nicu Bardac, tot elev, venit odată cu mine de la Târguşorul Nou. Când caraliul vru să-l lovească cu maşina de tuns în spate, el se feri cu iuţeală, iar caraluil nimeri cu mâna în prici, sângerându-si-o bine.

Printre cei 10 trimişi la supliciu erau şi 3 ofiţeri. Unul mai tânăr, cu grad de căpitan pe nume Prelingeanu, care avea o piele fină şi albă ca a unei domnişoare de pension şi un altul cu grad de maior pe nume Ghiţescu.

Pe coridor, ceva mai încolo, o altă echipă de gardieni înarmaţi cu pari aştepta să trecem prin dreptul lor şi să ne facă încălzirea dar interveni ceva şi n-am mai trecut pe lângă această haită de lupi, ci au primit ordin ca să ne bage pe toţi la „neagra”.

Nu ne-am speriat noi de „neagra”, deoarece mai stătusem în astfel de celule de pedeapsă, numai că de data aceasta ne porunciră să ne dezbrăcăm la pielea goală. Afară totul

era îngheţat tun (era prin luna februarie) şi în această cameră se vedea gheaţă groasă şi se simţea un miros împuţit, stătut, de nedescris.
Pe jos fecale, vomă, urină, toate amestecate şi îngheţate. Vedeam gheaţa groasă şi mi se păru cam de 20 de cm.
După ce se închise uşa, de întuneric ce era, aveam impresia că vedem.
Ce facem, fraţilor? Că dacă stăm locului, s-a zis cu noi, îngheţăm.
Astfel, cu o mână pe umărul celuilalt şi cât mai apropiaţi unul de altul, am început manejul, un fel de fugă la trap mărunt în jurul pereţilor, ţinându-ne mereu cu o mână de umărul celuilalt şi cu una de perete. De sute de ori ne-am învârtit, până nu am mai putut. Forţele se epuizau, dar, inexplicabil, altele le luau locul.
Am început să ne ţinem în braţe doi câte doi şi să ne frecăm pe spate să mai punem sângele, cât mai curgea prin vine, în mişcare. Am epuizat şi asta. Parcă trebuia să stăm jos, că nu mai puteam. Am pus palmele sub fese ca să nu stăm direct pe gheaţă şi, apoi, unul pe genunchii celuilalt. Ne-am cuprins cu braţele unul pe celălalt în formă de colac şi astfel ne învârteam din nou la pas mărunt.
Rubi, mai „haios”, zise cu accentul lui specific evreiesc:
Ia te uită jidanii, cum se iubesc cu lejunarii!
Şi toţi am pufnit în râs, cu tot necazul ce-l aveam.
N-ai grijă, Rubi, răspunse un altul. Te facem şi pe tine legionar. Aceasta-i prima probă şi cea mai uşoară, mai sunt nouă şi primeşti cămaşa verde.
„Oi-vei”, făcu evreul. Şi asta ne. A mai înveselit.
De necrezut! Două zile am fost ţinuţi în starea asta. Mă tot gândesc acum, când toate au trecut, de unde am avut atâta forţă ca să rezistăm? De unde ne-a venit căldura ce o pierdeam cu fiecare secundă? Doamne Dumnezeule, mare e Numele Tău! Cred că dintre toate vietăţile lumii, niciuna nu e mai rezistentă la supliciu precum e omul.

Tot timpul auzeam strigăte de disperare. Dar în a treia seară ţipătele erau parcă şi mai groaznice. Pe coridoare se auzeau tropote de cizme ce călcau grăbit şi apăsat pe cimentul răsunător. Din dpărtare se auzeau bubuituri, cum ai lovi cu un par într-o saltea. Rubi şi Ghiţescu spuneau că bat oameni. Era ceva groaznic.

Paşii au trecut de noi şi iarăşi se dădu stingerea. Dar după stingere apăru Maromet cu trupa lui de bătăuşi, cu coimagul la subţioară.

AL DOILEA SUPLICIU.

Afară, bandiţilor!

Ni s-a permis să îmbrăcăm izmenele şi cămaşa. Am fost duşi în spălătorul de lângă intrare, unde ni s-au pus ochelari de tablă la ochi. Eu am strâns şi încreţit fruntea spre a face să pot vedea pe unde calc şi i-am zis discret ofiţerului Ghiţescu:

Domnule maior, lasă-mă pe mine să merg în frunte, că eu cunosc toate coclaurile pe aici.

Dar el îmi răspunse dârz şi neînfricat:

— Să mă las condus de tine, un copil neştiutor, eu, cel care am fost pe front printre gloanţe şi schije?

E o mare deosebire, domnule Ghiţescu, acolo ştiai unde-i duşmanul şi de unde vin gloanţele; aici nu ştii de unde vin loviturile.

Nu-mi dai tu lecţii!

Tocmai atunci un ţigan spurcat îl apucă pe Ghiţescu de ceafă şi, tot lovindu-l cu pumnii şi cu cizmele, îl duse la locul supliciului. Când uşa spălătorului se deschise, am auzit clar strigăte de om torturat. Un gardian mă luă de mână, încercând să mă plimbe de câteva ori în jurul lavaboului spre a-mi pierde direcţia, dar eu i-am zis:

Lăsaţi, domnu gardian, şmecheria asta, că eu cunosc această închisoare ca-n palmă.

Drept urmare, nu m-a mai învârtit, ci m-a dus direct la locul supliciului, undeva în reduit, în faţa camerei 3 sau 4. Pe reduit erau camere mari, în care încăpeau în mod normal

cam 100 de oameni, dar administraţia închisorii înghesuia şi câte 3-4 sute de oameni. Uşile de la intrare erau deschise, anume ca să timoreze întreaga închisoare.

Înainte de aajunge la locul torturii, auzii nişte ţipete, atât de groaznice, încât avui impresia că sunt ale unui porc pe care atunci îl înjunghie. Acest soi de tortură avu un efect maxim asupra întregii închisori. În ce mă priveşte, deşi eram numai cu izmenele şi cămaşa pe mine şi totul îngheţat în jur, nu simţii frig, ci, din contră, căldură.

La locul torturii era prezent ofiţerul politic Vişinescu, care conducea toată operaţiunea. Mă cunoştea de data trecută.

Răcnete se mai auzeau şi în altă parte. Aceasta însemna că sunt mai multe echipe care torturează deţinuţii.

Cum te numeşti, bă?

Obreja Aurel, domnule locotenent major; vreau să ştiu de ce m-aţi adus aici?

Ia uite, bă, că mai şi întreabă! Dumnezeii mă-tii!

Şi mă prinse de cap, răsucindu-l astfel că mă trezii imediat lungit la pământ. Un gardian se aşează cu dosul pe cap, unul pe spate, unul pe mijloc, iar unul pe călcâie. În felul acesta mi-a rămas descoperită partea trupului de la brâu până la ouăle gleznelor.

În graba mare, privind spre lista cu victimele pe care o avea în faţă Vişinescu, am observat că fiecare avea de primit un număr de lovituri dinainte stabilit.

Prima lovitură a fost atât de dureroasă, încât am avut impresia că m-au tăiat în două cu o bardă lată. Reacţia la durere a fost atât de mare, încât trecu de urletul normal pe care trebuia să-l scap din gâtlejul strivit de greutatea caraliului care-mi stătea pe cap. Şi-am scos din mine un râs de om nebun. A duoa lovitură a fost la fel de dureroasă, a treia la fel şi aşa şi celelalte. Parcă mă tăia-n bucăţi mărunte cu o bardă lată şi tăioasă tare.

Ghiţescu mă prevenise, căci el ştia cum se bate, să-mi pun mâinile sub burtă în formă de cruce şi nu cumva să le scot spre a le duce la spate, că altfel ar putea să-mi zdrobească

noadele de la degete şi asta-i mai rău decât bătaia pe care o primeşti.

Eu n-am urlat, deşi ar fi fost mai bine să urlu, poate scăpam mai uşor. Atunci îmi fulgeră prin minte supliciul lui Horea când a fost tras pe roată… Şi-o lovitură două le-am îndurat mai uşor. Văzând că nu se mai opresc, cu un efort disperat mi-am relaxat întregul corp ca şi cum aş fi murit. Gardianul care-mi stătea pe cap, simţind relaxarea, le zise în şoaptă celorlalţi:

A murit. Nu mai loviţi.

Au mai lovit ei de câteva ori, apoi s-au ridicat de pe mine. Veni politrucul Vişinescu şi, lovindu-mă cu cizma peste picioare, îmi zise:

Scoală, banditule!

Dar nu m-am sculat. Atunci, gardianul care îmi stătuse pe cap se aplecă spre urechea mea şi-mi şopti încet de tot:

Scoală băiete că ăştia te omoară.

Această şoaptă mi se păru atât de blândă, încât în acel moment valora cât glasul mamei, când mă alinta ca să dorm şi m-am ridicat încet, mai mult cu ajutorul lui, căci îmi ziceam în sinea mea: dacă observă că mai am puţină tărie în mine, sunt capabili să mă bată până mi-o zdrobesc pe toată.

Care cum scăpa de bătaie trebuia să treacă printr-un „tunel” format din mai mulţi caralii de-o parte şi de alta, toţi cu pari în mână, care loveau cu toată tăria, la-ntâmplare, care pe unde nimerea. Rostul acestor lovituri era în primul rând umilirea la care eram supuşi şi numai în al doilea rând avea rol de tortură. Eu mergeam prefăcându-mă pe jumătate mort, dus de braţ de acel gardian care-mi şoptise la ureche să mă scol.

Pe sub ochelari am observat cum gardianul care mă ducea făcu semn celorlalţi care aşteptau să nu mă lovească, dar eu credeam că mă va lăsa din mână şi voi fi lovit şi mai tare, astfel că instinctul de apărare iar prinse curaj şi forţă, fiind gata de fugă. Dar gardianul a fost corect şi nu m-a lăsat din mână.

Am fost dus din nou la „neagra” şi a trebuit să mă dezbrac de izmene şi cămaşă şi numai gol puşcă să intru în acea cameră. La uşă era o găleată cu apă rece în care am vârât mâna şi am dat puţin peste carnea zdrobită de lovituri ca să mai îndulcesc din durerea amară ce mă fulgera în dreapta şi în stânga.

Am fost ultimul care am intrat. Ceilalţi urlau şi blestemau în gura mare. Am început şi eu să urlu şi să-i blestem pe călăi. Căpitanul Prelingeanu a muşcat din murdăria ce ne înconjura, de durere, iar ofiţerului care mă înfruntase cu treburile de pe front, i-am plătit-o, întrebându-l dacă şi pe front a fost ca aici. Gemu, scrâşnind din dinţi şi nu-mi răspunse.

Dintre toţi cei de faţă, eu şi cu Nicu Bardac am fost cei mai rezistenţi şi ne-am văitat cel mai puţin, deşi eram cei mai tineri.

Un fenomen ciudat mi s-a întâmplat în timpul bătăii. Aveam impresia, atunci când primeam loviturile, că sufletul din mine iese tot până la gură şi apoi e tras de un caiciuc înapoi şi tot aşa până la ultima lovitură.

În groaznicele condiţii în care stăteam nu se mai putea rezista multă vreme. Moartea ne adulmeca pe aproape, dar spre norocul nostru, la miezul nopţii ni se deschise uşa şi am fost duşi în camera noastră.

Un gardian mergea în faţă cu un felinar, iar altul în spate cu un alt felinar; astfel încadraţi am intrat în camerî, unde aşteptau cei 60 de oameni, căci în total eram 70 de persoane.

Cel care întocmise lista cu noi a fost turnătorul Vlădescu, un ţigan tovarăş de luptă cu Gheorghe Gheorghiu-Dej, care, în prima fază, se lăuda că ar fi fost şi el prin comitetul central al partidului comunist. Avea pretenţia că-i mai capabil decât Gheorghiu-Dej, numai că, descoperit că a dat informaţii fostei siguranţe, a ajuns la Jilava, unde şi-a găsit sfârşitul.

EVREUL KANER.

Eram în închisoare la Jilava imediat după sosirea lui Maromet, pe la începutul anului 1949.

În cameră, majoritatea era formată din tineri elevi ţi studenţi, făcând parte din „Frăţiile de cruce”. Ceilalţi deţinuţi, constituind minoritatea, erau câţiva ofiţeri de jandarmi, alte cadre militare, funcţionari şi o organizaţie sionistă de evrei.

Şeful sioniştilor era Eduard Kaner, de meserie avocat. Bărbat solid, frumos şi foarte deştept. Mai era şi un pianist pe nume David Bernstein, cu care mă împrietenisem la cataramă şi toată ziua, de dimineaţă până seara, discutam numai şi numai despre artă. Subiectul părea atât de vast, încât ne grăbeam ca nu cumva să ne apuce punerea în libertate înainte de a-l epuiza. Numai că bietul Eduard Kaner, om mult mai solid decât toţi ceilalţi, se topea văzând cu ochii şi ajunsese să se poată ridica din pat cu greu. Cu fiecare zi care trecea, minutarul ceasului din urmă parcă îl auzeam bătând din depărtare şi tot mai tare. Nu era glumă. Omul dăduse într-o distrofie năruitoare şi putea uşor să contracteze o boală de plămâni şi să moară rapid, sau să mai întârzie puţin şi să moară din alte motive la baza cărora era foamea cea cruntă.

Toată lumea mă alesese pe mine şef de cameră, astfel că luându-mă în serios, l-am sfătuit pe Kaner să iasă la raport la comandantul Maromet. Spre a evita o stâlcire în bătăi (pentru înviorarea funcţiilor vitale) l-am sfătuit să spună, primul lucru, că este evreu şi numai apoi să ceară regim îmbunătăţit sau trimiterea la infirmerie.

Zis şi făcut. Nu era de aşteptat ci, când deschise gardianul uşa pentru a duce murdăria la WC, Kaner s-a cerut la raport la căpitanul Maromet. Sosi Maromet cu ciomagul lui noduros la subţioară şi ci vreo câţiva haldăi după dânsul.
Ci-i-ne-i a-a-cela ca-a-re vrea ra-a-port?
Eu, domnu comandant.
Ce-e vrei ba-anditu-u-le?!

Să trăiţi, domnu comandant, eu sunt evreu şi am stat în lagărul de la Ausschwitz şi iată că am scăpat cu viaţă, dar de aici de la comunişti nu scap.
Îşi desfăcu cămaşa, arătându-si coastele mari ce puteau fi numărate chiar şi din ochi şi pielea ce le acoperea semănând mai mult cu o pieliţă-ntinsă şi gata de rupt.
Maromet se uită crunt la el, întrebându-l ce-i cere.
Să fiu dus la infirmerie sau să-mi daţi un regim de refacere.
Maromet se scărpină puţin după ureche ca să-i vină o inspiraţie cât mai mişelească cu putinţă, îşi pipăi instinctiv ciomagul, dar renunţă la el şi-i zise stropşindu-se:
Ştii ce?! Te bag în p. mă-tii de bandit! Făcu stânga-împrejur şi ieşi afară cu toată suita lui.
Era un câştig, care consta din faptul că scăpase neciomăgit. De regulă, în Jilava acelor vremuri unicul medic adevărat era Maromet şi singurul medicament, ciomagul. Te bătea atâta, până ce singur recunoşteai că eşti sănătos tun.
Ce să facem cu Kaner, care trebuia neapărat salvat?! Îmi veni o idee: să apelez la toată lumea şi să recurgem la un act creştinesc de salvare a omului.
Fraţilor, le zisei eu mai mult în şoaptă celorlalţi, eu zic că n-ar fi rău ca din suplimentele ce le primim în fiecare zi, lui Kaner să-i facem o raţie zilnică şi astfel se va reface. Că el nu suferă de nimic decât de foame. E dublu de voinic decât noi ceilalţi şi mai bărbat ca noi, fiind şi mai în vârstă.
Toţi au fost de acord. Raţia de mâncare, spre a fi distribuită egal, polonicul se dădea ras, apoi ce rămânea, fiind tot raţia noastră, se redistribuia ca un fel de supliment.
Pentru asta am instruit un fel de tichet, astfel ca fiecăruia să-i revină o dată rândul. La fasole separat, la arpacaş separat. Acolo conta chiar şi o porţie de mâncare. În felul acesta noi cedam unul din suplimente. Pe când nouă ne venea rândul la 7-8 zile, Kaner lua în fiecare zi.
UN „TAMBUR” MIŞEL.
Vreo 3-4 zile lucrurile au mers bine, dar apoi se ridică unul, un plutonier de jandarmi pe nume Ciacu şi zise:

Să ştiţi că n-am de gând să hrănesc jidanii. În 1940, când aţi avut puterea în mână, trebuia să-i omorâţi pe toţi şi să scăpăm de ei.
S-au mai ridicat câţiva susţinând aceeaşi idee şi astfel toată acţiunea noastră de salvare a lui Kaner de la moarte a fost compromisă. La rândul său, Kaner a luat cuvântul şi a zis:
— Eu mulţumesc legionarilor pentru polonicul de mâncare pe care mi l-au dat şi vă mulţumesc şi vouă, românilor şi creştinilor, pentru că mi l-aţi luat. Apoi se întinse pe pat, tăcut şi abătut.
Mişelia tamburului n-am putut-o suporta noi, cei tineri şi ne-am înverşunat şi mai mult ca să-l salvăm pe Kaner, a cărei scurtă cuvântare ne-a intrat la suflet. Cum să facem spre a nu ne defavoriza prea mult pe noi, căci foamea era crâncenă? Ne chinuia pe toţi grozav, dar ne înfrânam din toate puterile, găsindu-ne tot alte preocupări decât gândul sau vorba despre mâncare.
În cameră erau şi alţi oameni mai vârstnici care sufereau de diferite afecţiuni, cărora diverse mâncăruri nu le priau, fiind aruncate la tinetă. Aşa că i-am luat cu frumosul pe aceştia, rugându-i să nu arunce mâncarea. Mai veneau şi noi arestaţi, care până se obişnuiau cu lăturile închisorii nu le mâncau. Am intervenit şi la unul dintre aceştia şi la alţii care au urmat după el, să strângem toată această mâncare şi să i-o dăm lui Kaner, a cărui singură afecţiune era epuizarea fizică din cauza înfometării. Cum asta n-a fost suficient, am dat noi, tinerii, fiecare câte o lingură rasă de mâncare, umplându-i în fiecare zi lui Kaner câte o gamelă plină şi, în două luni de zile, omul a fost pus pe picioare; parcă atunci îl arestase, vesel şi cu chef de vorbă.
Ne-am despărţit apoi, urându-ne din suflet libertate cât mai grabnică. Dar n-a fost să fie. Nu l-am mai întâlnit de atunci, deşi aş fi vrut. Am prins doar un zvon că ar fi fost pus în libertate la intervenţia statului evreu. Dacă-i adevărat sau nu, asta n-am de unde s-o ştiu şi nici să verific; la timpul potrivit nu am putut. De acum e prea târziu. Mă

îndoiesc că e printre cei vii. Că dacă ar trăi, ar trebui să aibă aproape 90 de ani.

JILAVA, 1953

DE CE AI DESENAT, BANDITULE?!

Mai încoace, prin 1953, după ce am fost dus la anchetă în legătură cu procesul lui Ţurcanu, stăteam într-o cameră cu mai mulţi, dar nu chiar atât de înghesuiţi ca-n prima perioadă a marii terori.

Trebuia să fac ceva, cât de puţin, căci nu puteam sta locului. Există o metodă de a desena, cu succes, pe sticlă (respectiv pe geam), ungând cu săpun geamul şi presărând puţin DDT (praf cu care se dădea prin cameră împotriva ploşniţelor). Apoi, cu un pai scos din rogojină, făceam diferite figuri de oameni, căci modele aveam destule în cameră. La mulţi le era frică să pozeze, ca nu cumva să fie bănuiţi pentru aceasta, dar s-au găsit destui care să o facă.

Într-o zi, pândindu-mă, caraliul m-a prins tocmai când lucram la un portret al unuia din cameră. Deschise uşa brusc şi veni la mine:

Ce faci acolo, banditule?

Ce să fac? Desenez.

Ce-i aia?

Nişte portrete. Chiar oamenii ăştia din cameră.

Nu cumva să le ştergi, c-ai încurcat-o cu mine, banditule!

Nu le şterg, domnu plutonier.

Peste câteva momente se prezentă însoţit de ajutorul lui Maromet, un ofiţer pe nume Ivanca. Acesta nu era sănătos la minte (cum de altfel, nici un ofiţer nu era). De meserie croitor, din comuna Jilava, ajuns pe post de ofiţer la închisoarea Jilava, devenise unul dintre cei mai crunţi bătăuşi.

Niciodată nu te privea în ochi. Umbla cu capul plecat într-o parte, privindu-te mai mult pe sub gene.

Care-i ăla? Zise către caraliu.

M-am prezentat imediat, recunoscând că eu le-am făcut.

— De ce ai desenat, banditule?

— Păi, n-am avut ce să fac şi am desenat.
— Nu cumva să le ştergi banditule, că te omor în bătaie!
— Am înţeles domnule ofiţer.
După câteva minute se auziră paşi mai mulţi de cizme tropăind pe coridorul boltit al puşcăriei, iar uşa se deschise din nou:
Care-i banditul acela?
Eu, să trăiţi.
Era Vişinescu, locţiitorul politic, având în spate mai mulţi gardieni.
Tu, mă banditule?! (Mă cunoştea de client vechi). Iar nu-ţi vezi de treabă? Nu cumva să le ştergi, că ai încurcat-o!
Nu, să trăiţi, n-am să le şterg.
Mai trecură câteva minute şi din nou se auzi tropăit de turmă drăcească, care se apropia de celula noastră. Uţa se deschise şi apăru Maromet însoţit de toată trupa lui:
Care-i banditul ăla?
Eu, să trăiţi, domnule comandant.
Privi portretele. Fiind uşor de recunoscut şi identificat, care pe ce deţinut din cameră reprezintă.
— Cine-i ăsta?
— Ăsta-i dânsul, şi-l arătai pe unul care-mi pozase.
Şi acesta tremura mai abitir ca mine, căci nu era deloc glumă, deşi teroarea cea mare se mai potolise.
Dar ăsta cine-i?
Ăsta-i el. Şi-l arătai pe celălalt care. Mi pozase.
Privea ticălosul şi compara să se convingă dacă într-adevăr pe ăsta-l desenasem.
Norocul meu că desenele toate erau reuşite şi semănau cu modelele de parcă ar fi fost fotografii bine făcute, altfel o încurcam, că n-a rămas nici un singur portret să nu fie bine studiat şi comparat cu colegul care pozase.
Ce meserie ai, banditule?
Am fost elev la şcoala de arte şi mă pricep la desenat.
Apoi, stând câteva clipe să gândească sau să scornească vreo ticăloşie din mintea lui cea neagră, îmi zise:

Nu cumva ăşti-s sfinţi de-ăia de ai voştri?
Nu, domnu comandant. Şi mai prinseră curaj şi ceilalţi şi începuseră să-l asigure că nu sunt nici un fel de sfinţi reprezentaţi acolo în desene, ci-s capetele lor, ale celor care au pozat.
Ce condamnare ai?
15 ani.
Şterge-le şi să nu mai desenezi, banditule! Ne-am înţeles?
Am înţeles, domnule comandant.
Astfel am scăpat fără să-mi facă nimic. Altă dată, pentru asemenea faptă, dacă scăpam viu în urma bătăii ce aş fi primit-o, ar fi fost o adevărată performanţă, dacă nu chiar o minune nemaipomenită.
DUPĂ MĂRTURIA LUI PUIU ATANASIU
Privitoare la înscenările judiciare din anul 1958
CEL DE AL TREILEA MARTIRIU AL LUI RADU GYR
Toţi tiranii lumii acesteia, toţi asupritorii, au menajat mai mult sau mai putin pe cântăreţii popoarelor.

Excepţie de la această regulă fac ţiganii care nu au maâncat pâinea cea albă şi scumpă a acestei ţări. Regimul mareşalului Antonescu l-a vârât în puşcărie pe marele poet Radu Demetrescu Gyr. De ce? Pentru a-ţi satisface ambiţiile cazone de „mare salvator” al patriei. Generalul nu suporta să simtă pe cineva că-i stă în faţă.

La concursul pentru locul cel din frunte, un poet cu făptura umilă ca aceea a lui Radu Gyr va sta întotdeauna în faţa unui trufaş general. Şi aceasta fără onoruri dinainte organizate sau fanfare cu steaguri în frunte ce bat pasul în ritmul tobelor asurzitoare.

Regimul generalului a inventat cea mai josnică umilinţă pentru tineretul făcând parte din Mişcarea Legionară: „Reabilitarea” post-mortem pe frontul de răsărit în linia întâi, de unde se ştie că puţini scapă vii sau întregi! Ba a mai inventat o mişelie în plus faţă de câte au fost cunoscute pânâ la acea dată: Legionarii de frunte, expres nominalizaţi,

trebuia să fie împuşcaţi pe la spate de către chiar fraţii lor români în timpul luptelor.

Trimis pe frontul de răsărit, Radu Demetrescu Gyr a fost rănit şi invalidat încă la începutul luptelor. A fost însoţit spre casă de un soldat. Un fel de escortă „specială”. Ostaşului i s-au dat instrucţiuni să prindă ocazia „că vrea să fugă” şi să-l împuşte pe la spate.

Tânărul soldat, om cu frica lui Dumnezeu, proaspăt scăpat din marele măcel, nu s-a pretat la o asemenea manevră diavolească.

Radu Gyr a stat în închisoare până în anul 1954-l955, când, cu ocazia unei perioade de „dezgheţ” politic, a fost pus în libertate. Atotputernicul Gheorghiu-Dej s-a aplecat la rugămintea preşedintelui Indiei ca să-l elibereze. Mircea Eliade a fost cel a intervenit la preşedintele Indiei, iar aceasta, în continuare, la dictatorul României.

Din puşcărie, poetul a fost dus direct la spitalul „Caritas” pentru refacere, apoi lăsat liber în voia sorţii! Această perioadă de libertate a durat până aproximativ prin luna februarie 1958, când a fost din nou arestat.

De data aceasta oculta comunistă l-a introdus pe Radu Gyr într-o înscenare judiciară mârşavă şi i-a aplicat un regim de exterminare lentă plină de sadism. Diavolii regimului comunist ţineau neapărat să compenseze perioada cât nu l-au avut pe poet direct în ghiare. În înscenarea imaginată, oculta securisto-comunistă a plăsmuit o gogoaşă mai mare decât un munte: mai întâi securiştii au operat toate mutaţiile, au înfăptuit toate manipulările (multe inimaginabile), abia apoi au trecut la arestări şi punerea în scenă a murdăriei închipuite de mintea lor bolnavă şi îngreunată de multă ură şi mişelie. Au procedat ca plugarul care-si pregăteşte ogorul de toamnă pentru însămânţarea de primăvară. Se mai aseamănă această înscenare cu un munte uriaş de ghiaţă (iceberg) ce pluteşte dinspre miazănoapte spre apele calde, învăluit în ceaţa rece.

PARTEA VĂZUTĂ A ICE-BERG-ULUI.

Pentru a înţelege întreaga înscenare judiciară în care a fost implicat poetul, voi prezenta mai întâi persoanele cele mai importante pe care le-a folosit securitatea comunistă. Pe umerii acestora oculta a clădit întreg eşafodajul înscenării.

Primul personaj este doctorul Aurel Marin, din Bucureşti, specialist O. R. L., un adevărat savant în materie, recunoscut pe plan internaţional.

În timpul studenţiei Aurel Marin a făcut şi el parte din organizaţiile legionare de tineret. După instaurarea regimului comunist în România şi-a dat seama dincotro bate vântul. A fost un om practic şi bine informat. N-a mizat şi nu s-a legănat în „vise dulci”. Şi-a dat seama că robia comunistă va fi de lungă durată. A intuit uneltirile ocultei ce şi-a propus distrugerea spiritualităţii creştine şi naţionale a neamului nostru şi a celorlalte neamuri căzute în ghiarele comunismului.

Aurel Marin s-a prezentat în faţa camarazilor săi zicându-le:

Fraţilor, eu mă retrag din Legiune. Nu văd în viitorul apropiat nici o şansă de mai bine. Nu văd posibilitatea de a-mi continua cercetările de specialitate decât încadrându-mă în programul regimului comunist.

Astfel, Aurel Marin s-a despărţit onorabil de foştii săi camarazi. În faţa autorităţilor comuniste şi-a făcut o autobiografie sinceră în care şi-a recunoscut întreg trecutul său legionar. Apoi s-a înscris în partudul comunist, calitate fără de care nu ar fi putut să-si continue cercetările ştiinţifice.

Al doilea personaj este Puiu Atanasiu, avocat de meserie. În Legiune avea un grad mare şi fusese prefect legionar.

Trimis pe rontul de răsărit, a căzut prizonier. Alături de alţi camarazi de arme a refuzat să se încadreze în diviziile procomuniste. Din contra, împreună cu alţi ostaşi din armata română căzuţi în ghiarele bolşevicilor, a organizat diferite acţiuni de protest contra samavolniciilor săvârşite

de bolşevici împotriva prizonierilor români. Pentru acest motiv, împreună cu alţii, a fost deţinut în prizonierat până în anul 1948.

Abia în anul 1948 a fost eliberat din lagărele ruseşti. Predat autorităţilor române, acestea l-au internat într-un lagăr, pe întinsul canalului Dunăre-Marea Neagră, cu regim de deţinut politic.

Abia în anul 1954 a fost pus în libertate. După punerea în libertate, Puiu Atanasiu, împreună cu un alt camarad, tot legionar, pe nume Bărbulescu, a preluat un chioşc de ziare şi tutun pe Calea Victoriei, în Bucureşti.

Al treilea personaj a fost unul pe nume Lucuţa. Acesta era inginer şef la uzinele „9 Mai" din Bucureşti. Nu era legionar. A fost în schimb camarad de arme cu Puiu Atanasiu pe frontul de răsărit şi în cntinuare prizonier prin lagărele din URSS. Fiind eliberat, în perioada 1954-l956 chiar conducerea partidului comunist dăduse „indicaţii" verbale, recomandând directorilor de întreprinderi să mai „închidă ochii" lsa trecutul politic, să angajeze şi oameni cu dosarul „deochiat".

Economia era în mare derivă tocmai din cauza lipsei de oameni competenţi în posturile cheie, ocupate acum de diferiţi indivizi adunaţi de prin şanţurile mahalalelor bucureştene. Aşa s-a ajuns la dublarea posturilor importante. Lichelele deţineau puterea şi avantajele personale, iar oamenii capabili şi competenţi erau cu munca şi răspunderea.

Puiu Atanasiu a aflat, într-o bună zi, că poetul Radu Gyr trăia în crunte lipsuri materiale. A mai aflat că, făcându-i-se rău într-o staţie de tramvai, a căzut leşinat pe peron. Acest lucru nu l-a lăsat indiferent. Cu orice preţ trebuia să-i sară în ajutor.

Îl cunoştea bine pe doctorul Aurel Marin. Îi cunoştea temperamentul şi şcoala la care îşi făcuse educaţia. Chiar dacă doctorul părăsise Legiunea, soarta unui om de talia

poetului Radu Gyr nu putea să-l lase nepăsător şi surd la „geamătul” de disperare.

Raţionamentul lui Puiu Atanasiu a fost corect. Doctorul Aurel Marin ajunsese un renumit specialist O. R. L., având venituri băneşti uriaşe faţă de ceilalţi camarazi ai săi, oropsiţi de regimul comunist. Puiu Atanasiu i-a scris câteva rânduri doctorului, rugându-l să-l ajute pe poet.

Scrisoarea şi mai pe urmă ajutorul bănesc de la doctor, au fost trimise prin aceeaşi persoană, pe nume Manolescu. Trebuia ferit doctorul de contactul direct cu poetul (o asemenea faptă constituia „crima” de „ajutor legionar” din punct de vedere comunist).

Doctorul Aurel Marin a fost trimis (de către conducerea ţării) să participe la un congres al medicilor, care se ţinea la Paris. El reprezenta ştiinţa medicală din România.

Cum era de aşteptat, a fost primit cu multă căldură de diaspora românească. A fost invitat la Diferite „cercuri” ale diasporei, toţi fiind curioşi să afle din gura lui noutăţile din ţară. Majoritatea zdrobitoare a celor care l-au primit la Paris pe doctor erau legionari, foşti camarazi de luptă ai săi. Agenţii securităţii au urmărit pe savant pe tot traseul său, înregistrând ce vorbeşte şi, mai ales, cu cine vorbeşte.

La aceste discuţii a fost evitată divulgarea terorii la care era supusă populaţia ţării. Discuţiile s-au limitat doar la discuţii nevinovate, ce nu puteau constitui acuze la persoana doctorului Aurel Marin. Diaspora cunoştea prea bine situaţia din ţară şi a evitat cu grijă să-l pună în dificultate pe savant.

Totuşi, necunoscând perfect mecanismele oculte ale securităţii, diaspora nu şi-a imaginat că securitatea putea să fabuleze, să inventeze „discuţii”, „comploturi” ce nimănui nu i-au trecut vreodată prin minte.

La Mănăstirea Antim, sub aripa Patriarhiei din Bucureşti funcţiona o grupare mistică numită „RUGUL APRINS”, AL CĂRUI MOTOR ERA POETUL Sandu Tudor. Scopul acestei

grupări era menţinerea trează a spiritualităţii româneşti în acele vremuri de cercetare satanică a neamului nostru.

Diferite opere literare ale talentelor din elita românească au fost înregistrate pe bandă magnetică spre conservare pentru generaţiile ce vin. Printre acestea erau şi multe poezii ale lui Radu Gyr, reproduse de însuşi glasul poetului. Una din cele mai importante poezii a fost „Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane!”

Anii 1955-l956 au fost ani de uşoară destindere. S-a operat o slăbire perceptibilă a „şurubului”. S-a dat o mică graţiere pentru deţinuţii politici cu condamnări până la 5 ani. S-au desfiinţat provizoriu pedepsele „administrative” date după bunul plac al securităţii; regimul comunist a mai dat puţină atenţie şi intelectualităţii. În Capitală şi în marile oraşe de provincie s-au format timide cercuri intelectuale, unde se discuta orice, mai puţin politica partidului comunist.

Aşa arăta partea văzută a „icebergului” ce plutea încet spre oceanele mai calde.

PARTEA NEVĂZUTĂ A ICE-BERG-ULUI.

Revoluţia din Ungaria a demonstrat că regimul impus se Moscova n-are şanse de supravieţuire decât în condiţii de teroare maximă. Întocmai ca în URSS.

S-a trecut la pregătirea ultimului asalt. Mecanismele ruginite ale mişeliilor au fost unse cu vaselină multă şi apoi puse toate odată în funcţiune. Urma aducerea la ieslea lui satan a ţărănimii, prin totala ei jefuire. Această operaţiune implica: acţiuni de forţă; arestarea în masă a fruntaşilor ţărănimii; întemniţarea persoanelor cu influenţă în mase şi cei cunoscuţi a avea experienţă în lupta antibolşevică; şantaje de proporţii; crearea unei atmosfere de spaimă şi nesiguranţă.

Trupele ruseşti s-au retras dincolo de Prut. Oculta moscovită a chemat mişelimea din România la examenul de „doctorat”.

Urma să fie găsită şi ultima „necunoscută” a ecuaţiei, neapărat un „comandament legionar” cu multe ramificaţii, ca o pânză de păianjen, ce ar cuprinde întreaga ţară.

Pentru toate acestea era nevoie de o fantezie în exces. Fantezia exista. Minţile securiştilor deversau de atâta plin de fantezie.

Mai era nevoie şi de un sprijin extern. Exista şi acesta, la răsărit tunurile ruseşti ţintind cu ţevile spre noi. Din apus se auzea refrenul „adio şi n-am cuvinte” (un fel de „pa şi pusi”). Din întreagă această orchestră se distingea cu claritate vioara întâi aparţinând S. U. A.

Deci, nici o şansă, din nici o paret. Aşa erau mânaţi din urmă de ciobanii revoluţiei ca o turmă jalnică de oi ce merg spre abator pentru tăiere.

Iată acum şi compoziţia „marelui” comandament legionar imaginat de oculta comunistă:

Securitatea a fixat ca şef al „comandamentului” pe legionarul Bărbulescu, vânzătorul de la chioşcul de ziare şi ţigări din Calea Victoriei. L-au arestat. A început tortura, spre a-l face să recunoască „crima”de a fi comandantul suprem al complotului legionar antistatal. La a doua serie de torturi la acre a fost supus, Bărbulescu a încetat din viaţă.

Cât zel şi barbarie a pus securitatea în anchetă, omorându-l pe om numai la a doua serie de cazne!

Nu-i nimic. Ancheta merge înainte! Comandant suprem va fi următorul în ordine, adică avocatul Puiu Atanasiu, ortacul lui Bărbulescu. Doar au lucrat împreună la acelaşi chioşc de ziare şi tutun, între pereţii căruia se ascundea marele „comandant legionar” din România… Deci, din punct de vedere „tactic”, „strategic” şi „militar” exista un comandant suorem în persoana lui Puiu Atanasiu.

Puiu Atanasiu, colac peste pupăză, fiind şi avocat de meserie, „ştia” şi „învârtea” pe „nevinovata securitate”, aşa, „pe vârful degetelor”. Se potrivea.

Marele „comandament legoinar” inventat de securitate trebuia să aibă şi un „şef spiritual”. Cine să fie? Cine să fie?! L-au găsit: Radu Demetrescu Gyr. Doar el era autorul poemului „Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane!”.

Între timp, securitatea a pus mâna şi pe banda magnetică de la „Rugul Aprins”. Exista de acum şi o probă materială grăitoare.

O revoluţie legionară din interior nu era de conceput (pentru securitate) fără legătură cu comandamentele legionare din străinătate, în fruntea cărora se găsea Horia Sima.

Nimic mai simplu. N-a fost „trimis” în străinătate doctorul Aurel Marin „ca să aducă ordine şi planuri” de la Horia Sima? N-a luat acesta legătura cu toate anexele comandamentului legionar de la Paris? Ce a căutat Aurel Marin la Congresul Medicilor?… Participarea doctorului Aurel Marin la Congres a fost doar „o mască”, un pretext. În dosul acestei forme nevinovate se ascundea punerea la cale a „loviturii armate” de tip „legionaro-fascist”!

Iată-l pe bietul doctor pus „călare pe băţ”, în calitate de „curier” al fantasticului comandament legionar care urma să dea semnalul revoluţiei la Bucureşti.

În timpul procesului, la interogatoriu, doctorul Aurel Marin a spus adevărul aşa cum a fost: că întâlnirile cu membrii diasporei n-au avut nimic politic în ele. Numai că nu declaraţiile din faţa instanţei au fost luate în considerare, ci acelea de la dosar care au fost smulse de securitate prin torturi, şantaj sau ameninţări.

Se pare că doctorul Aurel Marin n-a fost torturat. Şi-a dat seama că nu există nici o scăpare şi că până la urmă tot va trebui să accepte sub tortură declaraţiile ticluite. Astfel, a semnat toate declaraţiile aşa cum le-a ticluit securitatea ca să iasă „pasienţa”.

În manipularea şi înşelătoria făcută de securitate doctorul Aurel Marin trebuia să aibă calitatea de martor. Nu s-au

putut abţine şi l-au inculpat şi pe dânsul, potcovindu-l cu 25 de ani muncă silnică.

Lovitura de stat imaginată de securitate era armată. Deci, trebuia să se dovedească existenţa armelor. Ori, securiştii n-au reuşit să dovedească nici măcar existenţa unor pistoale cu dopuri sau cu apă. Au rezolvat şi această „spinoasă" problemă: l-au bătut pe bietul inginer Lucuţa până ce acesta a recunoscut că are un depozit de armament la marginea satului unde s-a născut.

Zeci de maşini încărcate cu securişti s-au deplasat la faţa locului. Au scormonit pământul, prefăcându-sea fi plini de emoţia celor ce vor găsi. Bineînţeles, nu s-a găsit nimic. Nu contează că nu s-a găsit nimic, ci că există la dosar o declaraţie în care se pomeneşte de existenţa unui depozit de armament. Mai ştii? Poate că între timp alţi „bandiţi" au mutat depozitul în altă parte!

Orice persoană care a dat numai bună ziua lui Puiu Atanasiu a fost botezată de către securitate cu denumirea de „şef al comandamentului legionar"! În cel mai bun caz era etichetat drept „curier" al unui „comandament" ce urma să fie inventat ulterior.

În cadrul acestui păienjeniş imaginat de securitate au fost agăţate fel de fel de „comandamente" legionare, constituind punctele centrale ale marilor înscenări din anul 1958.

Au mai existat şi mici grupuri disparate de intelectuali care în viaţa lor făcuseră de toate în afară de politică. Au existat oameni condamnaţi chiar şi individual, unii pentru că în timpul revoltei de la Budapesta au fost prea bine dispuşi; alţii pentru că erau prea grăbiţi la mers pe drum; alţii că au privit chiorâş la portretele marilor dascăli! Şi câte şi mai câte astfel de „crime" inadmisibile împotriva regimului „umanitar" comunist.

Ariergarda arestaţilor o formau martorii lui Iehova, ca reprezentanţi ai sectelor interzise.

Din „comandamentul central legionar" imaginat de securitate mai făceau parte şi: Ibrăileanu, vechi legionar,

Rică Zamfiroiu, profesor de istorie, legionar, Nichi Groza, Legionar şi acesta.

Procesul s-a judecat. Sentinţa a fost următoarea:
RADU DEMETRESCU GYR: condamnat la moarte;
PUIU ATANASIU: condamnat la moaret;
LUCUŢA: condamnat la moarte;
RICĂ ZAMFIROIU: condamnat la moarte;
AUREL MARIN: condamnat la 25 de ani muncă silnică.
Nemernicii au implicat-o în proces şi pe fiica lui Rică Zamfiroiu, pe nume Rodica, pe care au condamnat-o la 15 ani muncă silnică.
RECURSUL

La recurs toate condamnările la moarte au fost comutate în muncă silnică pe viaţă. Rezultatul recursului n-a fost comunicat condamnaţilor. Aceştia au fost ţinuţi, în continuare, în camerele osândiţilor la moarte, care aveau un regim special: condamnaţii erau legaţi cu lanţuri grele la picioare, s-a aplicat un crunt regim de batjocoră şi teroare din partea gardienilor.

Gardienii care-i păzeau au fost special selecţionaţi din rândurile celor mai proşti şi fără de suflet. Securitatea, care-i dirija pe gardieni, urmărea din umbră efectul distructiv şi de uzură a forţelor psihice ale deţinuţilor.

Situaţia aceasta de spaimă, că la fiecare răsucire a cheii în broască ar fi momentul decisiv al execuţiei, a durat un an de zile… Abia apoi li s-a comunicat condamnaţilor comutarea pedepsei din condamnare la moarte la muncă silnică pe viaţă şi li s-au tăiat lanţurile de la picioare.

În continuare, Radu Demetrescu Gyr a fost ţinut într-un crunt regim între viaţă şi moarte. Când administraţia constata că este aproape de moarte, poetul era dus la spitalul închisorii Aiud pentru revigorare. După ce se mai întrema puţin, era din nou supus regimului de exterminare.

Iată cum „experienţa Piteşti” o aplicau acum mişeii într-o nouă variantă, de lungă durată, la închisoarea Aiud.

REGIMUL DE TEROARE APLICAT POETULUI.

Aşa a durat teroarea împotriva poetului cu tot felul de „şocuri” tip „Macarenco”până în anul 1962, când i-au pregătit ultima lovitură, spunându-i că dacă nu cadează şi nu se leapădă de trecutul său legionar, îi vor aresta soţia şi fiica.

Marele poet păstra pentru soţia şi fiica sa Monica (Luminiţa) un adevărat cult plin de duioşie şi dragoste familială. Ultima lovitură bine calculată şi îndelung dospită în minţile satanice ale mişeilor a avut un efect maxim: poetul a decedat!

MĂRTURII. MĂRTURII.

În privinţa doctorului Aurel Marin, se ştie că acesta a funcţionat la spitalul penitenciarului Aiud ca medic-deţinutpână prin anul 1960-l961, când a fost eliberat şi repus în aceeai situaţie ca înainte de arestare, cu o mică deosebire: de acum doctorul Aurel Marin era însoţit peste tot, ca o umbră, de către o femeie care îi era asistentă.

Într-o bună zi, a căzut jos şi a murit. Persoane mai apropiate doctorului presupun că moartea n-a fost naturală, că ar fi vorba de un asasinat. Asistenta care l-a însoţit peste tot pe doctor ar fi fost o agentă în slujba securităţii, a cărei misiune a fost ca să-l asasineze pe doctor.

Totuşi, această variantă despre soarta doctorului Aurel Marin poate să nu fie adevărată, ci doar o fabulaţie creată de minţile oamenilor ce trăiesc într-o veşnică teroare, suspectaţi şi suspectând la rândul lor pe călăi. În ce mă priveşte, cred că a fost vorba de un asasinat. Din postura în care se găsea doctorul, cunoştea prea multe. De aceea trebuia să moară. Şi alţii cunoşteau multe. Dar nu erau în postura doctorului. Pe aceştia oculta comunistă i-a lăsat să moară în paturile lor.

ÎNCHISOAREA PITEŞTI.

Dacă zici „iadul pe pământ”, nici atunci n-ai spus suficient ca să exprimi ce a însemnat închisoarea Piteşti pentru studenţii români.

Din cercetările făcute până în prezent, rezultă că această nimicire a tineretului român a fost proiectată ca un „plan strategic” cu mult înaintea marilor arestări din anul 1948. Ea a fost proiectată la Moscova de NKVD şi încurajată de alte cercuri oculte internaţionale. Metoda de lucru s-a bazat pe rezultatele experienţelor făcute în Uniunea Sovietică de schimbare a reflexelor condiţionate şi de formare a altora decât cele dobândite prin educaţia de până atunci (hipnoza prin teroare; vezi procesul mareşalului Tuhacevski).

Deţinutul era supus unor torturi inimaginabile în celula în care îşi executa pedeapsa, zi şi noapte, până la limita vieţii. Când se observa că victima poate să moară era din readusă la viaţă, iar tortura se repeta de la capăt.

Tortura dura până când victima devenea din erou un mişel, din credincios, un necredincios, până când, din chinuit, devenea el însuşi torţionar. Toţi centrii nervoşi îşi schimbaseră atitudinea, devenind exact invers de cum fuseseră înainte; din anticomunist convins devenind comunist convins.

Nu era posibil nici un fel de simulacru. Cea mai mică ezitare era pedepsită cu trecerea din nou prin toate fazele torturii destinate celor nereeducaţi. S-au folosit metode de şoc care aveau darul, pe lângă tortură, să distrugă şi latura afectuvă a sufletului uman încă din prima clipă.

Această acţiune a fost pusă în practică de un student pe nume Eugen Ţurcanu, comunist infiltrat în închisoare prin înscenarea unui proces de „omisiune de denunţ” şi condamnat la 7 ani de închisoare corecţională. Condamnarea lui Ţurcanu n-a fost decât un alibi, care a îmbrăcat un lup în blană de oaie spre a fi introdus în staul ca să sfâşie toată turma. A reuşit să sfâşie şi a reuşit să-si ia şi răsplata în faţa plutonului de execuţie, căci aşa ştiu comuniştii să-i răsplătească pe cei care-i servesc cu mult zel.

MĂRTURIA LUI GHEORGHE SUROIU

Privitoare la începutul „ reeducării” de la Piteşti

PRIMA LOVITURĂ.

La începutul anului 1949, după ce fuseserăm judecaţi şi condamnaţi, am plecat de la închisoarea Jilava la închisoarea Piteşti, destinată studenţilor.

În această cameră eram încarceraţi toţi absolvenţii anului 4 al facultăţii de medicină din Bucureşti, care fuseserăm implicaţi în lupta anticomunistă. Îmi amintesc doar câteva nume: Nuti Pătrăşcanu, Aligo Popescu, Borcea şi aşa mai departe, până la numărul de 20. N-aveam un regim sever, ba chiar puteam zice că era destul de lejer faţă de anchetele dure prin care trecuserăm şi faţă de năduful suportat la Jilava.

Noi, cei din această celulă, făceam cu rândul şi pe plantoanele, întreţinând curăţenia pe coridoare şi servind mâncarea la deţinuţi. Gardienii erau toleranţi, mai puteam să ne strecurăm dintr-o celulă în alta şi astfel să cunoaştem şi pe alţi camarazi mai proaspăt arestaţi şi condamnaţi şi, odată cu acestea, ultimele noutăţi.

Pe data de 19 aprilie 1949 veni şi primul lot „suceveni”. Lot mare, majoritatea având condamnări cu muncă silnică şi temniţă grea; o parte mai mică aveau condamnări pe diferite termene cu închisoare corecţională. Un număr de 6 din aceştia au fost încarceraţi în celula nr.”6” situată exact vis-a-vis de celula noastră. Aceştia erau: Ţurcanu Eugen, Onişor, Ghebac, Ticu Craiu, Mărtinuş şi încă unul de al cărui nume nu-mi aduc aminte.

Habar n-aveam ce gândesc sau cum sunt ei organizaţi. Ne-am strecurat în celula lor şi ei într-a noastră şi discutam prieteneşte şi sincer tot ce ştiam. Mă întreba Ţurcanu:

— Mă, voi vă menţineţi pe poziţie?

— Se poate? Ii răspundeam eu. Ce oameni am fi dacă după câteva luni de puşcărie am deveni fricoşi şi trădători?

M-a întrebat cine-i şeful, care-s cei de care ascultă masa de deţinuţi; îl interesau numai oamenii bravi, iar eu i le spuneam pe toate, mereu, pe cele care le socoteam drepte

şi adevărate. Departe de mine vreo bănuială de mişeliile ce zăceau în sufletul acestui om.

După vreo 10 zile de asemenea iscodeli, dintr-o dată gardienii au închis celulele, instituind un regim extrem de sever, de o stricteţe maximă. N-am mai fost scoşi pe coridor să mai facem serviciul de plantoane, în schimb acest lucru a fost preluat de Ţurcanu şi cei de la celula nr.6. Hârdăul cu mâncarea se ducea prima dată în celula lor, unde aceştia alegeau ce era mai bun, pe săturate şi numai apoi împărţeau ce mai rămânea la celelalte celule.

Acest lucru a durat până aproximativ la 15 mai 1949, când, la un moment dat, gardianul deschise uşa şi introduce peste noi pe Ţurcanu, împreună cu cei cinci colegi de celulă, cu bagaje cu tot şi, fără să rostească o vorbă, închide uşa.

Noii veniţi au lăsat bagajele jos, iar Ţurcanu, hodoronc-tronc, începu să ne ţină un discurs cam în felul următor:

— Noi suntem veniţi de la Iaşi şi Suceava, ne-am rupt de toată credinţa legionară avută înainte, am părăsit toate credinţele obscurantiste, religioase şi suntem decişi să terminăm cu banditismul. Cine-i de acord cu acest punct de vedere să treacă acum lângă noi!

Stupoare pe toţi cei 20. Începeam să înţeleg mişmaşurile făcute de administraţie pentru a pregăti clipa aceasta. Dar încă înţelegeam prea puţine.

Bineînţeles că nimeni dintre noi nu a trecut alături de el, ba un oltean mai curajos din fundul camerei i-a răspuns clar că nu trecem. Atunci cei 6 ca la o comandă, au scos din bagaje cozi de mătură, dinainte pregătite şi au început să ne lovească fără milă sau ruşine.

Răbdam şi încasam lovituri nemiloase. Ne-ar fi fost mai uşor să contracarăm şi să-i anihilăm, căci eram de 3 ori pe atâţia şi aveam avantajul moral de luptători anticomunişti, faţă de câţiva mişei şi trădători, dar antecedentele proaspete de colaborare ale acestor ticăloşi cu administraţia, sau mai bine zis, administraţia care acţiona

prin intermediul lor, ne-au inhibat toate forţele, încât, în afară de o apărare pe care o face un copil când tatăl s [u îi aplică o corecţie după zicala:” nuiaua este ruptă din rai”, altceva nu am făcut.

INTERVENŢIA DIRECTORULUI AL. DUMITRESCU.

Cam după o oră de bătucire au obosit şi Ţurcanu s-a repezit la uşă bătând puternic cu pumnul.

Uşa s-a deschis pe loc şi iată-l pe directorul Dumitrescu că apare cu o stinghie de lemn pătrat de esnţă tare în mână, urmat de o ceată întreagă de gardieni. Ia cuvântul Ţurcanu:

— Domnule director, noi suntem o serie de studenţi care am renunţat la toate concepţiile obscurantiste mistico-legionare, burgheze şi de altă natură şi vrem să ne reeducăm spre a fi de folos societăţii, dar legoinarii au sărit pe noi să ne omoare!

Directorul Dumitrescu îşi compuse atunci o figură plină de agresivitate, inhalând aer cât mai mult în piept ca să zică ceva împotriva noastră.

Atunci am luat cuvântul eu, zicându-i directorului:

— Domnule commandant, în aceste condiţii care au apărut astăzi, noi nu suntem siguri pe vieţile noastre.

— Ce măăă, nu mai sunteţi siguri pe vieţile voastre?!

Şi începu să mă lovească cu acea stinghie de lemn până a obosit, iar noi toţi şi mai ales eu, simţeam că suntem pierduţi. Nu a permis nici unuia din cei ciomăgiţi să ia cuvântul, ci după ce a terminat a mă bate ne-a zis la toţi:

— Să nu mai aud nimic! Toată lumea face ce zic aceşti oameni cinstiţi care au lepădat banditismul şi sunt pe drumul cel bun!

A făcut stânga-mprejur, lăsându-ne pe mâna fiarelor. Nu mai era nimic de făcut, decât de răbdat. Dar niciunul nu şi-a dat seama ce urmează, căci dacă am fi ştiut, am fi riscat moartea, cu mult mai simplă şi mai puţin dureroasă.

PE MÎNA CĂLAILOR.

După ieşirea directorului din cameră, Ţurcanu, privindu-ne crunt şi cu o ură nemaiîntâlnită la cineva în priviri, ne

porunci să luăm poziţia chinuitoare la marginea patului cu îinile întinse, cu privire ţintă într-un punct fix, fără a avea voie să privim în dreapta sau stânga; apoi, pe rând, am trecut la autodemascare.

Victima trebuia să stea în poziţie de drepţi şi să răspundă la întrebările lui Ţurcanu. Acesta era bine informat de conţinutul dosarului şi de atitudinea avută de victimă după arestare şi condamnare. Cea mai mică nesinceritate în această demascare era pedepsită pe loc. Studentul era dezbrăcat la pielea goală, întins pe jos şi bătut până la leşin în faţa celorlalţi care asistau neputincioşi şi îngroziţi la toată grozăvia ce se dezlănţuise. N-a fost unul care să scape netorturat şi mulţi dintre noi treceau de mai multe ori la rând prin faza torturii.

Autodemascarea era verbală şi scrisă. Cea verbală consta nu numai din propriile fapte ce nu le-ai declarat la securitate, ci şi din declaraţiile împotriva colegilor de şcoală, vecini, rude; chiar şi împotriva gardienilor sau alt personal din închisoare mai omenos. Toate acestea se verificau prin ceilalţi torturaţi, iar cea mai mică nepotrivire era crunt pedepsită. Aceasta a fost faza verbală, după care a urmat faza scrisă; dar numai după ce erai considerat vidat de tot ce aveai în tine.

Aşa a arătat faza întâi, care a durat câteva săptămâni fără întrerupere, zi şi noapte. Simţeam cum ne pierdem, cu toate că încă mai aveam putere, dar nu puteam aprecia câtă, căci torturile neîntrerupte ne copleşeau cu totul.

Primul pe care l-am văzut căzând şi trecând de partea torţionarilor a fost Nuti Pătrăşcanu; paharul pentru colectat otrava suferinţei se vede că i-a fost mai mic decât al celorlalţi şi ajunsese să se umple şi să deverseze. Nu ne dădeam seama dacă Nuti Pătrăşcanu a trecut de partea lor pentru a se salva pe sine şi pe alţii, sau pentru că, părăsindu-l puterile, noile reflexe condiţionate au pus stăpânire totală pe el.

Multe aş mai avea de spus din această primă fază a disperării, dar mă simt copleşit atât de amintirea lor, cât şi de atacurile otrăvite cu care necomuniştii ne asaltează acum pe un câmp pustiu; când oameni care-si zic intelectuali se mulţumesc, susţinând minciunile, cu cunoştinţele dobândite în şcoala generală dintr-un manual unic de istorie, autor avându-l pe un oarecare Roller.

EXPLICAŢII PRIVIND PRIMUL ATAC AL LUI ŢURCANU DE LA ÎNCHISOAREA PITEŞTI.

Începutul „reeducării" a pornit cu 6 inşi, în fruntea cărora s-a găsit Ţurcanu.

Pe măsură ce creierele erau „spălate", cu oamenii compromişi şi transformaţi în fiare în fiare, Ţurcanu şi-a mărit echipa de roboţi. Aceştia executau orice ordin cu o fidelitate de neimaginat. Numărul roboţilor creştea cu fiecare tânăr care se prăbuşea. În mod sigur, pe lângă cei 6 care au efectuat primul atac, au mai existat încă pe atâţia introduşi prin diferite camere ca delatori pentru „pregătirea terenului".

Orice desconspirare a acestei acţiuni era pedepsită cu torturi mortale. Torturile se executau în faţa celorlalţi, care asistau îngroziţi şi neputincioşi.

În acea perioadă, mulţi au fost omorâţi în torturi. Aşa se explică existenţa unui număr destul de mare de reeducaţi în atacul săvârşit de Ţurcanu pe data de 6 decembrie 1949 (Sfântul Nicolae) într-o cameră mare de pe secţia „corecţie".

Aşa se explică cel de al doilea atac şi cel mai feroce, executat la data de 25 decembrie 1949 în camera „4 spital" împotriva căpeteniilor studenţimii. Cei agresaţi la acea dată au fost vreo 20 de inşi. Agresorii, încă odată pe atâţia sau chiar trei contra unu. Deci, între 40 şi 60. Majoritatea dintre aceştia au fost introduşi cu mult înainte în cameră, pentru ca fiecare dintre ei să-si repereze cu precizie victima pe care o va ataca.

Metoda aceasta a constituit „arma nouă” pe care comunismul a introdus-o în luptă. Această „armă” a făcut ravagii. Procedeul a fost importat cu numele său propriu: „Metoda demascărilor” (şi a intrat în dotarea securităţii sub numele de „Ancheta perpetuă”).

Metoda a fost bine experimentată în Uniunea Sovietică, de unde a fost importată, dar a fost aplicată la Piteşti cu mult mai multă ferocitate decât acolo. Se zice că în Uniunea Sovietică a fost aplicată deţinuţilor de drept comun. Nu mă îndoiesc de aceasta, dar sunt cu atât mai mult convins că a fost aplicată şi deţinuţilor politici. Zeci de milioane de robi constituiau deţinuţii politici.

În Uniunea Sovietică, oameni bravi erau transformaţi în „mieluşei” în cel mult o noapte sau două de tortură. La Piteşti a fost nevoie de luni întregi de supliciu până când structurile spirituale au fost modificate cu 180 de grade.

Explicaţia e simplă: în Uniunea Sovietică n-a existat o „Legiune” disciplinată care să ştie ce vrea! N-au existat tineri creştini care să se fi pregătit anticipat pentru a rezista la prigoană.

Vai nouă, românilor! Ne-am imaginat toate supliciile posibile, în frunte cu cel al morţii prin împuşcare, dar supliciul reeducării N-A FOST INTUIT DE NIMENI.

MĂRTURIA LUI GHEORGHE MĂRUŢA

MIŞCAREA TINERATULUI REGALIST.

Această organizaţie a fost iniţiată de mine şi de altul, pe nume Radu Mitescu. Radu Mitescu era şeful lotului. În timp ce eram urmăriţi de securitate, el a reuşit să se sustragă arestării, astfel că am rămas eu şeful lotului.

Denumirea organizaţiei, „Mişcarea Tineretului Regalist”, am dat-o astfel pentru că aşa am crezut noi că putem mai bines să concretizăm mai bine lupta anticomunistă.

În ziua de 4 noiembrie 1949 am fost judecaţi şi depuşi la penitenciarul Jilava, unde am suportat un regim de înfometare crâncenă. Pe data de 29 decembrie 1949, un

număr de 16-l7 studenţi am fost transferaţi la penitenciarul Piteşti.

Încă de la Jilava, securitatea a avut grijă să lanseze zvonul că studenţii vor fi adunaţi toţi în penitenciarul Piteşti, unde li se va aplica un tratament „preferenţial”, în sensul că vor avea cărţi de citit, pachete, legături cu familiile prin vorbitoare, etc. Studenţii şi elevii vor fi privilegiaţi, deoareca din punct de vedere al regimului comunist aceste două categorii de deţinuţi erau elemente tinere şi „recuperabile”.

La închisoarea Piteşti am fost încarceraţi într-o cameră de la subsol, având un program destul de lejer. Nu departe de acea cameră era şi baia cu duşuri a închisorii. Când eram scoşi la baie, gardianul ne zicea:

— După ce terminaţi, să mă anunţaţi ca să deschid uşa.

Ziceam între noi că se confirmă zvonurile despre Piteşti, cu regimul său blând, fără stricteţe şi teroare, cum era la Jilava.

Lângă camera de baie era un cântar zecimal pentru cântărit alimentele. Ne-am cântărit şi noi când mergeam la baie. La înălţimea mea de 1,80m, cântăream 45 de kg. Abia atunci mi-am explicat ameţelile ce le aveam când mă ridicam din poziţia culcat. Toţi arătam la fel. Eram adevărate stafii, venite din lumea cealaltă.

LA CAMERA „4 SPITAL”

În acea cameră am stat exact o lună de zile. Pe data de 20 ianuarie 1950, gardianul a zis să ne facem bagajele şi, cu ele în mână, am fost conduşi la camera „4 spital”, la etajul I.

— Ţurcanule! Uite, ţi-am adus noi oaspeţi.

Ţurcanu în calitate de şef de cameră se prefăcu a fi foarte binevoitor şi cu o voce blândă ne-a zis:

— Măi băieţi, acum ocupaţi şi voi locurile ce le găsiţi libere. Ştiţi voi cum e când vii mai pe urmă, ocupi ce este liber.

Locurile libere în cameră erau răsfirate printre ceilalţi pe care i-am găsit acolo. Nu s-a brodit nici măcar doi dintre noi

să fim unul lângă altul. Cum eu am intrat ultimul în cameră, am găsit doar un singur loc liber, penultimul de lângă uşă. Pe ultimul pat era întins un tânăr ce părea grav bolnav. Nu putea nici să se scoale din pat. Ceva mai târziu am aflat că bolnavul se numea Bogdanovici Alexandru, şeful unui grup legionar din Iaşi.

— Pot să stau aici, domnu Ţurcanu?

— Da, aşază-te acolo, a răspuns Ţurcanu cu o voce ce arăta multă bunăvoinţă.

Primele zile la camera „4 spital” au fost de relaxare. Băştinaşii acestei camere ne-au provocat la discuţii: De unde venim? Pentru ce am fost arestaţi? Cine a rămas nearestat? Toate aceste întrebări, ba unele total neobişnuite, mi-au dat de bănuit că aici e ceva necurat şi am devenit circumspect.

Bogdanovici încerca să-mi sugereze grozăvia care ne aşteaptă. Voiam să descifrez şi să tălmăcesc cele zise de dânsul în şoaptă, dar n-am reuşit să pricep aproape nimic. Odată, în timpul mesei, când toţi erau atenţi la mâncare, Bogdanovicimi-a şoptit:

— Fii atent ce vorbeşti, că se vor întâmpla nişte lucruri.

Din acel moment am fost şi mai precaut, dar eram departe de a bănui ce mă aştepta. Cu toţii simţeam că ceva planează asupra noastră, ceva nedefinit.

Îmi aminteam că, în timp ce eram încă în carantină în camera de la subsol, în ziua de Crăciun, am auzit nişte ţipete de om torturat. Mi s-a părut că veneau din partea închisorii unde ne găseam noi acum. Adică de la camera „4 spital”.

După 3-4 zile, Ţurcanu a schimbat foaia bunăvoinţei şi a strigat autoritar la noi:

— Toată lumea drepţi! Nu mişcă nimeni! Toată lumea trece prin faţa mea!

Eu stăteam liniştit în pat, nu puteam să+mi imaginez că aceată poruncă mi se adresează şi mie.

— Banditule, tu nu te scoli?

M-am ridicat imediat din pat, trecând la rând. Începea să intre frica în mine, căci observasem legăturile cordiale care existau între Ţurcanu şi gardieni. Ba chiar supunerea gardienilor în faţa lui Ţurcanu. Vorbele lui Bogdanovici abia acum începeau să aibă înţeles.

Ţurcanu începu următorul discurs:

— Trebuie să ştiţi că viitorul omeniii este comunismul. Clasa muncitoare ne hrăneşte pe noi, „bandiţii", pe gratis. Muncitorii care trudesc din greu ne dau de mâncare nouă, la nişte trântori, care, în loc să fim alături de întreg poporul muncitor, ne-am arătat colţii şi am luptat împotriva clasei muncitoare. Până aici v-a fost! Colâii vă vor fi rupţi, cu sau fără voia voastră. De aici nu scapă nimeni fără să-si fi lepădat definitiv toate concepţiile legionaro-fascisto-burgheze, etc. şi fără să declare tot ce n-a declarat la ancheta securităţii.

Zadarnică a fost toată prudenţa mea de a nu scăpa vreo vorbă necugetată, că năpasta totuşi m-a ajuns.

BĂTAIA.

La un semn făcut de Ţurcanu, ajutoarele lui, cei peste 30 de locatari ai camerei, au scos de sub saltele ciomege, capete de priciuri, bucăţi de cabluri groase şi elastice şi începură să ne lovească. În cap, peste picioare, peste faţă. Nu conta că loviturile puteau fi mortale.

N-am trecut de contraatac, ci ne-am apărat numai de lovituri, pe cât a fost posibil. Ne dădeam seama că treaba e organizată şi dirijată din umbră de securitate.

Echipa de bătăuşi a fost aranjată de către Ţurcanu pe două rânduri, printre care trebuia să trecem sub ploaia de lovituri ale torţionarilor. Acela dintre noi care încerca cea mai mică opoziţie sau protest în faţa acestei samavolnicii, era trântit la podea şi bătut individual de câte 3-4 torţionari, pe unde se nimerea.

A durat această bătaie vreo 3 ore, până ce torţionarii au obosit de atâta „trudă", pe care o depuseseră schingiuindu-ne.

Am fost din nou rânduiţi cu toţii într-un flanc, cu faţa la torţionari. În fruntea lor se afla Ţurcanu. El a întrebat pe unul din lotul meu:

— Cine e şeful lotului?

— Măruţă, răspunse acesta arătându-mă pe mine.

Apoi Ţurcanu mi se adresă mie:

— Ia cârpeşte-le câte o palmă la fiecare!

— Cum să-i pălmuiesc, domnu Ţurcanu, când ei îmi sunt prieteni?

— Fu… Dumn… Paştele… Lasă, că le dau eu, să vezi şi tu cum se loveşte.

Văzându-i trupul vânjos şi mâna puternică, arătând mai mult a labă de urs, l-am oprit zicând:

— Lăsaţi domnu Ţurcanu, le dau eu câte una. Am tras câte o palmă la fiecare, uşor ca să nu doară, iar formalitatea să fie îndeplinită.

— Fu… Dumn… Mă-tii de bandit. Ia vino încoace să-ţi arăt eu cum se dau palmele.

Zicând aceasta, îmi trânti fulgerător o palmă atât de puternică, încât mă azvârli din mijlocul camerei cu capul tocmai în tinetă, lângă perete. În cădere, mi-a sărit mâna stângă din umăr, iar cea dreaptă s-a fracturat.

N-a fost de ajuns atâta, ci mă prinse cu mâna stângă şi îmi trânti un pumn în piept. Am căzut pe marginea patului, fracturându-mi toate coastele de pe partea dreaptă. Apoi a sărit ca o fiară asupra mea, începând să mp lovească şi să mă calce în picioare. În zadar mă călca în picioare, că eu nu mai aşteptam nimic. Leşinasem de durere.

Când m+am trezit din leşin, unul din torţionari mă doftoricea. Era Nuti Pătrăşcanu, care făcea pe doctorul, fiind unul din bătăuşii de frunte. A reuşit să-mi potrivească mâna stângă la loc, dar mâna dreaptă, care era fracturată, s-a umflat îngrozitor. Întreaga doftoriceală mi-a făcut-o Nuti Pătrăşcanu şi cu asta am rămas până la capăt, vindecându-mă fără nici o altă asistenţă medicală.

Am avut noroc cu loviturile grave de la început, căci am fost lăsat în pace un timp. Ţurcanu se ocupa de torturarea celorlalţi camarazi ai mei, fără întrerupere. Pentru mine a rămas doar poziţia fixă la marginea patului, chin destul de mare şi acesta, dar care era floare la ureche faţă de chinurile prin care treceau ceilalţi.

ŢURCANU ŞI BOGDANOVICI.

Din când în când, Ţurcanu, scrâşnind din dinţi, se adresa lui Bogdanovici, care nu se putea ridica din pat:

— Mă, tu, prietenul meu cel mai bun, de mâna mea ai să mori! Şi se repezea la el lovindu-l, aşa culcat cum era şi în imposibilitate de a mai face vreo mişcare.

Cum patul meu era chiar lipit de al lui Bogdanovici, simţeam dinspre el o duhoare de urină şi de hoit în descompunere. Nu putea să se dea jos din pat, se urina pe el. Cu toate acestea, nu scotea nici un geamăt, nu schiţa nici un semn de durere. Durerile acestui trebuie să fi fost groaznice, căci odată, când s-a întors puţin în pat sub pătura sură şi aspră unde zăcea în pielea goală, i s-au văzut fesele şi pulpele picioarelor care păreau o carne tocată, terfelită parcă prin gunoaie. Aveam impresia că fusese bătut cu o scândură prevăzută anume cu cuie încârligate. Numai aşa puteam să-mi explic halul în care era.

Într-o dimineaţă, am încercat discret pe sub pătură să-l mişc, dar trupul îi era rece. După numărătoare a fost pus într-o pătură şi scos afară pe coridor. Dacă moartea lui a fost reală sau numai aparentă, asta n-am de unde s-o ştiu.

La sosirea lotului meu în camera „4 spital”, supliciul lui Bogdanovici era încheiat. Loviturile ce i le mai dădea Ţurcanu din când în când erau fără efect. Lovea ca într-un sac. Bogdanovici nu schiţa nici un gest de apărare sau durere.

MOARTEA STUDENTULUI GIGI VĂTĂŞOIU.

După vreo 12 zile de la sosirea noastră în camera „4 spital” am fost scoşi la baie. Aranjamentul pentru baoe a

fost făcut de însuşi Ţurcanu. În faţă mergea un torţionar „reeducat”. După el, tot câte o victimă şi un torţionar. În prima serie erau 12 victime şi 13 torţionari.

Printre cei care au plecat în prima serie a fost şi Gigi Vătăşoiu, student şi coleg de an cu mine. Eu am rămas în seria următoare.

Se pornea din cameră în rând, câte unul şi în pas alergător. Auzeam încă tropotele celor care se depărtau, când deodată am auzit un ţipăt şi apoi cineva a strigat cu glas tare: Mă, ce faci? Înapoi!

I-am văzut pe toţi venind înapoi şi luându-si locul în poziţie fixă pe paturi. Dintre ei lipsea Gigi Vătăşoiu. La scurt timp după aceasta am auzit bocănituri pe coridor, ca un fel de activitate de lucru. Nu mi-am putut da seama despre ce activitate poate fi vorba. Cam pe la ora două, ciocăniturile au încetat pe coridoare, iar noi am reluat programul de baie. Pe golul scărilor era deja montată plasa de ssârmă. Acesta era singurul loc pe unde era posibilă o sinucidere.

Abia târziu de tot am aflat că Gigi Vătăşoiu s-a aruncat cu capul în jos pe acest gol, murind pe loc (este de remarcat că, doar cu câteva luni înainte, se sinucisese în acelaşi mod, dar la capătul opus al penitenciarului, studentul Şerban Gheorghe – vezi”Memorialul ororii”, ed. Vremea, Bucureşti 1995, p.698). Gigi Vătăşoiu, încă liber fiind, ne-a spus-o tuturor, că în caz de arestare şi torturare, el se va sinucide. Se vede că a avut curajul să se ţină de cuvânt.

Acest eveniment, despre care nimeni n-a suflat o vorbă atunci, a fost urmat de cea mai minuţioasă percheziţie ce mi-a fost dat s-o suport în închisoare. Percheziţia a fost efectuată de însuşi Ţurcanu şi de roboţii lui.

INSPECŢIA.

Era pe la sfârşitul lunii februarie 1950, când, într-o zi, a fost introdus în cameră un tânăr student cu faţă de copil. Să fi avut vârsta de 19-20 de ani. Numele lui: Niţă Cornel.

A fost introdus direct în „focurile reeducării”, adică în torturi cumplite, alături de noi ceilalţi. Toată noaptea am

petrecut-o în torturi groaznice, aplicate de însuşi Ţurcanu şi de echipa sa de peste 30 de torţionari, toţi cu creierele „spălate” şi trasformaţi în roboţi docili, fără altă voinţă şi iniţiativă decât acea impusă de Ţurcanu. Pardoseala era stropită cu sânge, hainele celor torturaţi, la fel.

A trecut ora deschiderii, s-a servit terciul şi am fost obligaţi să stăm cu mâinile în buzunar, cu privirea fixă la bec, fără să facem nici cea mia mică mişcare în dreapta sau stânga.

Ţurcanu a ieşit din cameră, dar peste un minut sau două a reintrat ca o furtună:

— Măi, fiţi atenţi. Avem control. Când strig drepţi, toată lumea se va ridica în picioare.

După câteva minute, primul gardian deschide uşa, zicându-i lui Ţurcanu:

— Au intrat pe secţie!

N-a terminat bine de zis, că uşa s-a deschis larg şi în cameră au intrat 2 indivizi îmbrăcaţi civil şi 2 îmbrăcaţi militar, ambii având grade superioare.

Pe civilul din frunte, ce se vedea că e şeful „delegaţiei”, l-am recunoscut imediat după figură, căci făcea parte din biroul politic al comitetului central al Partidului Comunist şi pozele acestora erau atârnate peste tot. Era Iosif Kişinevschi, de naţionalitate evreu.

Al doilea civil era Alexandru Dumitrescu, al 3-lea, îmbrăcat militar, era generalul Nikolschi (de fapt Grunberg, de naţionalitate evreu), iar al 2-lea îmbrăcat în uniformă era şeful securităţii din Piteşti.

— Ei, cum e? A pus întrebarea batjocoritor Iosif Kişinevschi.

În clipa aceea, studentul cel tânăr adus în cameră abia cu o zi înainte ţâşni din locul său de lângă prici şi zise lui Iosif Kişinevschi:

— Sunt deţinitul Niţă Cornel. Cum să fie? Nu vedeţi şi dumneavoastră? Şi arătă cu mâna spre ceilalţi. Suntem torturaţi.

Abia atunci am îndrăznit să privesc la figurile celor torturaţi. Erau pur şi simplu desfiguraţi. Feţele tumefiate, ochii umflaţi şi negri de lovituri. Unora le mai curgea sânge din gură. Era un tablou înspăimântător. Şi eu fusesem torturat. Probabil arătasem la fel cu ceilalţi.

— Ce te plângi că sunteţi bătuţi? Asta nu-i nimic. Aţi fost aduşi aici ca să fiţi omorâţi! Şi ziceţi „merci” de regimul uman pe care vi-l aplicăm!

Zicând aceasta, au făcut cu toţii stânga împrejur şi au ieşit grăbit din cameră, pentru a evita orice replică a celor torturaţi.

Am rămas cu toţii înmărmuriţi de răspunsul primit şi de „figurile” făcute de aceşti inspectori. Spaima celor torturaţi a atins cota maximă. Nu mai aveam cui să ne plângem. Simţeam că suntem pierduţi.

MOARTEA STUDENTULUI NIŢĂ CORNEL.

Ţurcanu a închis liniştit uşa camerei după inspectori, apoi, privind crunt la Niţă Cornel, începu cu înjurăturile cele mai abjecte şi josnice din repertoriul său.

— Să te dezbraci imediat!

Astfel bietul Niţă s-a dezbrăcat în pielea goală. A fost legat cu mâinile la spate de 2 din roboţii lui Ţurcanu. Între mâini fu introdus un par gros ca să reziste şi cei 2 l-au ridicat la înălţimea priciului de la etaj, până a rămas aşa, spânzurat, în cea mai dureroasă poziţie. Apoi Ţurcanu a luat o bâtă mai groasă (cam cât mâna mea) şi a început să-l lovească pe Niţă.

Apoi, adresându-ni-se nouă celorlalţi, care priveam îngroziţi, ne-a zis:

— Iată ce o să păţească acela care va mai îndrăzni să iasă la raport.

Bestia de Ţurcanu îl lovea cu parul peste faţă, cu o ferocitate crescândă. La fiecare lovitură peste obraz, capul îi era azvârlit în dreapta sau în stânga, având impresia că gâtul secat de carne se va rupe şi va zbura cât colo, rostogolindu-se.

Am auzit cum, la o lovitură mai puternică, oasele faciale i-au fost zdrobite. Am sesizat un sunet stins şi surd, ca sfărâmarea unei coji de nucă subţire. La altă lovitură, i-au sărit mai mulţi dinţi din gură. Ochii i-au sângerat holbaţi gata să iasă din orbite, cu groaza şi spaima întipărită în ei. Începu să vomite cu chiaguri de sânge şi o picătură de sânge i se prelingea din ureche.

Nu-mi pot da seama cât a durat supliciul acestui martir, căci fiecare clipă părea o veşnicie. La un moment dat, a scăpat capul în jos, dând semnal de moarte.

Chiar şi astfel, cu capul bălăngănind fără viaţă, a mai fost lovit de câteva ori, până când unul din cei ce-l ţineau spânzurat îi spuse lui Ţurcanu:

— A murit.

— Dă-l în p… mă-sii! Ce-i dacă a murit? Un legoinar mai puţin.

Trupul fără viaţă şi faţa aceea gingaşă de copil zdrobită înspăimântător, sânge amestecat cu carne, zăceau acum în mijlocul camerei. Dar pofta de tortură a lui Ţurcanu încă nu se potolise, ci privea ca o fiară în dreapta şi în stânga, gata să sfâşie şi pe alţii.

— Aduceţi o pătură!

Pe loc, au adus o pătură în care au înfăşurat cadavrul şi astfel l-au scos pe coridor, de unde l-au luat gardienii să-l ducă mai departe.

MĂRTURIA LUI TACHE RODAS
Privitoare la închisoarea Piteşti
DE LA TÎRGUŞOR LA PITEŞTI.

Spre sfârşitul anului 1950, eram încarcerat la închisoarea Târguşorul Nou, cu o condamnare de 5 ani închisoare corecţională. Pe vremea aceea eram încă elev. Stăteam într-o cameră numită „izolare” cu un regim de celulă, deoarece, alături de alţi elevi, am refuzat „reeducarea”. Eram considerat periculos şi instigator de frunte. Din cei care eram la izolare, colonelul Sepeanu Tudor a selecţionat, prin

luna octombrie, pe 7 inşi, care am plecat la canalul Dunăre-Marea Neagră.

Am ajuns la lagărul Peninsula, unde am stat 3 săptămâni. Apoi din nou au venit de la administraţie cu o listă, pe care figuram 5 inşi, din cei 7 veniţi de la Târguşor: eu, Bejan, Suciu Aurel şi încă unul.

Am fost transportaţi la Poarta Albă şi introduşi într-o brigadă de drept comun. Acolo am stat câteva luni, apoi am fost transportaţi la închisoarea Jilava.

Nu mă puteam nicicum dumiri ce înseamnă acest transport de la o închisoare la alta din ţară. Mai ales că era atât de conspirativ. Plecând spre Jilava de la o colonie de drept comun, ni s-a pierdut orice urmă faţă de camarazii noştri, care erau în cu totul alte lagăre, formate exclusiv din deţinuţi politici.

Cu un nou transport, ne-am pomenit la închisoarea Piteşti, în camera „4 spital”.

Auzisem eu că la Piteşti se întâmplă lucruri stranii, dar nu aveam nici o confirmare precisă din gura unui camarad pe care să-l cunosc şi în care să pot avea încredere. Pe câţi i-am considerat eu oameni de încredere şi ştiam că vin de la Piteşti, i-am întrebat. Dar aceştia au negat că acolo s-ar întâmpla lucruri groaznice. Atât de bine fuseseră dresaţi să simuleze sinceritatea, încât m-au convins şi i-am crezut. Frica de care erau stăpâniţi era perfect mascată. N-am reuşit sp sesizez nimic.
M-AM PUS PE TREABĂ, CA DE OBICEI.

Neavând nici un fel de confirmare de la cei pe care i-am întrebat, nu prea mi-am făcut mari probleme. Noii veniţi în cameră eram în număr de 11. În cameră am găsit încă vreo 25 de deţinuţi veterani ai închisorii, toţi studenţi la diferite facultăţi din ţară. Îmi amintesc numele a 2 inşi dintre aceştia: pe unul îl chema Costăchescu, iar pe al 2-lea, Apăvăloaie.

I-am întrebat pe câţiva dintre veterani despre cum merg lucrurile la această închisoare. Mi-au răspuns că la Piteşti e

bine, deţinuţii îşi văd de treburile lor, iar administraţia nu se amestecă în ciorba deţinuţilor. Mi-am zis în sinea mea că am nimerit-o bine.
Cei 6 studenţi de la medicină cu care venisem erau toţi condamnaţi pentru aderenţă la Mişcarea Legionară, dar nu prea erau ei în temă cu doctrina legionară. Au fost mai mulţi simpatizanţi decât activi, sau au contribuit cu ajutoare la susţinerea organizaţiilor legionare. Ajunşi la închisoarea Piteşti, ar fi vrut să cunoască şi ei ceva din doctrină pentru a şti de ce suferă condamnările primite.

Eu, care cunoşteam bine legile şi poruncile date de Căpitanul Corneliu Zelea Codreanu, cunoşteam pe de rost discursurile sale, circulările, multe cântece şi poezii şi atâtea şi atâtea lucruri; m-am oferit pe loc să-i învăţ, fără să mă feresc de cineva. Scriam, zgâriind cu un vârf de ac pe coji de săpun, iar studenţii le memorau cu lăcomie pe toate.

Totuşi, un lucru mi se părea curios. De câte ori ieşeam în curte la plimbare, câte unul sau doi studenţi, veterani ai Piteştiului, rămâneau în cameră, motivând că nu sunt dispuşi să se plimbe, iar când noi ne întorceam, toate foiţele de săpun erau dispărute. Cei rămaşi în cameră motivau că le-au aruncat la WC, ca nu cumva să fie găsite de gardieni. Nu mi-am făcut eu mari probleme din aceasta, ci le refăceam pe toate la loc.

Aşa au durat lucrurile până în luna martie 1951 în ziua de Bunavestire.

ATACUL.

În seara zilei de Bunavestire, în timp ce noi scoteam tinetele de murdărie gardianul ne-a zorit zicându-ne:

— Mai repede! Mai repede, că avem treabă în seara asta!

Îmi ziceam în sine că gardianul s-a ţicnit la cap, deoarece în nici o închisoare nu existau treburi după programul de seară.

La câteva minute după ce ne-am întors de la WC, uşa s-a deschis brusc şi în cameră a intrat renumitul Ţurcanu, cu

câţiva deţinuţi după el. Liota de gardieni s-a oprit în uşă, au privit începutul, apoi au închis uşa.

Ţurcanu a venit direct la mine. M-a prins de gât şi a început să mă trântească cu capul de paturi. Cei vreo 25 de studenţi pe care îi găsisem la sosirea noastră în cameră au scos de sub rogojini şi de prin bagaje bâte, împărţindu-se fiecare pe victime, tot câte 3 pe 1 şi au început să ne lovească fără milă. Ne-au măcelărit, pur şi simplu. Atâta au lovit în noi, până nu ne-am mai putut ridica de jos. Apoi ne-au dezbrăcat pe toţi în pielea goală şi ne-au făcut ei, deţinuţii, cea mai minuţioasă percheziţie pe care am suportat-o vreodată în închisoare.

Toate hainele noastre le-au făcut grămadă în mijlocul camerei şi, rând pe rând, ni s-a dat din ele la fiecare, dar nu pe cele care erau ale noastre, ci aşa cum a vrut Ţurcanu.

A urmat închiderea. Ţurcanu ne-a ameninţat ca nu cumva să scoatem o vorbă faţă de gardieni de cele ce se întâmplă, că în final tot cu el rămânem în cameră şi va fi vai de pielea noastră.

Pentru numărătoare, pe noi, cei zdroboţi, ne-au aranjat în rândul din mijloc. În faţă şi în spate erau ajutoarele lui Ţurcanu.

Cu toate acestea, unul, pe nume Munteanu, a ţâşnit din rând, ieşind pe coridor şi raportându-i primului gardian ce se întâmplă în cameră. Acesta s-a prefăcut că nu-l aude. Apoi doi gardieni l-au îmbrâncit în cameră, de unde a fost preluat de Ţurcanu, care l-a tras, smucindu-l înspre interior. Până la stingere a continuat bătaia fără întrerupere.

Aşa a început reeducare pentru mine.

EU SUNT ŢURCANU!

Sub pieptul păros, puţin dezvelit, al lui Ţurcanu, parcă băteau 2 inimi în contratimp. Una de fiară şi alta de mişel fără margini. Îşi ţinea discursul urlând şi privind direct la mine. Simţeam pârjolul otrăvit al acestui suflet negru care i-a înspăimântat pe toţi. Dumnezeu mi-a trimis mie harul

Său, luându-mi frica. De glasul său cutremurător nu simţteam nici o înfiorare.

— Ce, mă bandiţilor, voi români?! Cine, mă, Mironovici? Cantacuzino?! Ce-i, mă, cu Nicolina, cu flacăra revoluţiei anticomuniste? Veţi muri când vreau eu. Încet, cu linguriţa! Să vină Horia Sima să-si vadă eroii! Să vină el, să-i dau şi lui o sfântă împărtăşanie! Niciunul nu va scăpa de aici nereeducat. Aşa am hotărât eu! Nu voi lăsa pe nici un bandit să înşele clasa muncitoare. Dacă asta nu înţelegeţi de bunăvoie, o veţi face de frica morţii. Nu puteţi rezista. De mâinile mele ai să mori, banditule!

Privirea lui Ţurcanu era aţintită direct asupra mea, dar Dumnezeu mi-a dat un asemenea curaj, că îl dominam. Eram sigur că nu va sări la mine să mă ia la palme. Aşa a fost.

— Eu fac cum vreau eu, nu cum vreţi voi. Ce zici, măi banditule?

Tot mie mi se adresa. Eu tăceam, privindu-l ţintă. Nici dispreţuitor, nici sever, nici răzbunător. Îl priveam pur şi simplu.

— Ce zici, Voinea Octavian, poate cineva să-mi reziste?

Voinea Octavian stătea pe patul de sus în poziţie de tortură şi părea a fi cel mai zdrobit din toată camera.

— Nu cred că poate cineva să vă reziste dumneavoastră, domnule Ţurcanu, pentru că aveţi o metodă mult mai bună decât securitatea.

— Ai auzit, mă?

Din nou şi-a mutat privirea spre mine:

— Nici pentru el, pentru Voinea Octavian, „reeducarea” n-a ajuns la capăt, dar îl mai las să se refacă.

Doamne, Dumnezeule! Numai cine n-a cunoscut închisoarea Piteşti şi n-a trecut prin camera „4 spital” ca să-l cunoască pe Ţurcanu şi pe acoliţii săi dezumanizaţi numai acela poate să spună că ar fi putut ca să reziste. În rest, nimeni. Absolut nimeni. Niciunul din cei care au gustat

această ciorbă amară nu va putea spune că se poate rezista.

Ţurcanu continuă, căci se vedea că are poftă să se prezinte şi să ne arate ce-i poate capul:

— Dacă Hristos ar fi trecut prin mâinile acestea, nu mai ajungea nici El pe cruce. N-ar fi înviat. N-ar fi fost creştinism, această mare minciună şi toată lumea ar fi trăit în linişte!

Eu sunt Ţurcanu! Primul şi ultimul. (Cititorul poate să constate singur gradul de demonizare al lui Ţurcanu. Satanizat până în măduva oaselor, se credea pe sine un fel de „mesia", că el ar fi „Alfa şi Omega"). Nu s-a născut un altul care să-mi ia locul. Pe mine nu mă poate nimeni minţi, aşa cum vă mint pe proştii ca voi.

Eu sunt adevărata evanghelie! Eu o scriu acum. Am pe ce o scrie: pe stârvurile voastre. Ce scriu eu e lucru adevărat, nu basme de adormit copiii.

Proştilor, Horia Sima îşi pune la încercare adepţii să vadă cât pot rezista reeducării. Deci să vină el, să vină acum ca să-si vadă eroii! Treziţi-vă bandiţilor, nu mai avem timp de pierdut!

Zicând acestea, a ieşit pe uşă şi ne-a lăsat pe mâna celorlalţi călăi, creaţi de dânsul, după chipul şi după asemănarea lui. Toţi erau roboţi cu fantezie şi multă iniţiativă spre cumplite torturi. În fiecare clipă erau gata să-si întreacă „maestrul". Cu toate acestea, marile mişelii le lăsau pe seama lui Ţurcanu, ca să nu-l supere ori să fie bănuiţi că îşi însuşesc rezultatele negrelor sale trudiri.

ANCHETA LUI ŢURCANU.

Dumnezeu mi-a ascultat ruga şi mi-a dat tărie în faţa lui Ţurcanu, conducătorul „reeducării" de la închisoarea Piteşti şi bestia cea mai feroce din această închisoare… Am constatat un lucru interesant: parcă aş fi vrut să fiu anchetat mai mult de Ţurcanu, decât de ceilalţi „reeducaţi". Pe Ţurcanu îl dominam, deşi el îmi aplica cele mai groaznice torturi.

— Mă, ori zici ca noi, ori aici îţi va fi sfârşitul. Şi nu numai să zici, dar să şi faci. De mâine, te duci să-l baţi pe ăla!

— Eu nu bat pe nimeni, domnu Ţurcanu.

— Dacă nu baţi înseamnă că ai rămas tot bandit şi-ţi vom aplica în continuare tratamentul de bandit.

Văzând că nu vreau să-mi fac demascarea şi nici să-i execut porunca de a tortura pe altul, o întoarce, zicându-mi:

Mă, fu… Dum… Mă-tii, eu îţi aduc un popă ca să te dezlege de jurământ. Spune mă, pe cine vrei să-ţi aduc şi pe loc va fi aici.

N-am nici un jurământ, domnu Ţurcanu şi nici nu am nimic de spus. Tot ce am avut, am spus la securitate. Printre noi am avut un turnător care s-a spovedit la securitate, mărturisind tot. Mie nu mi-a mai rămas nimic de spus. Dacă vreţi, eu repet ceea ce am spus la securitate, dar minciuni nu spun, pentru că tot dumneavoastră o să mă bateţi pentru aceasta.

Bine. Rămâi legionar! Ce ai să faci tu singur?! Ai să te îneci cu bătrânii ăia de la Aiud. Ştii ce, mă banditule? Eu văd că tu ai un legământ depus, pe care nu vrei să-l calci. Lasă că-ţi aduc eu pe cineva care te va dezlega de toate jurămintele şi legămintele.

Ţurcanu dispăru din cameră, iar după puţin timp veni din nou, târându-l după dânsul pe Costache Oprişan, şeful Frăţiilor de Cruce pe Ţară şi pe Dragoş Hoinic, o altă personalitate a tineretului legionar. Ne-a postat pe toţi 3 într-un colţ al camerei. Eu, faţă în faţă cu Costache Oprişan şi ceva mai încolo Dragoş Hoinic. În apropierea noastră stătea un planton care ne supraveghea.

Fără nici un fel de introducere sau formalităţi, l-am întrebat pe Costache Oprişan ce ştie despre cei de la Viena rămaşi în străinătate. Costache Oprişan, trezit parcă din moarte la viaţă de această întrebare, începu să-mi şoptească tot ce-si amintea.

Plantonul a luat seamă că noi discutam cu totul altceva decât „dezlegarea” de jurăminte şi strigă la Ţurcanu:

— Domnu Ţurcanu, aceştia, în loc să dezlage jurămintele, fac propagandă legionară.

Ca o furtună s-au năpustit asupra noastră reeducaţii împreună cu Ţurcanu. Pe cei 2 i-au scos imediat din cameră, iar pe mine m-au legat şi m-au bătut cumplit.

DELEGAŢI PENTRU ANCHETĂ.

Ţurcanu a delegat pe alţii să mă ancheteze. Să strângă şurubul ca să scoată ceva de la mine. Să mă înmoaie. Să-mi dilueze tăria şi să devin şi eu asemenea lor. Dar eu strigam din tot sufletul meu la Sfânta Fecioara Maria: Ajută-mă, Sfântă Fecioară, să rezist. Nu mă lăsa pradă căderii!

În acelaşi timp şi torţionarii îmi ziceau, batjocorindu-mă:

— Tatăl vostru din ceruri vă încearcă, ca să vadă cât rezistaţi, pentru că are nevoie de voi…”

Şi iar apărea Ţurcanu:

— Cum merge, Costică, Comşa Eronime?

— Am un mare bandit.

— Cine e?

— Rodas Tache.

Ţurcanu a făcut semn celor 2 să mă abandoneze şi m-a luat el în primire:

— Măi bădie, vino la mine. Mă, până acum nu mi-a rezistat nimeni. Nici Bogdanovici, nici Oprişan, nici Hoinic, nici alţii care au crezut că pot rezista. Am avut eu grijă să nu le stea inima şi să fie declaraţi eroi. Tu ce vrei? Crezi că ai să rezişti?

— Nu-i vorba de rezistenţă, domnu Ţurcanu, dar n-am ce spune.

— Nu despre tine, mă. Despre alţii.

— Pe alţii nu i-am cunoscut, de aceea am primit numai 5 ani de închisoare.

— Da, mă, ai drepate. Chiar şi eu am primit numai 7 ani. Vezi, tocmai de aceea acceptă reeducarea şi ajută-mă.

— Asta nu.

— Bandit mincinos, legionar împuţit! Voi aţi ucis evrei la Ploieşti şi la abator.

— Domnu Ţurcanu, eu pe vremea aceea aveam doar 16 ani şi n-am auzit de asemenea crime şi nici prin ziare nu am citit că s-ar fi întâmplat asemenea orori. Dacă ziceţi dumneavoastră că s-ar fi întâmplat cu adevărat, s-ar fi scris. Legionarii erau alungaţi de la conducerea statului, aşa că orice hulă împotriva lor avea acces la presă. Aceste calomnii s-au inventat mai târziu.

— Dum… Mă-tii!

Aşarit la mine ca un şarpe ce atacă fulgerător, prinzându-mă cu mâna de beregată şi pe loc îmi opri respiraţia. Simţeam că îmi ies ochii din orbite. Când socoteam că sunt aproape pe moarte, mă lăsa ca să mai trag puţin aer în piept şi iarăşi mă strângea. A făcut tot aşa până mi-am pierdut cunoştinţa. Apoi m-a lăsat ca să-mi revin. Cu toată grozăvia supliciului la care fusesem supus, Ţurcanu n-a reuşit să-mi imprime spaima faţade dânsul. Cred că dacă Dumnezeu nu mi-ar fi dat acest curaj, m-ar fi omorât aşa cum omorâse pe atâţia în închisoarea Piteşti.

— Mă, de mâinile mele ai să mori.

— Pot să mor, domnule Ţurcanu, că şi aşa nu mai are cine să mă plângă. Vă fac plăcerea de bunăvoie, ca să nu mă omorâţi.

— Aaa, plăcerea?! Din cauza unui bandit ca tine, legionar împuţit, care mai are unele reţineri, nu ne putem noi, ceilalţi, să ne revedem familiile şi copiii. Mă, eu am nevastă şi o fetiţă care mă aşteaptă şi ai să te pui tu în cale, un bandit cât un grăunte de nisip? În genunchi!

Ţurcanu împreună cu Juberian au scos 2 frânghii de cânepă ude cu care au început să mă croiască peste cap. Mi s-a părut cea mai groaznică tortură, căci mi se scuturau creierii în cap.

— Domnilor, nu mai daţi că înnebunesc!

— Să înnebuneşti!

Mi-am pierdut cunoştinţa şi m-am trezit stropit cu apă. Cineva îmi dădea palme peste faţă ca să mă trezesc. Ţurcanu îmi zise:

— Mă banditule. Dacă te mai prefaci că leşini, te omor!

TORTURA DE NOAPTE.

Veni şi masa de seară. Un calvar din cale afară de crunt.

Palma îmi era numai băşici de fierbinţeala gamelei pe care trebuia să o primesc în palma dreaptă. Mâna stângă trebuia să fie ridicată în sus, la fel şi piciorul stâng, gamela se primea într-un picior.

După masă, din nou bătaie la tălpi şi iarăşi fugă pe loc pentru refacerea ţesuturilor zdrobite ale tălpilor.

După închidere:

— Rodas, treci la program!

Întins pe patul fără saltea, doar pe drugii de fier, trebuia, a nu ştiu câta oară, să dorm cu faţa în sus şi cu capul puţin ridicat.

Iarăşi m-am ancorat cu dinţii de reverul hainei, iar pe frunte îmi curgeau sudori reci. Şi-au făcut sudorile loc pe o cută a pielii şi de acolo îmi curgeau direct în ochi. O usturime nemaipomenită mă apuca şi nu aveam cum să mă frec la ochi. Plantonul îmi urmărea orice mişcare.

În această perioadă grea, am ajuns să nu mă mai pot ţine pe picioare. Pielea mi s-a încreţit, făcând cute care nu mai dispăreau. Oriunde apăsam cu degetul, se făcea groapă. Trupul îmi era umflat (edemizat) de foame şi de suferinţa neîntreruptă. Pe picioare îmi apăruseră câteva buboaie. Buboaiele s-au spart, formând o emulsie de puroi şi sânge extrem de cleioasă. Izmenele se lipeau de piele, producându-mi o usturime de nedescris atunci când eram bătut la tălpi. Cei care mă ţineau nu mă cruţau. Era o durere dublă. Nu ştiam care e cea mai mare: usturimea pielii lipită de izmene prin puroiul buboaielor sau loviturile ce le luam la tălpi în număr nelimitat.

RUGĂCIUNEA CĂTRE DUMNEZEU

„Dumnezeule, Dumnezeule, Maică Preacurată, ajutaţi-mă! Doamne, nu mă lăsa, ajută-mă să trec şi peste această grea încercare”.

Simţeam cum puterile mă părăsesc şi strigam la Dumnezeu cu disperare: „Ajută-mă, Doamne şi ţine-mă sănătos, să nu-mi pierd minţile asemeni roboţilor care mă torturează”.

Nu puteam să-i înţeleg şi îmi dădeam seama că aş fi putut numai dacă aş fi fost ca ei. Iar eu nu voiam să fiu. De aceea strigam din toate puterile sufletului meu ca Dumnezeu să mă mântuiască. Rugăciunea era simplă şi scurtă: „Doamne, miluieşte-mă!” „Doamne, adu-ţi aminte de mine!” „Preasfântă Fecioară, ocroteşte-mă!”

Acestea erau cele 3 rugăciuni pe care le-am rostit neîncetat în timpul torturilor. Îmi era frică de clipa când îmi voi pierde minţile şi voi deveni asemenea torţionarilor mei. De aceea şi strigam în gândul meu cel răvăşit: „Doamne, nu mă lăsa! Doamne, nu mă lăsa!”

FILOSOFIA CELOR REEDUCAŢI.

Cei ce au fost reeducaţi (dezumanizaţi) şi transformaţi de acum în roboţi la ordinele lui Ţurcanu, ne mai ţineau câte o cuvântare, zicându-mi mie şi celorlalţi torturaţi:

— Şi noi ne-am rugat zi şi noapte lui Dumnezeu ca să ne mântuiască, dar când ne-am dat seama că adevărata cale este comunismul, am apucat pe acest drum al adevărului. Dacă fiecare făceam acest lucru pe când eram liberi, nu ajungeam aici. Terminam facultăţile şi astăzi eram cineva. Noi ne-am luat angajamentul faţă de organele Partidului Comunist ca, împreună cu domnii ofiţeri, să distrugem Mişcarea Legionară. Ei, în afara închisorii, iar noi, aici, în interior. Să distrugem şi pe ultimul legionar, spre fericirea poporului român şi a urmaşilor noştri.

„Până la unul o să piară duşmanii poporului!”

HARUL LUI DUMNEZEU A FOST DEASUPRA MEA.

Nu prin forţele proprii am reuşit să rezist timp de 8 luni tuturor încercărilor la camera „4 spital”. Nu mă voi lăuda

niciodată că prin propria mea tărie şi iscusinţă am trecut hopul cel greu al terorii de la închisoarea Piteşti. Am rezistat pentru că aşa a vrut Dumnezeu. Aşa a vrut El, Creatorul cerului şi al pământului ca să mai existe câte unul care să scape nemurdărit din acest groaznic potop al sufletelor.

În toate anchetele diabolice pe care Ţurcanu le făcea asupra mea se întâmpla un lucru deosebit de interesant.

Torturile care mi se aplicau zilnic erau duse până la limita rezistenţei posibile. Tocmai când ajungeam să nu mai pot şi să le zic: „Gata, mă reeduc; lovesc şi eu pe alţii, aşa cum faceţi voi reeducaţii", exact atunci se oprea tortura şi eram trimis pe pat „în poziţie", pentru refacere.

Nu o dată mi s-a întâmplat acest lucru, ci de zeci de ori.

ÎNCERCARE DE SINUCIDERE.

În una din zile m-a cuprins o groază extremă că voi ceda presiunilor şi torturilor. Atunci am decis să mă sinucid. Lucrul acesta era greu de făcut. Dacă erai bănuit de una ca asta, tentativa de sinucidere se pedepsea cu cele mai groaznice torturi.

Făcând curăţenie pe sub paturi, am observat că varul de pe perete, la nivelul duşumelei, era mai coşcovit. Răzuindu-l puţin, puteam obţine (în mare grabă) chiar şi o gamelă de var. Mi-am zis: „Dacă pe acesta îl mănânc tot o dată, precis voi muri".

Fiind trimis la curăţenie pe sub paturi, când mă apropiam de locul vizat de mine şi eram gata să lovesc peretele ca să răzui varul şi să-l mănânc, tocmai atunci Juberian a dat ordinul de încetare a lucrului şi a trebuit să mă întorc în mare grabă la capătul patului. Dumnezeu m-a salvat.

Altă dată, mi s-a întâmplat o năstruşnicie cu efect deosebit de profund asupra tăriei spirituale: pe pat stăteau în poziţie de tortură 2 camarazi de ai mei, elevi din Frăţiile de Cruce, Buracu Mihai şi Bejan aduşi împreună cu mine de la Târguşor. Nici aceştia nu voiau să cedeze presiunilor şi torturilor. Încă mai rezistau.

Într-o discuţie cu Buracu, Ţurcanu şi Juberian, Buracu a răspuns insistenţelor acestora astfel:

— Domnule Ţurcanu, domnule Juberian, dacă Rodas Tache merge cu reeducare, atunci merg şi eu.

Aaa, va să zică tot Rodas este cu buba! Şi au tăbărât pe mine, luându-mă la bătaie din nou. Şi nu orice fel de bătaie, ci una din cele mai crunte.

Afirmaţia lui Buracu a avut asupra mea un efect benefic, încurajator. În loc să mă descumpănească, să mă deruteze, m-a întărit şi mai mult. Eram mulţumit până la fericire că 2 copii din Frăţiile de Cruce au în mine un sprijin spiritual. Că sunt pentru ei o temelie puternică în care şi-au înfipt rădăcinile ca să reziste. Am căutat să fiu la înălţimea momentului. Fiecare lovitură de ciomag o simţeam ca o plăcere eroică, ce mă apropie de o biruinţă iminentă, le simţeam cum simte ostaşul decoraţiile pe câmpul de luptă pentru merite deosebite.

Când cei 2 torţionari au obosit de atâta efort şi au încetat de a mă bate, eu m-am simţit întărit.

TREBURI DE NEÎNŢELES.

Altă dată, după ce am fost groaznic bătut la tălpi şi la dos, mi-au poruncit să merg la jucat „sârba” pe sacul cel ud. Trecând pe lângă cei îngroziţi, care stăteau la colţul „izolării” în poziţie de torturat, i-am făcut unuia ci ochiul, schiţând un zâmbet de încurajare. Acela pe loc a ridicat 2 degete în sus, zicând:

— Domnule Juberian, Rodas mi-a făcut cu ochiul şi a râs.

— De ăsta-mi eşti, banditule? Treci înapoi ca să te fac eu să-ţi treacă pofta de râs!

În felul acesta am mai luat o porţie de bătaie. Nu ştiu ce anume s-a întâmplat. Nu pot să-mi explic fiziologic, deoarece n-am simţit nici un fel de durere. Aveam impresia că tot trupul este amorţit, ca atunci când primeşti o anestezie înaintea unei extrageri dentare. După ce s-a terminat şi cea de a doua porţie de bătaie, am mers liniştit la sacul cel ud ca să joc „sârba”.

Toate aceste întâmplări şi multe altele, de care nu-mi mai aduc aminte, au constituit pentru mine momente în care Harul lui Dumnezeu s-a revărsat asupra mea. Toate au fost rodul strigătelor mele către Dumnezeu pentru îndurare. Aşa că, departe de mine orice merit în rezistenţa pe care am opus-o. Atâţia alţii au fost mai puternici decât mine şi totuşi au fost zdrobiţi într-un fel sau altul.

Dacă cel luaţi mai la urmă în focurile „reeducării" nu au lovit pe alţii, aceasta se datorează faptului că nu mai aveau pe cine să tortureze. Cu toţii erau dezumanizaţi. Creierele lor, cu atâtea virtuţi tari fuseseră „spălate". În terenul fertil al celulelor nervoase, Ţurcanu a plantat prostia comunistă. Această dresură a durat foarte puţin la cei tari. Ea a început să se destrame încă din Piteşti, imediat ce lucrurile s-au mai potolit.

De atâtea ori mi-am pus întrebarea: oare de ce Dumnezeu ne-a ajutat doar câtorv aşa rezistăm până la capăt şi să supravieţuim (că mulţi au rezistat, dar au murit în torturi), iar altora mult mai bravi decât noi, nu le-a ajutat? Întrebarea e foarte veche şi nimeni nu a putut da un răspuns mulţumitor. Planurile lui Dumnezeu sunt altele decât cele ale oamenilor şi ele nu pot fi pătrunse.

SĂ NU SPUI NIMIC!

Terminasem de mâncat ca porcii, cu mâinile la spate şi capul în gamelă şi încă mai simţeam usturimea terciului fierbinte care îmi opărise buzele şi faţa, când Juberian a dat ordin:

— Acum treceţi la program. La spălat pe sub paturi.

Am intrat rapid cu cârpa sub pat, începând chinuitorul frecat al pardoselei. Cu vreo 2 paturi mai încolo freca Suciu Aurel, un bâănăţean, flăcău brav cu care am venit de la Târguşor. Acesta s-a apropiat de mine şi mi-a zis:

— Tache, să nu spui nimic!

Eu i-am răspuns:

— Nu le spun nimic, chiar dacă mă omoară.

La un moment dat, Juberian a dat ordinul de încetare a corvezii. Noi ne-am luat fiecare locul în poziţia obligatorie. Juberian se plimba cu mâinile la spate prin cameră, apoi se opri dintr-odată şi a pus următoarea întrebare:

— Cine are ceva de spus sau de demascat, să ridice 2 degete în sus.

Îl văd pe Suciu că ridică mâna (Este posibil ca Suciu – în mod sincer – să-i fi spus lui Tache, dar luat prin surprindere de întrebarea lui Juberian, a intrat robotul în funcţiune, respectiv noile reflexe condiţionate, create sub imperiul terorii din Piteşti. În felul acesta Suciu s-a grăbit să ridice mâna şi să se demaştespre a nu i-o lua înainte Tache Rodas). Am simţit cum în inimă îmi intră un cui.

— Ia spune, Suciule, ce ai de demascat?

— Când măturam pe sub paturi, i-am spus lui Rodas să nu spună nimic şi el mi-a zis că nu spune, de ar fi să-l omoare.

Pentru mine pericolul era de moarte.

— Nu este adevărat! Am zis că am spus tot şi nu mai am ce spune.

Juberian a stat în cumpănă. Să mă creadă sau să nu mă creadă. Dumnezeu a fost alături de mine şi m-a crezut. BLASFEMIA.

Credinţa în Dumnezeu şi creştinismul era ţinta loviturilor în închisoarea Piteşti. Aici trebuia să se producă fisura!

Îmi este groază să repet blasfemiile aduse la adresa Sfintei Fecioare Maria şi a lui Iisus Hristos. Dacă vocabularul de ultimă categorie şi cel mai murdar cu putinţă ar putea fi categorisit pe regiuni, ţări sau continente, atunci cu siguranţă închisoarea Piteşti s-ar găsi pe primul loc, mult mai detaşat de toate celelalte. La închisoarea Piteşti blasfemia împotriva lui Hristos a atins culmea incredibilului.

Sistemul a fost diabolic. Cu tot curajul victimelor, acestea nu i-au putut rezista. Cred că nici în Uniunea Sovietică, unde s-au experimentat pentru prima dată şi de unde a fost importat, n-a putut avea o aplicaţie atât de feroce ca în România. Ruşii n-au avut o „Legiune a Arhanghelului

Mihail” pe care să trebuiască să o distrugă. Deci le-a lipsit obiectul asupra căruia trebuiau să acţioneze.

Avenit şi Săptămâna Mare a anului 1951. Duminica următoare urma sărbătoarea Învierii Domnului Iisus Hristos. Ţurcanu ne-a pregătit un program special pentru toată Săptămâna Mare, un program ce trebuia să ne zdruncune definitiv credinţa în Dumnezeu.

Începând de luni, ne-a dezbrăcat pe noi, cei consideraţi „bandiţi”, în pielea goală. Ne-a obligat să mergem în patru labe, în cerc şi să ne lingem în dos reciproc. El stătea în mijloc, cu un ciomag în mână şi lovea crunt pe cel care nu executa corect această blasfemie. Ceilalţi „reeducaţi” dezumanizaţi stăteau pe margini râzând, bătând din palme şi strigând: Hop-hop! Hop-hop! Hop-hop!

Executam ănfiorat şi plin de groază, rugându-mă: „Doamne, dumnezeule, ajută-mă să nu-mi pierd credinţa în Tine! Hristoase Dumnezeule, ajută-mă să nu mi se tulbure conştiinţa aşa cum s-a tulburat conştiinţa celor ce-l aplaudă pe Ţurcanu”.

Îmi dădeam seama că mâine, când se va scrie istoria, când se va pomeni despre aceste fapte, nimeni nu-si va pune întrebarea cum s-a ajuns la o asemenea situaţie. Se va spune doar ce ai făcut. Aceasta va însemna a doua moarte. O dată ai murit prin „spălarea creierului”, ca urmare a torturilor şi a doua oară ai murit în urma aprecierii urmaşilor, care nu vor avea capacitatea de a pricepe.

Acest ritual drăcesc era supravegheat şi urmărit de către ofiţerul politic Iţicovici Marina, pe care l-am observat pe coridor în prejma uşii, când s-a introdus hârdăul cu mâncare înăuntru.

În mod special, pentru această ocazie, ofiţerul politic i. a procurat lui Ţurcanu măciuci din lemn verde şi noduros, bastoane de cauciuc şi cabluri de cauciuc flexibile cu miez metalic.

Tomuţă Octavian din Făgăraş, flăcău brav oarecând, dar acum dezumanizat prin tortură neîntreruptă de către

Ţurcanu, a fost pus să confecţioneze din săpun organe genitale bărbăteşti şi organe genitale femeieşti. Acestea au fost aşezate pe hârdăul cu murdărie. Noi, „bandiţii”, dezbrăcaţi în pielea goală şi sub crunte lovituri de ciomag, aplicate de Ţurcanu şi ceilalţi reeducaţi, am fost obligaţi să trecem prin faţa hârdăului, să îngenunchem, să ne închinăm şi să sărutăm acele obiecte. Ele imaginau pe Iisus Hristos şi pe Fecioara Maria.

Pentru a avea şi mai mare efect această blasfemie, Ţurcanu a organizat şi potrivit astfel programul ca moment culminant al batjocorii să se desfăşoare tocmai în timpul când se servea masa. „Reeducaţii” mâncau luându-si suplimentul şi râzând de supliciul la care eram supuşi. Noi, ceilalţi, sub crunte lovituri date de Ţurcanu, ne roteam mereu îngenunchind în faţa hârdăului cu fecale şi sărutând cele două obiecte de blasfemie.

N-a fost de ajuns atât. Ţurcanu a pus pe unul, pe nume Oancea Miron, să stea în pielea goală lângă perete în formă de crucificat. Noi ceilalţi, tot în pielea goală, a trebuit să îngenunchem în faţa lui şi să-l pupăm în dos şi pe organele genitale. În culmea batjocorii, Ţurcanu a numit această fază a blasfemiei „Momentul dragostei şi pioşeniei creştineşti”.

În timp ce toate acestea se petreceau în camera „4 sputal”, am văzut umbrele celor care supravegheau şi se delectau de toată grozăvia, în dosul uşii, pe coridor.

Simţeam cum ne apropiam de momentul limită al rezistenţei. Tocmai atunci au încetat torturile în închisoarea Piteşti.

UN CÎNTEC „CU CÎNTEC”

Am ajuns prin luna mai, 1951. Şeful de comitet ne-a anunţat că obiectivul propus de comitetul central al Partidului Comunist Român a fost atins. Tot ce trebuia zdrobit fusese zdrobit. După calculele mele, nu mai rămăsese nici un deţinut politic din închisoarea Piteşti care să nu fi trecut prin moara reeducării; aceasta ne-a dezlânat

sufleteşte, ne-a distrus unitatea şi încrederea unul în celălalt.

La camera „4 sputal” era o linişte deplină. Nu se mai organizau bătăi crunte şi „demascări”, dar teroarea cu statul în poziţie de tortură încă mai era menţinută. Dintre cei care stăteau „în poziţie” făceam parte şi eu şi încă vreo câţiva consideraţi „bandiţi” şi „nesinceri”.

Într-o duminică, şeful comitetului de reeducare ne-a zis:

— Acum încetează statul „în poziţie” şi vom avea un moment de edstindere. Vom face o şezătoare. Fiecare să se gândească la un cântec pe care îl va cânta.

Era o adevărată surpriză. Mintea mea refuza să creadă sau să-si imagineze că un asemenea lucru s-ar putea întâmpla la camera „4 spital” din închisoarea Piteşti. Şi totuşi miracolul s-a înfăptuit.

Cânta unul o doină, mai cânta unul un cântec de pahar şi încă unul şi încă unul. Încurajat şi entuziasmat, îmi venise şi mie poftă să cânt. Tocmai mie, care nu aveam voce de cântat şi care nu cântasem niciodată cave de unul singur. Ridic două degete şi cer încuviinţarea de la comitet să cânt.

— Gata, Rodas. Poţi să cânţi.

Am început astfel: „Mă-ntorc pe-acelaşi drum de altă dat.

Ca tu să înţelegi că n-am uitat!”

— Aaa, va-să-zică tu „n-ai uitat” şi pe deasupra „mergi pe-acelaşi drum”?!

— Pe el!

Toţi reeducaţii au sărit pe mine, trăgându-mi o bătaie bună ca să uit totul şi să nu mai merg pe nici un drum.

De câte ori îmi aduc aminte de această întâmplare, mă amuz din cale afară de bine şi râd cu toată pofta. Dar atunci n-a fost de râs. Abia după ce mi-au muiat bine toate oasele, mi-am dat seama cât de nepotrivită a fost alegerea cântecului ce-mi venise în minte.

Cam aceasta a fost ultima amintire de la camera „4 spital”.

PLECAREA DIN PITEŞTI.

În ziua de 15 august1951, a venit ofiţerul politic Marina cu o listă în mână de pe care citi cu glas tare:

— Rodas Tache. Îţi faci bagajul şi ieşi afară.

Doamne, Dumnezeule, (mi-am zis în gând), în sfârşit a venit ziua când să scap de această „tâmpenie”, de această năpastă ce a căzut pe capul meu! În două secunde, din mers, mi-am strâns boarfele şi am ţâşnit pe uşă ca un glonte. Clipa aceea mi s-a părut cea mai fericită din toată viaţa mea. Păcat. A durat foarte puţin.

Rând pe rând, erau strigaţi pe listă şi torţionarii care plecau spre aceeaşi destinaţie ca noi. Însuşi Ţurcanu a fost strigat ultimul, ca încheietor de pluton.

Pe cât de uşor m-am simţit la ieşirea din cameră, pe atât de greu şi dezumflat mă târam pe coridoarele închisorii, spre duba care avea destinaţie închisoarea Gherla.

CANALUL DUNĂRE-MAREA NEAGRĂ

MĂRTURIA LUI VASILE MOCANU

Privitoare la brigăzile 13-l4 de studenţi reeducaţi

CANALUL. BRIGĂZILE „13-l4” DE LA PENINSULA.

Am fost condamnat la 4 ani închisoare de Tribunalul Militar din Galaţi. Motivul condamnării: activitate în cadrul „Frăţiei de Cruce”.

Toţi membrii lotului meu ne cunoşteam bine între noi, aveam încredere unul în altul, căci la închisoarea Galaţi am dus o activitate de trăire creştină, rugăciune şi înălţare către Dumnezeu.

Grupul nostru de elevi şi încă vreo câţiva am fost transportaţi la canalul Dunăre-Marea Neagră. Am ajuns în lagărul Peninsula pe înserat.

Era un lagăr cu suprafaţă mare, înconjurat cu sârmă ghimpată. Faţă de spaţiul îngust şi relativ întunecos de la închisoarea Galaţi, acesta mi se păru un ţinut de basm, căci puteam să respir un aer ceva mai liber. Admiram decorul unei seri cu lună plină, privind în cea mai mare depărtare orizontul dobrogean.

Adoua zi, luându-mă cu vorba cu nişte vechi prieteni, m-am izolat de ceilalţi colegi, depărtându-mă mult de ei. Nu cunoşteam disciplina din lagăr, fiind nou venit.

Iată-l şi pe conducătorul acestei formaţii, deţinut şi el, căutând pe cineva pe care nu-l găsea. Deodată îşi fixă ochii asupra mea şi îmi zise:

— Unde ai fost, domnule? Eşti repartizat la Brigada 13 Studenţi. Bagajele ţi le-au luat colegii dumitale şi au fost duse în baraca din faţă, uite colo… Şi-mi arătă cu degetul încotro trebuie s-o apuc.

Eram îngrijorat, căci toţi prietenii, toţi cunoscuţii şi necunoscuţii m-au avertizat să fiu cu mare atenţie spre a nu fi repartizat la brigăzile „13-l4” de studenţi, că acolo îs reeducaţii şi cine ajunge în acele brigăzi e vai de pielea lui. Cu toate avertizările, n-a fost după cum aş fi vrut, iar acum iată-mă îndreptându-mă spre locul numit „Vai de pielea mea!”.

Când am intrat în baraca cu numărul 13, prima din partea centrală a coloniei, am fost întâmpinat de un individ care se numea Bodi Boceanu, student, fiul unui profesor universitar. Fusese lăsat ca planton la baracă din cauză că nu putea munci. Făcuse o criză hepatică.

Priveam cu prudenţă în dreapta şi în stânga, dar nu vedeam nimic înspăimântător care să-mi confirme avertizările camarazilor de la barăcile de unde veneam. Totuşi, pe un perete am văzut o lozincă pe care era scris următorul slogan: „URÎM PE CEI CE NE DUC ÎN EROARE!”

I-am zis plantonului:

— Ce înseamnă tâmpenia asta? Dacă voi sunteţi studenţi în plină ascensiune intelectuală, poţi să-mi spui cine vă duce în eroare? Ţăranii, care nu ştiu carte? Muncitorii, care au atâtea necazuri?… Nu înţeleg?!

Atunci Bodi Boceanu mi-a răspuns:

— Fii atent la ce-ţi spun. Aici e un cuib de şerpi veninoşi şi tu ai intrat în gura lor. Am încredere în tine şi-ţi spun

adevărul, dar dacă mă torni, aceştia mă vor omorî. Închisoarea Piteşti a fost un mare centru de distrugere a tineretului român. Studenţii au fost torturaţi până când li s-au schimbat reflexele şi concepţiile. Din oameni au devenit neoameni, din buni au devenit răi, iar din eroi au devenit mişei.

Atâta mi-a spus. De acum eram informat destul de bine. Îmi dădeam seama că am intrat într-un iad, dar nu pricepeam cum se va consuma toată ticăloşia.

I-am întâlnit şi pe ceilalţi, cu care venisem de la Galaţi, care ajunseseră cu o oră mai devreme şi priveam unii la alţii cât eram de slăbiţi. Toţi au aflat că la aceste brigăzi e iadul pe pământ. De aceea, mai mult tăceam şi aşteptam cu înfrigurare.

PE ÎNSERATE.

Seara, când cele 2 brigăzi de studenţi s-au întors de la muncă, am observat că mulţi dintre ei ne priveau cu spaimă, alţii cu milă şi multă compătimire, iar câţiva, puţini la număr, aveau priviri de fiare şi scrâşneau din dinţi.

Cum a luat cunoştinţă Bogdănescu (brigadierul) de sosirea noastră, pe loc, fiecare din noi a primit câte un însoţitor student, chipurile, să aibă grijă să nu călcăm linia interzisă unde sentinelele deschid focul fără somaţie. În realitate, pentru a fi traşi de limbă şi a nu lua contact cu marea masă a studenţilor îngroziţi de torturile la care fuseseră supuşi la Piteşti şi care puteau să ne informeze asupra a tot ce s-a întâmplat acolo şi despre continuarea tragediei în aceste 2 brigăzi.

DUPĂ DOUĂ ZILE

După 2 zile am fost chemat în faţa lui Bogdănescu, un fost student la Medicina din Cluj, arestat pentru că făcuse parte dintr-o organizaţie naţional-ţărănistă de tineret. Pe parcursul celor câţiva metru ce ne despărţea de improvizatul birou al brigadierului, o mulţime de studenţi mi-au făcut semne disperate şi discrete, pe care ştiam cum să le interpretăm.

Fiecare brigadă avea câte un pontator şi câţiva şefi de grupă. Toţi aceştia făceau parte din „protipendadă”, fiind şefi cu puteri absolute şi torţionari ai deşinuşilor de rând. Efectivul unei brigăzi era între 90-l00 de deţinuţi.

Aşteptam la uşă, când Bogdănescu chemă la dânsul pe 2 inşi, elevi veniţi din Târguşor. Pe unul îl chema Cristescu şi purta ochelari (pe cât de urât la figură, pe atât de ticălos la suflet). Pe cel de al 2-lea îl chema Bârsan Florin, feciorul popii din Podu-lloaiei. La fel de ticălos ca şi primul, dar mai arătos la faţă.

Cum uşa de la cameră era făcută din scândură subţire, trăgând cu urechea, am reuşit să aud ce dispoziţii le-a dat Bogdănescu celor 2, precum şi celorlalţi ce mai erau în cameră.

Iată ce le-a zis:

— Fiţi atenţi, trebuie să scoatem de la aceşti bandiţi şi ultimele secrete ce le au prin cutele creierului.

Imediat după aceasta am fost chemat înăuntru.

Intrat în cameră le-am zis:

— Bună ziua, domnilor!

Mi s-a răspuns:

— Să trăieşti, camarade, ce mai faci?

— Domnilor, eu nu vă înţeleg… Eu sunt deţinut şi nu fac politică.

— Cum nu înţelegi, camarade?! N-ai stat tu cu bădia cutare şi cutare…

Şi astfel pomeni numele câtorva legionari de elită cu care stătusem la închisoarea Galaţi. Aceasta era dovada că erau informaţi de către ofiţerul politic care îşi avea reţeaua lui printre deţinuţi.

Mă întrebau din toate părţile cu un asemenea vocabular, încât un neavizat putea fi uşor înşelat. Dar eu, fiind dinainte avertizat, mi-am dat seama că aveam în faţă o şleahtă de mişei.

Le-am spus-o pe un ton categoric:

— Domnilor, eu sunt deţinut şi sunt condamnat numai la 4 ani, astfel că nu accept nici un fel de politică în cadrul închisorii. Trebuie să ies din închisoare, să o văd pe mama mea, pe tatăl meu, nicidecum să mă angajez în activităţi nepermise de lege.

Atunci, unul dintre ei a zis:

— Ia uite, mă, f… gura mamei lui, ăsta nu mai este pe linie. A intrat legionar şi vrea să iasă comunist!

Eu nu m-am lăsat, ci am continuat explicându-le:

— Domnilor eu sunt născut în 1932 şi nu am fost încadrat în nici o Mişcare Legionară. Ceea ce vreţi să demonstraţi dumneavoastră e de prisos.

Bogdănescu s-a ridicat de la masă şi făcând o figură de mare înţelept îmi zise mie şi celorlalţi:

— De astăzi înainte, Mocanule, ai să funcţionezi la mine în brigadă… Şi dacă aceştia au fost schimbaţi din legionari în antilegionari şi tu vei fi schimbat. Ai fost mai inteligent decât noi şi ţi-ai dat seama cum vine „jocul”.

Adresându-se numai celorlalţi le zise:

— Acest om nu mai era voie să comunice cu nimeni decât cu mine şi Codrea (Codrea era un ţăran şef de grupă).

REGIMUL DE TEROARE DE LA BRIGĂZILE 13-l4

A doua zi seara, în loc să fim lăsaţi în pace la baracă, am fost înconjuraţi de câţiva studenţi dezumanizaţi (reeducaţi) şi îmbrânciţi anume pentru a găsi motiv să fim bătuţi.

Lângă mine era un tânăr din acelaşi lot, îmbrăcat cu un frumos pulovăr verde primit prin pachet de la mama lui. Reeducaţii au sărit pe el, rupându-u-l şi zicându-i că acesta a fost împletit de dâânsul anume pentru a înlocui cămaşa verde.

Această operaţiune era o mizerie în plus, un act în programul celor dezumanizaţi, supravegheat atent din umbră de către securitate şi ofiţerii politici.

Prin intermediul acestor torţionari s-a instituit un regim de mizerie ce nici nu poate fi descrisă, iar dacă cineva ar descrie-o, n-ar putea fi înţeleasă.

Seara, după ce veneam de la muncă istoviţi, în fugă şi în lovituri de ciomag făceam numărătoarea pe platou, fiind ţinuţi în picioare până la lăsarea întunericului.

Şi la spălat tot în fugă mergeam, acordându-ni-se pentru aceasta doar câteva secunde.

Pentru necesităţi fiziologice se acordau cam cinci secunde şi apoi trebuia să stăm cu faţa în jos, fără dreptul de a ne mişca în dreapta sau în stânga.

Dimineaţa, acelaşi program, cu aceeaşi viteză. Urma o zi cu 12 ore de muncă ce-ţi epuiza orice forţă fizică şi psihică, ca apoi totul să fie luat de la capăt.

Aşa a durat teroarea câteva săptămâni, sub ochii încrâncenaţi ai securiştilor, care priveau de la distanţă cum se realizează distrugerea.

Târziu am aflat că ceea ce se petrecea aici era floare la ureche faţă de ceea ce se întâmplase la închisoarea Piteşti.

PRINDEREA ŞI TORTURAREA DOCTORULUI SIMIONESCU.

Într-o duminică dimineaţă am fost scoşi în fugă pe platou pentru numărătoare. Folosind acelaşi truc, că nu le iese numărul, ne-au ţinut în soare şi flămânzi multă vreme. Apoi ne-au poruncit să stăm jos. La o distanţă oarecare de noi, în timp ce deţinuţii de la alte brigăzi se plimbau în voie încoace şi încolo, la un moment dat s-a produs o ambuscadă. Prin praful şi învălmăşeala aceea am observat cum s-a desprins un grup, care târau cu forţa pe unul spre brigada 13.

Tuturor celor de pe platou li s-a poruncit să meargă la baracă. Pe noi, cei proaspăt veniţi, ne-au obligat să intrăm în spălător şi să stăm acolo. Deodată, din dormitor am auzit un urlet de groază. Era strigăt de om torturat.

Cuprins de revoltă am ieşit din spălător, căci supraveghetorii (tot deţinuţi) nu erau acolo. Am intrat în dormitor şi iată ce mi-a fost dat să văd: pe patul din fundul dormitorului era trântit bărbatul care fusese târât mai înainte de acea echipă de nemernici. Unii îl ţineau de

picioare, alţii de mâini şi câţiva îl loveau din ambele părţi cu cozi de mătură, cu cozi de lopată şi cu ce mai aveau la îndemână.

Cel care s-a evidenţiat în lovirea omului răpit a fost Pertie Paul, şeful de cameră. Acesta era un tânăr de statură mijlocie, având o faţă dizgraţioasă şi era peste măsură de crud. Se lăuda în gura mare că el a fost şeful unei formaţiuni naţional-ţărăniste.

Am fost observat. Pe loc, câţiva reeducaţi s-au repezit spre mine înjurându-mă şi încercând să mă prindă. Rapid, am fugit înapoi în spălător şi am închis uşa pe dinăuntru.

Aveam să aflu în curând că persoana atât de crunt torturată era vestitul doctor Simionescu, erou de frunte al generaţiei de la 1922, pe atunci având aproape 60 de ani MIZERIA DE SEARĂ.

Întorşi în baracă de la numărătoare, am avut câteva minute de linişte. Speram ca răgazul să dureze mai mult, dar regia acestei „piese” a fost cu totul alta: unul din reeducaţi a vărsat o găleată de apă pe jos, chipurile din întâmplare, iar nouă, noilor veniţi şi celor supuşi supliciilor, ne-au poruncit s-o strângem în mare grabă, vârându-ne sub priciuri.

Îmi amintesc cum bietul doctor Simionescu mi-a luat cârpa din mână şi savârât rapud sub prici ca să strângă apa, iar pe mine m-au lovit reeducaţii cu bâtele ca să intru după el. Căutam cu ochii să ne înţelegem şi să luăm o poziţie comună cu toţii. A fost peste putinţă. Supravegherea era atât de mare încât nu era cu putinţă să ne facem un semn unul altuia.

Din cei aproximativ 100 de studenţi, câţi avea brigada, torţionari convinşi erau doar vreo 15-l6. Restul erau nişte roboţi ce reacţionau indiferent de voinţa lor. Îi vedeam pe aceştia din urmă cum aşteptau nerăbdători să iasă la lucru, unde aveau posibilitatea de a se eschiva să ne mai lovească. AL DOILEA MARE SUPLICIU APLICAT DOCTORULUI SIMIONESCU.

Într-o zi, când mergeam la locul de muncă, a trebuit să traversăm printre uscătoriile de cărămidă. Acolo l-am văzut pe doctorul Simionescu vârât sub o grindă mare, lovit cu bâtele de reeducaţi ca să o ducă singur în spate.

Atunci mi s-a părut a fi acest erou al generaţiei de la 1922 asemenea lui Iisus Hristos urcând muntele pe muntele Golgota.

MOARTEA DOCTORULUI SIMIONESCU.

A doua zi după această întâmplare, lucram la un capăt al şantierului şi eram cu faţa la echipa în care lucra doctorul Simionescu.

Am observat că acesta ceruse permisiunea supraveghetorilor să-i dea voie la WC. A plecat spre cabinele WC-urilor, însoţit de încă 2.

Latrina era amenajată într-un loc mai mărginaş al şantierului şi avea uşile doar pe jumătate din înălţimea unui om, ajungând până la brâu.

Doctorul Simionescu a intrat într-una din cabine şi şi-a pus cureaua de la pantaloni pe uşa cabinei, vizibil. Cei 2 însoţitori au intrat şi ei în cabine, flancându-l.

N-a trecut nici un minut, că Simionescu a ieşit tiptil şi a luat-o la paşi grăbiţi, apoi la fugă, spre „mustaţa Taşaul” (mustaţa Taşaul era o ridicătură de pământ folosită ca terasament al căii ferate care trecea pe lângă lacul Taşaul).

După un timp, au ieşit şi cei doi din cabinele lor şi stăteau liniştiţi aşteptând, văzând cureaua doctorului pe uşă. Pentru că doctorul nu mai ieşea, unul a privit pe deasupra uşii şi a văzut cabina goală. I-a spus celuilalt ceva, apoi, agitaţi, căutau cu ochii prin şantier să-l vadă pe Simionescu. L-au zărit fugind, destul de departe, la mai mult decât distanţa dintre urmăritori şi „mustaţa Taşaul”.

Au început să strige:

— Uite, fuge! Uite, fuge!

Soldatul care făcea de pază sus pe prepeleac nu l-a luat la ţintă ca să tragă, ci a dat alarma, bătând în toacă.

Atunci a venit un subofiţer în mare grabă, şi-a dat jos cizmele din picioare pentru a fi mai uşor şi s-a urcat sus în postul de pază, luând puşca mitralieră din mâinile soldatului. După ce a ochit, a tras două rafale şi doctorul Simionescu a căzut jos, mort. Apoi s-a dat alarma în tot şantierul.

Noi, deţinuţii, am fost obligaţi să ne culcăm cu faţa la pământ.

Cum stăteam culcaţi la pământ, l-am auzit pe brigadierul Bogdănescu zicându-i subofiţerului care îl împuşcase pe Simionescu:

— L-ai omorât, domnule!

— Da, mă, dar nu sunt eu vinovat. Tu eşti vinovat!

URMĂRILE.

Am stat cu faţa la pământ până am auzit o trupă de soldaţi venind în pas alergător cu tot echipamentul de război pe dânşii. Ne înjurau de mama focului. Aveau de ce, fiind obligaţi să fugă 5 km pe o căldură toridă.

Duminică, înaintea morţii, soţia lui Simionescu îi adusese bărbatului ei un pachet voluminos de alimente. Acest pachet a fost împărţit între torţionarii lui Simionescu, zicându-ni-se, nouă, celorlalţi:

— Voi, mă, nu aveţi dreptul să mâncaţi din această pomană…

După acest tragic eveniment posturile de radio străine au comentat pe larg crima săvârşită de comunişti, fapt ce a determinat Ministerul de Interne să renunţe la acest soi de sper-teroare. Cu această ocazie a început seria anchetelor şi proceselor cu „ţapi ispăşitori”.

ÎNCHISOAREA GHERLA.

Gherla este o închisoare mare, a cărei destinaţie iniţială a fost de cazarmă pentru ostaşi şi ofiţeri în timpul imperiului Austro-Ungar. Acum servea ca închisoare, în principal destinată muncitorilor şi ţăranilor anticomunişti. Dar pe lângă ţărani şi muncitori, sute de intelectuali au tras aici amarul şi şi-au găsit sfârşitul.

Trei sunt condamnaţii comunişti vestiţi prin care s-a înfăptuit programul de nimicire a oponenţilor regimului:

Primul s-a numit Lazăr. Era evreu pârlit, trecut cu toată cuviinţa lui de partea comunismului. Avea o metodă simplă de a înfăptui crime fără să lase urme şi să poată fi acuzat de crimă.

Al doilea a fost Gheorghiu. Sub comanda acestuia s-au înfăptuit crimele reeducării, dipă terminarea Piteştiului. Prost şi plin de sadism, el se lăuda că face parte din echipa lui Gheorghiu –Dej şi e CFR-ist ca şi acesta. La un moment dat a dispărut din închisoare şi nu mult după dispariţia lui au încetat torturile reeducării.

Al treilea ticălos a fost Goiciu, o matahală gata să sfâşie orice deţinut. În ticăloşia de care era stăpânit, a inventat la Gherla nişte carcere de dimensiunea unui coşciug, în care deţinuţii pedepsiţi trebuia să stea în picioare până la 7 zile. Mulţi au decedat în carceră sau imediat după ce au scăpat de acolo.

Episoadele din volumul de faţă se referă la reeducarea care s-a înfăptuit asupra studenţilor şi elevilor, în principal, precum şi asupra unor ţărani şi muncitori.

MĂRTURIA LUI ION PANGRATE
Muncitor specialist
ÎNCHISOAREA GHERLA.

Am fost arestat în luna mai 1948, fără nici un motiv. După ce am fost supus tuturor procedurilor de tortură la securitatea din Constanţa, văzând că nu scot nimic de la mine, securitatea a aplicat metoda înscenării clasice: pe o masă au îngrămădit tot felul de arme, m-au fotografiat şi m-au acuzat că am deţinut un depozit de armament. În spatele acestei acuzaţii stătea un referat că am făcut parte din Mişcarea Legionară.

Am fost condamnat la 15 ani muncă silnică, dar la recurs mi-au redus pedeapsa la 8 ani. În luna martie 1949 am fost depus la închisoarea Gherla ca să-mi execut pedeapsa.

La Gherla am întâlnit mulţi camarazi cu care petrecusem 3 ani de închisoare în timpul regimului generalului Antonescu. L-am întâlnit pe unul cu numele de Caramlău, pe Briciu Samuilă, de meserie cazangiu şi pe mulţi alţii. Aceştia m-au întâmpinat cu multă dragoste şi, cunoscându-mi îndemânarea, m-au convins să rămân la ei şi să lucrez în atelierele închisorii.

Prin anul 1949, la atelierele închisorii nu s-a simţit nici măcar un zvon privitor la reeducare. În ateliere deţinuţii lucrau lejer. Muncitorii se alegeau între ei. Administraţia nu se amesteca în organizarea muncii lor. Dacă „treaba mergea", toate erau în bună regulă. La ateliere eram supravegheaţi de către un gardian căruia toată lumea îi spunea „domnu maistru". Sărmanul de el!... Habar nu avea de nici o meserie.

Specialitatea mea de bază era tinichigeria şi cazangeria. Aşa am ajuns în icul atelier de tinichigerie.

Eu cunoşteam mai multe meserii decât ceilalţi. Am fost numit şef al tuturor meseriaşilor din închisoarea Gherla.

Prima lucrare de avengură a fost modernizarea închisorii. Am construit canalizarea şi apoi am introdus apa potabilă, amenajând un sorb în râul Someş. Am executat conducta de aducţiune a apei. Am executat toată reţeaua de canalizare din interiorul închisorii şi am instalat grupuri sanitare în camere.

Într-o zi, directorul închisorii, evreul Lazăr (se spunea despre el că-i un mare ticălos), m-a chemat deoparte şi mi-a zis:

— Am primit ordin de la direcţia penitenciarelor din Bucureşti să facem din această închisoare o adevărată fabrică în care toate meseriile să-si găsească rostul. Aici sun t oameni mulţi, cărora trebuie să li se dea de luctu.

Noi, deţinuţii, ne-am aşternut pe treabă din toată inima. Parcă aici ne-am fi născut şi crescut. Uitaserăm de familii şi de rosturile noastre. Acest comportament constituia un a

din metodele de rezistenţă la lunga perioadă de închisoare pe care o mai aveam de executat de aici încolo.

Au sosit direct de la fabrică 10 strunguri noi. Am înfiinţat pe loc un atelier de strungărie, unul de tinichigerie, cazangerie, forjă, tâmplărie mecanică şi manuală.

Ne-au sosit tot felul de scule. Toate nou-nouţe şi de bună calitate. Am înfiinţat şi o sculărie. Am făcut matriţe pentru fabrica de nasturi şi am pus la punct tehnologiile de fabricaţie.

Între deţinuţii din fabrică era o mare unitate şi dragoste. Lucram în plin şi, pe lângă toate acestea, mai făceam gardienilor, ba chiar şi comandantului închisorii, diferite bibelouri artizanale, adevărate bijuterii, cum numai deţinuţii ştiu să facă. Eu eram conducătorul tuturor atelierelor. Armonia dintre mine şi ceilalţi camarazi creştea pe zi ce trecea, încât îţi era mai mare dragul să munceşti şi nu simţeai că eşti în puşcărie. Primeam ţigări de la gardieni (nefiind fumător) şi le dădeam fumătorilor. Zilele de muncă deveneau adevărate sărbători, din ce în ce mai plăcute.

DAR DIAVOLUL NU DOARME!

Era un deţinut cu numele de Matei. Acesta fusese comunist înainte de război şi luptase pe frontul de răsărit. Probabil că s-a grozăvit pe undeva pe front, astfel că ortacii săi l-au arestat şi l-au vârât la „zdup” cu calificativul de „trădător al clasei muncitoare şi al partidului comunist”.

Politrucul avea nevoie de informatori, de nemernici care să tragă la nemernicie. L-au găsit pe Matei, confratele lor întru rele. Deşi avea calificativul de „trădător”, el tot marxist rămăsese, iar în condiţiile de puşcărie un mişel de prim rang.

Politrucul a format un birou politic pentru deţinuţi. În fruntea acestui birou a fost plasat Matei. Îmediat ce Matei a primit această „onoare” s-a înconjurat de alţi câţiva neisprăviţi tot de talia lui (Martorul Ion Pangrate nu ştia că prin luna martie 1950 sosise la Gherla un lot mare de studenţi dezumanizaţi de la închisoarea Piteşti, toţi având

creierele „spălate” prin torturi şi transformaţi în roboţi la dispoziţia unui mare mişel pe nume Popa Tanu. Anvergura sistemului de informaţii era mult mai mare decât şi-l imgina Ion Pangrate). Acesta a fost biroul codoşilor şi al turnătorilor din cadrul atelierelor. Ei nu munceau. Umblau doar prin fabrică, făc-nd diferite servicii şi trăgând cu urechea.

Matei venea prin fabrică expres ca să se întâlnească cu mine. Când mă întâlnea, îşi ridica boneta de pe cap, aplecându-se ironic în faţa mea şi zicându-mi:

— Să trăiţi, domnule comandant.

Era o insinuare mişelească de al cărui tâlc îndepărtat nu m-am putut dumiri.

Eu îi răspundeam:

— Pleacă, ticălosule, de aici, la biroul tău! Nu te mai lua de mine.

O MUTARE DUBIOASĂ.

Într-o zi de la începutul luo octombrie 1950, gardianul veni ţintă la mine şi îmi zise:

— Lasă totul baltă. Te duci în cameră, îţi faci bagajul şi vii sus.

Am rămas uimit de ordinul gardianului: probabil vor să mă ducă la altă închisoare, unde urmează să organizez o nouă fabrică. Sau mai ştii? Era peste putinţă să-mi dau seama ce anume urmăresc să facă cu mine. Mi-am luat bagajele din camera în care stăteam la parter şi am urcat la „cucurigu”, la etajul I, tot într-o cameră mare, situată deasupra bucătăriei. Acolo am aşteptat singur aproximativ 20 de minute.

Uşa camerei s-a deschis şi iată-l pe gardianul Mureşan, despre care ştiam că este omul de încredere al ofiţerului politic. Cu un aer misterios m-a întrebat ce fac? Eu i-am răspuns simplu:

— Aştept.

Peste câteva minute, a fost introdus peste mine un vechi camarad pe nume Dâmbu, din Braşov. Acesta era bucătar

de meserie. La închisoarea Gherla era specialistul regimurilor dietetice.

— Ce-i cu mutarea aceasta atât de misterioasă, Dâmbule?

— Probabil ne mută în altă parte. Aşteptăm şi vom vedea.

Nu peste mult, a venit, din nou, acelaşi miliţian şi ne-a zis să-l urmăm. L.- Am urmat până sus la etajul III, la camera 103. În cameră mai erau încă 20 de oameni, care ne-au primit foarte bine şi cu multă bucurie. Cum camera era goală, fără nici un fel de mobilier, ne. Am aşezat cu toţii jos pe rogojini. Eu am scos ţigările din buzunar, împărţindu-le frăţeşte. Parcă prietenia dintre noi a mai crescut puţin.

A venit masa de seară cu o ciorbă ceva mai lungă, având carne de oaie urât mirositoare. Eu n-am putut mânca. Am oferit-o celorlalţi. Aceştia au refuzat-o. Atunci a luat-o Dâmbu şi a mâncat-o pe toată.

SURPRIZA.

A urmat închiderea. Imediat după închidere, Popescu Aristotel, care era şef de cameră, a zis cu glas tare:

— Atenţiune! Am a vă comunica ceva foarte important. Apoi, întorcându-se spre noi, cei 2 proaspăt veniţi, ne-a zis cu ură în glas şi în priviri: voi sunteţi printre noi nişte bandiţi!

— Cum aşa?! Vorbiţi serios sau glumiţi?

— Vorbesc foarte serios. Sunteţi 2 bandiţi!

— Dacă noi suntem bandiţi, voi ce sunteţi? Informatori, codoşi, trădători?

— Veţi vedea imediat ce suntem noi!

Discuţia era serioasă, deşi de neimaginat. Nu părea deloc nebun Popescu Aristotel, deşi vorbea ca un om fără minte. Părea mai mult mişel, ajuns la cea mai înaltă treaptă a mişeliei, până la egalitate cu lucifer, geniul răului din univers. Nu m-a putut abţine şi i-am zis câteva înjurături neoaşe, tot din acelea care i se potrivesc unui ticălos ajuns la o asemenea talie. Atunci Popescu Aristotel a strigat la ceilalţi:

— Pe ei!

Cei 20 din cameră s-au împărţit în 2 cete. 10 au sărit pe mine şi 10 pe camaradul meu Dâmbu. În câteva secunde au tras hainele jos de pe noi, dezbrăcându-ne la pielea goală. Ne-au trântit jos pe ciment, unul într-o parte şi altul în alta a camerei, răstigniţi cu faţa în jos pe pardoseală.

Unul mă ţinea de o mână, altul de alta. Unul m-a încălecat pe spate. Un altul s-a aşezat cu dosul pe cap, şezând ca pe o buturugă. Au scos din bagaje nişte capete de prici din lemn de carpen rotund, adevăraţi pari sănătoşi şi foarte rezistenţi la rupere. Ci aceştia au început să ne bată la dos, pe pulpe şi la tălpi. Băteau pe întrecute la „două mâie", unulde o parte şi alul de alta. A durat această bătaie cam 10-l5 minute, după care am leşinat de durere.

Au adus câteva găleţi de apă de la chiuvetă pe care le-au turnat peste noi şi ne-am revenit din leşin. Apoi, au început o nouă bătaie, care a durat cam tot cât prima. Iarăşi au repetat aducerea în simţire prin udarea cu apă rece.

Tortura în acest mod a fost repetată de 3 ori. Apoi m-au dus pe sus la WC să urinez.

Urina avea o culoare negrie şi era grozav de urât mirositoare, Am avut tăria să le zic acestor călăi nemernici doar atât: „M-aţi nenorocit, criminalilor!" Apoi am leşinat.

MOARTEA CAMARADULUI DÎMBU.

N-a durat prea mult timpul leşinului, că mi-am revenit. În afară de cruntele dureri care mă fulgerau în locurile zdrobite în timpul torturii, în rest eram sănătos. Puterile spirituale mi le-a sporit Dumnezeu. Cum eram trântit jos, am deschis ochii, dar nu complet, doar foarte puţin, atât cât să-mi dau seama ce se petrece în cameră.

L-au adus şi pe Dâmbu în totală nesimţire şi l-au lungit lângă mine, trântindu-l. Peste cel mult un minut am simţit cum Dâmbu se întinde într-o suită de spasme tremurătoare, atingându-mă cu cotul ceva mai tare. Apoi a încetat să mai respire. Încet, am simţit cum trupul său lipit de al meu începe să se răcească. Mi-am dat seama că a murit. Mi-am făcut cruce cu limba în gură şi am rostit în gând rugăciunea

„Tatăl nostru” pentru camaradul meu, al cărui suflet mai era pe acolo prin preajmă.

Oricât m-am abţinut, de sub ochii semiînchişi au început să-mi curgă lacrimile. Banda de torţionari a observat. Spre norocul meu, au interpretat aceasta ca pe un semn că nici eu nu mai am mult (Popescu Aistotel era absolvent al facultăţii de medicină din Bucureşti. Concluziile lui erau ale unui specialist).

Torţionarii, văzând că Dâmbu a murit, s-au înghesuit la uşă cu toţii, începând să bată cu pumnii ca să vină ofiţerul politic. A venit mai întâi gardianul de serviciu, iar mai târziu a venit şi ofiţerul politic Sucegan. Au deschis uşa şi şeful de cameră a raportat că Dâmbu a murit.

— Dar celălalt ce face?

— E leşinat şi stă acolo întins pe jos.

— Scoate-l afară pe mort!

Atât am auzit. După ce au ieşit, n-am mai înţeles nimic.

Trupul neînsufleţit al lui Dâmbu a fost târât pe coridor de gardian. Eu am auzit hârşâitul tot mai slab până ce a dispărut cu totul auzului (Vezi MEMORIALUL ORORIIeditura „Vremea”, Bucureşti, 1995, p.660).

În felul acesta, puşcăria Gherla număra mai puţin cu un deţinut, iar întinsul cerului, mai puţin cu o stea.

NEMERNICIA LUI POPESCU ARISTOTEL

(Popescu Aristotel fusese dezumanizat în închisoarea Piteşti. Fusese atât de mult torturat, încât ajunsese în acest hal de degradare morală, din care nu se mai vedea vreo ieşire).

Dâmbu era îmbrăcat cu un costum nou de schior. A doua zi după ce a fost omorât, l-am văzut pe Popescu Aristotel îmbrăcat cu costumul mortului.

În aceeaşi seară, după ce l-au scos pe mort din cameră, au adus o altă victimă zdrobită în bătaie dintr-altă cameră de la etajul III. (Erau mai multe camere la ultimul etaj, unde oameni nevinovaţi au fost zdrobiţi în bătăi). Se nu mea Fulicea. Era un bărbat tânăr, înalt, fusese subalternul lui

Dâmbu. Pe faţa lui era întipărită groaza şi nu scotea nici o vorbă.

Am făcut eu cât am putut pe leşinatul, dar, până la urmă, tot a trebuit să mă ridic.

Pe loc a început ancheta. Popescu făcea pe anchetatorul securist, cerându-mi: să spun legăturile ce le am cu cei din afara închisorii şi prin ce gardieni anume; să spun pe cei din afară nearestaţi, care au activat împotriva regimului comunist şi unde este ascuns depozitul de armament pe care îl am.

Am negat orice cunoştinţă de acest fel. Nu-mi trecea prin minte ca să mint numai pentru a scăpa de tortură.

Seara, după cină, m-a obligat să stau într-un picior şi cu mâinile ridicate în sus. La acelaşi supliciu a fost supus şi Fulicea. Unul dintre reeducaţi stătea lângă noi cu o sculă în mână şi când scăpam piciorul sau mâinile în jos, ne împungea cu scula în dos sau în coaste.

Fulicea a rezistat puţin. La un moment dat, a căzut grămadă jos şi orice au făcut, n-au mai putut să-l trezească din leşin. L-au lăsat în pace, ca să-si revină singur. În schimb, eu, cu mare greutate, am rezistat acestui supliciu până dimineaţa.

RAPOARTELE DE DIMINEAŢA ŞI SEARA.

Deşi eram extenuat de forţele fizice, sufletul îmi era întreg şi combativ. N-au reuşit să imprime groaza în mine.

La deschidere, când plutonierul Roman ne număra, eu am sărit dintre ei, raportându-i că sunt torturat de către aceştia. Îndrăzneala pe care o aveam se baza pe faptul că primul gardian ştia prea bine câtă muncă depusesem în închisoare. La el observasem întotdeauna respectul deosebit ce mi-l purta. Omul nu mi-a dat nici un răspuns, ci a trecut mai departe oftând.

La fel am făcut şi la deschidere şi apoi în fiecare zi.

După plecarea echipei de gardieni care efectuau „deschiderea” sau „închiderea” eram luat la bătăi crunte.

Voiau să-mi moaie îndrăzneala pe care o aveam ca să-i raportez primului gardian.

De data aceasta, bătaia nu o mai aplicau cu parii de carpen, ci cu o centură lată şi grea pe dosul gol. Era un avantaj. Parii din lemn rupeau ţesuturile, putând să-mi provoace moartea. De la centură simţeam numai durerea, deoarece loviturile se aplicau pe plăgi deschise şi sângerânde.

Deci, eram asigurat de 2 bătăi pe zi. Una dimineaţa şi una seara. Nu m-am lăsat. De câte ori veneau gardienii, de atâtea ori ţipam în gura mare că sunt torturat.

Într-una din zile, primul gardian Roman le-a zis reeducaţilor:

— Cine v-a adus pe voi aici, criminalilor, ca să omorâţi oameni?! Într-o zi cu mâna mea am să vă împuşc pe toţi şi voi răspunde eu de ce am făcut. „Reeducaţii” tăceau. (Oare primul gardian era sincer sau cinic? Oricum, el tolera aceste crime şi ştia de unde vin ordinele!).

SARAMURA.

Torturile au continuat zi şi noapte vreo 7 zile. Într-o seară, Popescu Aristotel a dat ordin reeducaţilor din subordinea lui să nu-mi dea mâncare mie şi lui Fulicea, până se întoarce dânsul. Apoi a plecat.

S-a reîntors peste vreo jumătate de ceas. Avea în mână o bocceluţă plină cu sare. A pus în gamela mea un pumn de sare şi într-a lui Fulicea unul. Apoi a mestecat cu lingura ca să se dizolve. Când a socotit că este destul de dizolvată, ni le-a oferit să le mâncăm.

Eu am luat gamela cu curaj, fiind sigur că îmi va provoca o blocare a rinichilor sau a ficatului şi astfel voi muri şi voi scăpa de nenorocirea al cărei sfârşit nu se întrevedea. Aproximativ jumătate din sare nu s-a putut dizolva. Am culeş-o pe aceasta cu lingura, cum culegi zahărul nedizolvat de pe fundul ceştii de cafea. Popescu Aristotel mi-a oferit după mâncare o cană cu apă. Am constatat că şi apa din cană era la fel de sărată ca şi ciorba.

N-a fost după socotelile mele. N-am murit. O sete cumplită m-a cuprins, încât toată noaptea m-am tăvplit pe jos într-un chin de nedescris.

Dimineaţa, când am auzit talanga deşteptării sunând, am avut impresia că aud trâmbiţa îngerului lui Dumnezeu, care vesteşte învierea din morţi. De la deşteptare şi până la deschidere am avut senzaţia că a mai trecut o viaţă de om…

Stăteam aşezaţi (de către şeful de cameră Popescu Aristotel) pentru numărătoare câte 2 în rând. Pe mine m-au aranjat chiar în spate de tot între 2 „reeducaţi”, care mă ţineau de mâini, anume ca să nu le scap şi să ies la raport.

Cum s-a deschis uşa, eu am lovit în toate părţile, cu forţa pe care ţi-o dă disperarea şi am ţâşnit dintre ei, strigând:

— Apă, apă, daţi-mi apă, domnule plutonier, apă! Aceştia mi-au dat să mănânc o gamelă cu sare. Vă rog frumos, daţi-mi apă. O gamelă de apă. Altceva nu cer nimic.

Atunci plutonierul Roman l-a privit crunt pe Popescu Aristotel şi i-a zis:

— Aseară ai mers la bucătărie după sare. Aşa-i sau nu-i aşa?!

— Da. Aşa este. A confirmat Popescu.

— Toată lumea cu faţa la perete! Uşa rămâne deschisă!

Primul gardian a intrat în cameră şi i-a poruncit lui Fulicea să ia apă din rezervorul de la WC cu gamela. Fulicea, un bărbat înalt, a luat pe loc o gamelă de apă din rezervor, pe care eu am băut-o pe nerăsuflate. Apoi a băut şi el una, căci era la fel de însetat ca mine.

Fără să rostească o vorbă, primul gardian a închis uşa şi a plecat cu trupa de gardieni care îl însoţeau. Pe faţa primului gardian Roman am citit hotărârea de a lua o măsură în favoarea mea, atât cât îi sta în putinţă.

După plecarea gardienilor am fost dezbrăcat, din nou, în pielea goală şi bătut de către Popescu Aristotel şi trupa sa până la limita dintre viaţă şi moarte.

MIŞELIA OFIŢERULUI POLITIC.

Au mai trecut vreo 2 ore. Uşa s-a deschis din nou şi în cameră a intrat ofiţerul politic Sucegan.

A privit în dreapta şi în stânga extrem de dezinvolt. S-a prefăcut că nici nu observă cum stăteam lungit şi zdrobit pe pardoseala camerei. A întrebat cu un aer plin de seninătate:

— Are cineva de raportat ceva?

Eu m-am târât cât am putut mai aproape de el, strigându-i din toate puterile:

— Domnule ofiţer, domnule Sucegan, dumneavoastră mă cunoaşteţi bine. Ştiţi câte am făcut pentru această închisoare şi pentru ţară. De ce aţi adus pe aceşti oameni aici ca să mă omoare?

— Cine te omoară?

— În afară de Fulicea, care tace, pentru că este torturat ca mine, toţi ceilalţi, în frunte cu dumneavoastră.

Auzind acuzaţia ce i-o aduceam, s-a oţărât la faţă, s-a prefăcut nervos şi a ieşit din cameră, trântind uşa. N-a făcut mulţi paşi pe coridor, că s-a întors înapoi, simulând a fi „plin de nervi”. A dat ordin ca toată trupa de torţionari să-si facă bagajele şi să fie introduşi în celula de pedeapsă. Chipurile, au fost pedepsiţi. Pe naiba! Au fost introduşi cu toţii într-o cameră cu un etaj mai jos, exact sub camera unde eram eu cu Fulicea. După cină, i-am auzit cum jucau „bâza”!

Rămas împreună cu Fulicea, acesta mi-a spus despre 2 camarazi, pe care eu îi cunoşteam bine, cum au fost omorâţi chiar în faţa lui. Fulicea era informat că până atunci fuseseră omorâţi în torturi 40 de persoane. Toate torturile au fost conduse de ofiţeri politici. Numărul victimelor era înspăimântător de mare. Situaţia se vedea a fi fără ieşire. M-am închinat lui Dumnezeu, cerându-i harul şi ajutorul Său. Eram hotărât să protestez până la ultima suflare, indiferent de chinurile la care voi fi supus. Decât să mor tăcând, mai bine să mor luptând. Protestul era şi el un fel de luptă, în condiţiile în care mă găseam.

DECÎT AŞA, MAI BINE MORT!

În afara şefului de cameră, pe care ştiam cum îl chema, mai mult din gura miliţienilor, numele celorlalţi nu-l cunoşteam. Nu-si rosteau numele în faţa mea (probabil) pentru a rămâne necunoscuţi.

A doua zi, cam în jurul amiezii, a venit în inspecţie ofiţerul politic Suceganu şu directorul închisorii, Gheorghiu (un fost CFR-ist la atelierele din Paşcani). Eu îl cunoşteam foarte bine.

Cum au intrat în cameră, Suceganu s-a prefăcut că-i explică directorului ce măsuri a luat împotriva bătăuşilor, pedepsindu-i. Eu mă pregăteam să protestez. A observat directorul. Pe loc mi-a luat-o înainte:

— Ce, domnule Pangrate, încă nu te-au făcut „om”?

— Ce fel de om? Am răspuns eu, scos din fire. Vedeam bine că vorbeşte „duhul rău” dintr-însul. Însă directorul, prefăcându-se că nici nu mă aude, s-a adresat în continuare politrucului:

— Adă, domnule, oamenii înapoi ca să scoată „om” din el. Nu vezi că tot „bandit” a rămas?!

Apoi au închis uşa şi au plecat amândoi, distrându-se şi râzând.

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul meu, ajută-mă!

Am alergat ca un nebun tocmai în fundul camerei, la ultimul geam, pe care l-am deschis în grabă. Afară deţinuţii tocmai serveau masa în curtea închisorii, care pe unde. Unii şezând turceşte, iar alţii pe lângă ziduri. Era o zi călduroasă. Era 17 sau 18 octombrie 1950.

Am strigat celor din curte:

— Fraţilor, eu sunt Pangrate, şeful vostru, mă omoară în torturi. De când am plecat, sunt bătut fără întrerupere. Dâmbu a fost omorât în bătăi. Sunt mulţi care au fost omorâţi. Apoi, am trântit geamul cu putere, spărgându-l. Am smuls un ciob de geam, ce avea forma unui cosor şi am ţintit gâtul ca, tăindu-l prin dosul beregatei, moartea să vină mai grabnic. De emoţie să nu fiu prins în această tentativă de sinucidere, probabil şi din cauza formei

ciobului de sticlă, nu am nimerit unde am ţintit eu. Am lovit ceva mai jos, dislocând 2 vertebre ale gâtlejului şi o porţiune destul de întinsă şi bine vascularizată a gâtului.

Fără să simt vreo durere, am văzut cum sângele ţâşneşte la vreo 2 m distanţă. Aşa am înaintat spre uşă, cu gâtul tăiat la suprafaţă. Fulicea s-a speriat şi s-a repezit cu pumnii în uşă, bătând şi strigând după gardian. Striga din toate puterile că mi-am tăiat gâtul.

Din cauza pierderii unei mari cantităţi de sânge, am simţit cum puterile mă părăsesc încet. Glasul îmi pierise. I-am zis lui Fulicea, mai mult în şoaptă:

— Te rog să mă întinzi acolo, căci acolo a murit Dâmbu.

— Cum, Dâmbu e mort?

— Da. A fost omorât cu o săptămână în urmă. N-am vrut să-ţi spun ca să nu te întristezi prea tare.

Atunci Fulicea a început să plângă şi să bată şi mai tare în uşă.

A venit gardianul întrebând:

— Ce e? Ce s-a întâmplat?

— S-a sinucis Pangrate.

Gardianul a fugit în grabă şi l-a adus pe politruc şi pe director. Văzând băltoaca de sânge şi rana deschisă din care mai gâlgâia încă sânge i-au zis lui Fulicea:

— Tu l-ai omorât!

Dar eu mi-am strâns puterile şi horcăind le-am răspuns:

— Nu el. Voi m-aţi omorât!

Au trimis pe gardian după doctor şi după nişte deţinuţi ca să spele sângele de pe jos.

DEŢINUŢII PENTRU CURĂŢENIE, DOCTORUL PENTRU CONSTATARE.

Primii au sosit deţinuţii.

Printre aceştia era acel ticălos de Matei, starostele codoşilor de la atelier şi presupusul autor al suferinţelor mele. A venit şi unul din fraţii Livinschi, adjunct al lui Ţurcanu încă din închisoarea Piteşti. Iată-l şi pe un

constănţean de-al meu. Ticălos de anvergură. Numele lui era Verioti. O uscătură a bravilor macedonieni.

Veroti, în timp ce curăţa duşumeaua, a zis râzând ca prostul:

— Ce satisfăcut sunt când trebuie să strâng sânge de bandit.

Cu puterile ce le mai aveam, i-am dat replica astfel:

— Verioti, sângele meu nevinovat o să cadă asupra ta şi a copiilor tăi! Aşa să-ţi ajute Dumnezeu. (Târziu, după punerea în libertate, unul din copiii săi, ofiţer de marină, a fost înjunghiat într-un restaurant din Mangalia de către un beţiv oarecare).

După ce au terminat cu curăţenia, a sosit şi doctorul Bărbosu gâfâind. Directorul şi politrucul s-au retras în fundul camerei lângă geam. Acolo vorbeau ceva între ei, veselindu-se reciproc. Doctorul Bărbosu, spionându-i cu atenţie pe cei doi ticăloşi, mi-a şoptit la ureche:

— Am să le spun că mori. Numai astfel te pot scoate de aici.

Doctor fiind, şi-a dat seama că tăietura nu este mortală. Am fost luat pe sus de gardieni şi dus în alt corp de clădire. Clădirea în care am fost dus comunica cu celularul printr-un coridor ce semăna cu un tunel.

Camera în care am fost introdus era infirmerie. Am găsit acolo 2 studenţi care trecuseră prin Piteşti. Pe unul îl chema Barba Cociu, iar pe celălalt, Caziuc Nazarie. Abia am intrat în infirmerie, că pe aceştia i-au şi scos de acolo.

În acea cameră am stat singur timp de 4 luni şi jumătate. Am fost hrănit după prescripţiile doctorului Bărbosu cu mâncare foarte bună şi special gătită.

A mai fost şi una urâtă: la început, s-au perindat o mulţime de turnători prin cameră, care au încercat să mp provoace la discuţii şi să mă tragă de limbă. Eu nu am dat nici un răspuns. Nici măcar în şoaptă. Chiar şi cel mai cunoscut turnător din închisoarea Gherla, pe nume Hogescu, a trecut

prin cameră, încercând să mă provoace la vorbă. N-a reuşit. Eu am aplicat în forţă „legea tăcerii”, dată de Căpitan. SUNT SALVAT.

Doctorul Bărbosu m-a sprijinit enorm. Lui îi datorez viaţa. El mi-a adus praf de sulfamidă pe care l-am ascuns într-o batistă în saltea. Astfel am evitat o infecţie, într-un loc atât de gingaş şi m-am vindecat.

Prin luna ianuarie 1951 m-am pomenit cu o comisie ce făcea o mare inspecţie în închisoare, formată din vreo 10 ştabi, toţi ofiţeri superiori. L-am recunoscut pe generalul Nikolschi (Grunberg) şi pe Tudor Sepeanu.

Sepeanu a încercat să mă provoace la vorbă. Eu n-am răspuns nimic. Nikolschi i-a zis:

— Lăsaţi-l în pace, nu vedeţi că nu mai poate să vorbească?

În gândul meu, i-am tras câteva înjurături neoaşe româneşti. Au ieşit afară din cameră.

Această vizită a avut loc după lăsarea întunericului. Pentru aceasta curtea închisorii era luminată ca ziua, de becuri puternice.

Eu dormeam pe un pat lângă geam. Cu un cui scos dintr-o cercevea am făcut o gaură în scândurica ce-mi obtura zarea spre a vedea în curte. Cum am simţit că toată lumea a plecat şi era linişte pe coridor, m-am urcat pe pat şi am privit prin găuricea făcută de mine. Întreaga comisie era în curte. De sus, de la etajul III, s-a auzit un strigăt de om torturat. Toată comisia şi-a îndreptat privirile în sus. Nikolschi a spus ceva care i-a făcut pe ceilalţi să râdă. „Moara lui satan” funcţiona din plin.

Nu puteam face pe mutul chiar la infinit. Era foarte greu. Astfel că am început să vorbesc. Mai întâi în şoaptă, apoi răguşit, ca să am cât mai multă crezare.

Pentru a mă trage de limbă, au introdus la mine în cameră un doctor (deţinut şi el) pe nume Jianu. Eram la început, când abia îngăiam câteva cuvinte total nedesluşite. Oricât s-

a căznit, n-a reuşit să mă facă să vorbesc. Prin luna aprilie 1951, l-au scos din cameră, cu „traista” goală.

Mi-a venit, în sfârşit, timpul să părăsesc infirmeria şi să fiu introdus într-o cameră cu mai mulţi. Acolo l-am întâlnit şi pe Calciu-Dumitreasa.

În acea cameră, un doctor tânăr, pe nume Găbureac Traina, dădea lecţii de ateism, susţinând că Sfânta Fecioară a fost o desfrânată şi Iisus Hristos un fakir. Numai un tânăr bănăţean a râs ostentativ atunci când doctorul şi-a încheiat prelegerea. Fiind întrebat de către doctorul Găbureac că de ce râde, acesta a răspuns:

— De prostia dumneavoastră.

Răspunsul a fost îndrăzneţ şi plin de riscuri. Nu ştiu ce s-a mai întâmplat, căci a doua zi am fost scos din cameră.

Iarăşi o inspecţie. Tot o comisie, compusă din: colonelul Zeller, care organiza munca deţinuţilor în toată ţara, colonelul Sepeanu şi Gheorghiu, comandantul închisorii.

Directorul Gheorghiu, foarte lejer şi pe un ton prietenos, mi-a zis că trebuie să merg din nou în fabrică spre a reorganiza atelierul de nasturi. Am rămas surprins de atitudinea lui. Câtă ticăloşie poate să existe în sufletele acestor oameni! Ca ieri mi-a organizat moartea în cele mai grele torturi. Iată-l acum vorbindu-mi ca un om ce aştepta de la mine multă recunoştinţă pentru ceea ce mi-a făcut. În minciună şi prefăcătorii de tot felul, aceştia îl întreceau chiar şi pe Lucifer.

ARUNCAREA CU PRAŞTIA.

Iată-mă din nou în fabrică. De data aceasta, eram mult mai tăcut şi plin de prudenţă, dar nu şi fricos. Deşi fusesem torturat de moarte, eram departe de a cunoaşte dimensiunile grozăviei. Habar nu aveam că cei care mă torturaseră pe mine fuseseră cândva şi ei oameni bravi. Nu puteam să-mi imaginez că şi ei, la rândul lor, fuseseră atâta de torturaţi până le-au fost şterse toate reflexele de onoare şi transformaţi în fiare feroce şi fără judecată. Eu credeam că tot ce mi s-a întâmplat nu era decât o ticăloşie cu

caracter local. Conducerea închisorii, la îndemnul Ministerului de Interne, a pus la cale totul prin intermediul unor trădători şi ticăloşi.

În închisoarea Gherla se lucra şi ăn schimb de noapte. Instalaţiile sanitare erau în curtea fabricii. În curte nu exista nici un gardian care să facă de pază în mod special. Nu exista nici un pericol de evadare sau de comunicare cu exteriorul. Dincolo de zidurile ănalte era cimitirul „Roja Şandor”. Cine îndrăznea să umble noaptea prin cimitir?! Deţinuţii puteau să iasă noaptea pentru WC în curte, fără nici o supraveghere. Gardianul care asigura paza în interiorul fabricii, de regulă, moţăia pe un scaun în dulcele zgomot al maşinilor şi al lucrului.

Am improvizat o praştie din sfoară şi am scris pe o bucată de hârtie de ambalaj următoarele: „Cetăţeni! Anunţaţi autorităţile şi la ONU că aici în închisoarea Gherla se omoară oameni în torturi. Au fost omorâţi până în prezent 40 de oameni, unul şi-a tăiat gâtul, dar trăieşte”.

Noaptea am legat biletul cu o piatră şi l-am zvârlit peste ziduri în cimitirul „Roja Şandor”. Am repetat de 3 ori acest lucru, apoi m-am oprit. Riscul era enorm. Dacă aş fi fost dibuit, moartea prin tortură mi-ar fi fost asigurată.

ANCHETA.

Cam după o lună şi jumătate (în primăvara anului 1951), am fost chemat din fabrică de un gardian, pe a cărui figură citeam mult mister. Era extrem de tăcut. Mi-am dat seama că iarăşi va fi vorba de un lucru la care mă aşteptam cel mai puţin.

Am fost introdus în sala de festivităţi. Acolo mă aşteptau 4 ofiţeri: un colonel, un căpitan şi 2 locotenenţi majori. Toţi 4 aveau însemnele Securităţii Statului. Foarte politicoşi m-au poftit să iau loc pe un scaun şi colonelul a intrat direct în subiect, punându-mi prima întrebare:

— Dumneata ai vreo rană la gât?

— Da, am.

— Cum te cheamă?

— Pangrate Ioan.

Întorcându-se spre miliţian, îi dădu ordin acestuia:

— Te duci şi chemi aici pe comandant şi pe ofiţerii politici!

În 2 minute, cei 3 au fost prezenţi: căpitanul Gheorghiu, comandantul închisorii, Suceganu şi Avădanei, cei 2 politruci.

Colonelul li s-a adresat cu autoritate celor 3:

— Îl cunoaşteţi pe omul acesta?

Cei 3 m-au privit şi s-au învineţit la faţă. Apoi murmurând au răspuns:

— Da. Îl cunoaştem.

— Acum ieşiţi afară şi după ce vom termina ancheta cu omul acesta, vă vom chema şi pe voi înăuntru.

Am socotit în mine că nu e vorba de o scenetă oarecare, prin care securitatea juca feste deţinuţilor. Era vorba de o treabă serioasă care este în favoarea deţinuţilor. (Chiar scenetă era tot ce făceau securiştii! Cititorul trebuie să ştie că aceste lucruri se petreceau prin lunile februarie-martie 1951, când procesul de dezumanizare al studenţilor din închisoarea Piteşti era încă în plină desfăşurare şi se apropia de încheiere. La închisoarea Gherla se pregăteau acum „preliminariile" dezumanizării. În camerele de tortură se formau delatorii care urmau să fie introduşi în fabrică printre muncitorii şi ţăranii deţinuţi. Marele dezastru al Gherlei a urmat abia din luna august 1951 încolo. Abia la 15 august 1951 a plecat Ţurcanu din închisoarea Piteşti spre Gherla, însoţit de un lot mare (aproximativ 100 de inşi, dacă nu şi mai mulţi). Inimaginabilele proceduri satanice din închisoarea Gherla au avut loc după sosirea lui Ţurcanu la această închisoare. Teatrul pe care îl făceau aceşti securişti în faţa lui Pangrate Ioan nu era altceva decât un studiu de pregătire a procesului cu „ţapi ispăşitori". Ei pregăteau de pe acum martorii pe care îi vor folosi, atât împotriva deţinuţilor călăi, cât şi împotriva propriilor cadre pe care le sacrificau, numai ca regia să fie perfectă. Dacă securiştii ar fi ajuns în posesia

acelor bilete aruncate de Pangrate, moartea acestuia ar fi fost sigură. Uşor se putea descoperi cine le scrisese).

Î-am povestit colonelului cu lux de amănunte toată tragedia, pe care ei au consemnat-o într-un proces verbal de anchetă.

După ce s-a epuizat întreg subiectul şi n-a mai existat nici o întrebare fără răspuns clar, colonelul a luat cuvântul, zicându-mi:

— Acum să ne recomandăm şi noi, ca să ştii cine suntem. Suntem de la serviciul superior al Securităţii Statului. De acum înainte eşti la dispoziţia noastră. Nimeni nu mai are voie să se atingă de dumneata. Securitatea pe care o cunoşti dumneata primeşte ordinele de la noi. Ei sunt supuşii noştri. Tot ce s-a făcut aici s-a făcut fără ştirea noastră. Acum te duci la treabă şi să fii sigur că nu mai au voie să se lege de voi. Dacă vor călca ordinele noastre îi vom împuşca ca pe nişte câini în faţa frontului.

Eu am rămas cu convingerea că unul din acele bilete zvârlite cu praştia a ajuns la autorităţi, care acum luau măsuri de rigoare.

Câtă perversitate şi minciuni sfruntate! Aşa au înşelat aceştia mii şi milioane de oameni. După cum s-au desfăşurat lucrurile, ororile Gherlei s-au înteţit şi au mai durat încă un an de zile după acea anchetă a „supersecuriştilor” care „habar n-aveau” ce se întâmplă în închisoare.

Nu mi-au cerut să ţin secretă această întâlnire. Am ţinut-o eu, fără să mi-o ceară.

ÎL ÎNSOŢESC PE ŢURCANU.

La un timp oarecare, am avut ocazia să-l cunosc pe Ţurcanu. Ştiam de ce este capabil. Fusesem pus în temă de alţii.

În închisoare, Ţurcanu avea mai multă putere decât comandantul sau ofiţerii politici. În faţa lui, gardienii tremurau. Stăteau cu toţii în poziţie de drepţi. Îl salutau cu „Să trăiţi!”.

Ţurcanu făcea controale în puterea nopţii, ca să vadă cu ochii lui dacă „bandiţii” muncesc sau trag chiulul şi mă lua să-l însoţesc prin fabrică şi să-i fac anumite treburi în legătură cu maşinile şi cu munca.

Făcând aceste inspecţii, treceam mereu pe lângă un bazin cu apă. Aveam în permanenţă în buzunar un ciocan. Mi-a trecut prin gând să-l lovesc în cap şi să-l arunc în bazin. I-am spus intenţia pe care o aveam şi camaradului meu Radu Tudoran, dar acesta, speriat, m-a rugat să-mi scot din cap asemenea obsesii, pentru că tot ce face Ţurcanu este din ordinul securităţii şi drept represalii pentru omorârea agentului lor sunt în stare să ne împuşte pe toţi.

Nu frica de represalii m-a determinat să-mi schimb hotărârea, ci faptul că, omorând această bestie, voi prelua, în faţa lui Dumnezeu, toate păcatele lui asupra mea.

CU ÎNCHISOAREA MĂRTURIA LUI AUREL OBREJA

Privitoare la închisoarea Gherla

PRIMUL CONTACT GHERLA.

Am ajuns la închisoarea Gherla la începutul toamnei anului 1951. Eram 5 flăcăi: eu, Virgil Maxim, Titi Stoica, Dumitru Neagu şi Constantin Lupoaie. Toţi 5 eram consideraţi a fi „comandatura” din închisoarea Târguşorul Nou, motiv pentru care stătusem aproape un an şi jumătate la închisoarea Jilava, suportând un regim de teroare maximă.

La Gherla am fost primiţi de un gardian ungur pe nume Gabor. Vorbea româneşte cu gramatica ungurească. Din această cauză era grozav de hazliu. Părea glumeţ şi binevoitor. Din atitudinea gardienilor nimic nu dădea de bănuit că aici ar fi fost iadul pe pământ.

Am fost repartizaţi la camera 78 de la etajul II. Era o cameră destul de mare cu priciuri şi aşternut perfect aranjat şi curat. Părea civilizat. Au mai adus pe un deţinut cu numele de Haik Zoltan, jumătate ceh, jumătate ungur. Un băiat curajos şi bun camarad, o vreme mai lungă.

CUNOŞTINŢE DUBIOASE.

Aşteptam să vină seara. Cum s-a înserat, au început să sosească şi alţi tineri. Majoritatea erau studenţi trecuţi prin închisoarea Piteşti. Pe o parte din ei îi cunoşteam, pe alţii nu. Îmi amintesc de un student, Popescu Aristotel, zis „Aligo”, care tocmai absolvise facultatea de medicină din Bucureşti.

Un lucru m-a frapat: studenţii păstrau o disciplină extraordinară, de neînchipuit. Parcă erau maşini electronice programate pentru o anumită treabă pe care o executau perfect.

A venit cina. La comanda unuia, toţi s-au descoperit şi au rostit rugăciunea. După cină la fel. Am rămas stupefiat. Parcă ceva nedesluşit mă înconjura din toate părţile. O asemenea disciplină şi viaţă creştină afişată brutal, nu era firească într-o închisoare comunistă.

N-am avut timp să mă dumiresc, pentru că noi, cei 5, cu Haik Zoltan 6, am fost înconjurat de ceilalţi, care erau mai mulţi la număr. Păreau foarte curioşi să ştie ce se mai întâmplă în lume şi, mai ales, când scăpăm. Îi interesa ce am auzit venind cu duba, dacă ne-am întâlnit cu proaspăt arestaţi şi ce zic aceştia, ce părere avem noi despre ce se întâmplă în ţară? Stăteau în jurul nostru, iscodindu-ne mereu, ba îşi expuneau şi ei părerile lor. Nici o secundă nu aveam liber să nu fiu întrebat. Nu puteam face nici un fel de raţionament. Nu puteam trage nici o concluzie.

Am simţit ceva straniu. Bănuitor şi cu atenţia încordată, am răspuns la toate întrebările şi am avut grijă să le zic că acestea sunt auzite de la alţii.

În final, au insistat să le spun care sunt părerile mele. Eu le-am răspuns că n-am speranţă să ies curând din închisoare. M.a iscodit unul să-i spun dacă în închisoarea Jilava se bate.

I-am răspuns că da. Se bate.

La rândul meu le-am pus întrebarea la cei din jur:

— Nu vă e frică să vă închinaţi aşa pe faţă şi să rostiţi rugăciunile cu glas tare? — Nu, camarade.

Se vorbea numai cu „camarade”, în limbaj pur legionar. Simţeam o mare grozăvie în jurul meu.

De undeva de sus se auzeau răcnete, urlete de durere. Erau strigăte de om torturat. Le cunoşteam pe acestea de la Jilava.

— Ce-i cu strigătele astea? Am întrebat eu pe unul.

— Ce să fie? La ultimul etaj sunt închişi cei bolnavi psihic şi au crize dese. Mai ales seara, când sunt obosiţi şi sistemul nervos ar vrea odihnă. În fiecare seară se aud asemenea strigăte. Ai să te convingi mai încolo.

Nu m. -a convins deloc. Eu cunoşteam bine cum strigă un nebun şi cum strigă un om torturat.

Încă la Jilava fiind, am auzit de cumplita deistrugere a studenţilor în închisoarea Piteşti, printr-un oarecare Ţurcanu. Nu puteam să-mi imaginez cum s-a putut face practic lucrul acesta. Acum eram înconjurat de studenţi care trecuseră cu toţii prin închisoarea Piteşti.

Un cumplit întuneric mă învăluia din toate părţile.

PASUL URMĂTOR.

După ce s-a înserat, a venit gardianul Gabor, care, cu accentul specific ungurilor din Ardeal ne-a zis:

— No hai mo, se ve ducem în camera vostru mai mare şi se ve întâlniţi cu toţi ai vostru.

Mi-am luat întreg bagajul şi am mers cu un etaj mai sus, la camera 99. Era o cameră mare unde am dat peste alţi colegi, cunoştinţe vechi din Târguşor. Acolo l-am întâlnit pe bunul meu prieten Ismană, cu care stătusem multă vreme în închisoarea Târguşor.

După masă, în jurul nostru s-au format cercuri de 10-l5 băieţi din Gherla. Aceştia vorbeau foarte binevoitor. Nu vedeam în ochii lor nici cea mai mică scânteie de ură sau viclenie.

Un lucru mi se păru cu totul straniu: alături de băieţii pe care eu îi cunoşteam ca bravi în închisoarea Târguşor, era şi Stoian, pe care-l cunoşteam de ticălos de mare anvergură.

L-am luat deoparte pe Stoicescu şi l-am întrebat plin de îngrijorare:

— Ce-i cu situaţia asta?!

În cameră nu exista nici un fel de mobilier. Doar pe o parte a camerei erau rogojini pe jos, iar în partea opusă mozaicul era gol.

Era multă lume. Peste 200 de persoane, toţi băieţi tineri, studenţi şi foarte mulţi elevi de câte 17-l8 ani, proaspăt arestaţi.

— Cine-i acela cam grăsun la figură?

— Acela-i Puşcaşu.

Era un student care nu-mi spunea mare lucru, fiindcă nu-l cunoşteam.

— Dar celălalt de lângă dânsul?

— Acela e Livinschi.

— Dar celălalt care e acolo rezemat de perete, cine este?

— Acela e Ţurcanu.

Când am auzit de numele lui Ţurcanu, m-am înfiorat prin tot trupul. Mi-am dat seama că suntem pierduţi, că toate la câte am asistat n-au fost decât mascarade, pentru a fi traşi de limbă ca să se ştie gradul de ferocitate ce va trebui folosit.

ATACUL.

Stoicescu a observat panica ce pusese stăpânire pe mine. A intrat şi el în panică, pentru că intuisem situaţia şi se putea afla că din vina lui. A încercat s-o dreagă astfel:

— Să nu te sperii, ce, crezi că le merge „reeducaţilor” cu noi? Nu vezi cât suntem de mulţi? I-am pus noi la punct, izolându-i în colţul acela, unde-i vezi.

Nu l-am crezut. Din contra, abia acum îl descopeream şi pe dânsul că face parte din banda lui Ţurcanu. Privind în jur mai atent şi cu ochi mai pătrunzător, descopeream, abia acum, emoţiile puternice ce vibrau pe feţele tinerilor din cameră. Ca într-o revelaţie, intuiam spaima de care erau cuprinşi. Nu mai era nimic de făcut.

Au mai trecut câteva minute grele şi apăsătoare. Deodată, aud din colţul camerei unde era Ţurcanu porunca de atac:

— Pe ei, mă! Fu… Le muma şi dum… Lor de bandiţi. Omorâţi-i!

„Gata, s-a terminat cu noi”, mi-am zis în gândul meu.

Brusc, s-a produs o îmbulzeală, o înghesuială, o învălmăşeală atât de mare, încât, pentru moment, am avut impresia că Ţurcanu ne-a atacat şi toţi ceilalţi ne sar în ajutor. N-am avut timp nici să gândesc, nici să-mi dau seama ce se întâmplă. În cel mult 2 secunde am fost legat de mâini şi de picioare în dreptul genunchilor cu o frânghie. Mâinile mi-au fost legate la spate. La ochi am fost legat cu un prosop spre a nu vedea nimic. În gură mi s-a vârât o cârpă ce ţinea loc de căluş. Peste gură, în plus, am mai fost legat cu un prosop.

Abia acum mi-am dat seama că s-a dezlănţuit „Piteştiul”. Deja înţelegeam ce s-a întâmplat acolo. Doamne Dumnezeule, dă-ne tărie sau ia-ne viaţa!

TORTURA.

După ce am fost legaţi, am auzit aceeaşi voce, care era a lui Ţurcanu:

— Începeţi bătaia sistematic! (Precizia cu care a fost organizată procedura satanică dovedeşte că multe asemenea atacuri mai avuseseră loc înainte de aceasta. Dar n-au existat martori supraveghetori care să fie dispuşi a depune mărturie).

Pe loc am fost ridicat, în pumni. Fiecare mă apuca de unde ajungea. De haine, de gât, de nas. Când cu picioarele în sus, când cu picioarele în jos. Când bruftuluit la dreapta, când la stânga. Eram aruncat ca o minge. Ca atunci când copiii înfierbântaţi de joacă lovesc în minge cu înverşunare. Loveau cu tot ce aveau. Şi aveau atâtea obiecte, toate dinainte pregătite, pe care noi nu le văzuserăm. Loveau cu bucăţi de lemn din capete de prici, cu stinghii aduse de la ateliere, cu capete de lemn de foc, cu frânghii răsucite şi muiate în apă, cu bucăţi de cablu electric ce aveau la mijloc

sârmă metalică, cu centuri, cu linguri, cu furculiţe, cu tot ce poate sau nu poate mintea să-si imagineze.

Nu conta unde loveau şi nici ce putea să se întâmple. Nu ţineau cont că din acea lovitură puteai să mori sau să rămâi infirm. Loveau în cap, în burtă, în coaste şi peste tot, care pe unde apuca, fără milă, fără cruţare.

Au început să chiuie, să strige, să urle şi în lovituri neîntrerupte au început să ne plimbe prin cameră, să înconjoare camera cu un vacarm ce nici în iad nu putea fi imaginat. (Această metodă de a chiui, de a urla, a striga şi a se bucura în timpul torturii avea un scop demoralizator. Metoda a fost folosită nu numai de Ţurcanu în timpul reeducării, ci şi de securişti în timpul anchetelor. Pe data de 5 noiembrie 1958, eu, am fost torturat la securitatea din Cluj de către maiorul Gruia-Grimberg, evreu. În timp ce eram lovit cu o rangă la tălpi, vreo 20 de securişti strânşi de prin birouri, urlau, aplaudau, aruncau cu caschetele în sus. Unii se băteau râzând peste genunchi, etc.). Păreau o haită de lupi flămânzi, care au tăbărât peste un pui de căprioară să îl sfâşie, să apuce fiecare măcar câte o îmbucătură, o îmbucătură cât de mică.

În această ploaie de lovituri sălbatice şi nemiloase am făcut totuşi un raţionament. Mi-am imaginat acest straniu convoi ca pe o ceată de canibali care au prins pe unul din tribul rival şi acum se pregătesc să-l mănânce. Dar asta nu o fac oricum, ci dupăun ritual oarecare, ritual ce atunci se consuma.

Această grozăvie n-a durat un minut, nici 2 sau 20, ci vreo 3 ore fără întrerupere. Când Ţurcanu a poruncit oprirea „ritualului” eram ca nişte cârpe muiate în apă şi apoi trântite la podea.

Au adus în această cameră mult tineret de prin alte camere, atunci proaspăt arestat, ca să vadă umilinţa conducătorilor „din a căror cauză ei nu sunt liberi.

Urla Ţurcanu în gura mare:

— Uite-i pe cei care vă ţin în închisoare!

Mulţi credeau, căci minţile le erau rătăcite de groază şi teroare. Erau însă alţii care îşi şi altfel întrebarea: „Dacă aceştia sunt vinovaţi, ce aveţi cu noi, ceilalţi?”

UMILIREA.

Imediat după oprirea acestui ritual, s-a trecut la altul. Am fost dezbrăcaţi în pielea goală şi puşi pe mozaic în şezut. Trebuia să ţinem picioarele întinse spre înainte. Mâinile de asemeni întinse, ca să atingem vârful degetelor de la picioare. Ochii ţintă la becul aprins. N-am putut executa această tortură, căci eram epuizaţi de atâta chin şi lovituri.

Văzând că aceasta nu le reuşeşte, ne-au ridicat în picioare în lovituri de ciomag. După ce ne-au dezlegat la ochi şi ne-au pus să căscăm gura, toţi cei 200 au fost puşi să treacă prin faţa noastră şi să ne scuipe în gură. Nu exista să nu deschizi gura. Veneau cu pene de lemn cu care ţi-o deschideau forţat. Îţi rupeau gura, buzele, gâlcile ţi le zdrobeau. Îţi rupeau dinţii fără cruţare sau menajament.

Aşa au trecut cei peste 200 de inşi prin faţa noastră şi ne-au scuipat în gură şi încă de mai multe ori.

Apoi, tot cei 200 de inşi au fost puşi să ne pălmuiască. O, Doamne ce a însemnat în noaptea aceea să primeşti sute de palme, unele date cu ură înverşunată.

Nu toţi au făcut la fel. Mi-aduc aminte de un elev de la Buzău, al cărui tată era aviator. Când i-a venit rândul să mă lovească, m-a lovit uşor de tot, ca un fel de mângâiere. Mi s-a părut această mângâiere îngerească ca un balsam vindecător. Bucuria ce am simţit-o atunci a fost mai mare decât mângâierile mamei mele când mă ţinea la sânul ei cel cald şi bun. Faptul acesta mi-a dat tărie.

Ţurcanu a observat pe tânăr şi a strigat la dânsul:

— Dă tare! Loveşte pe bandit!

— Nu mi-a făcut nimic omul acesta. De ce să-l lovesc?

— Şi tu eşti bandit. Lasă că-ţi fac şi ţie la fel!

După ce şi acest ritual s-a terminat, nu-mi mai simţeam nici faţa nici capul. Toate organele mi se păreau străine. Mi se păreau ca nişte obiecte ce stau agăţate pe un trup

stingher care nu era al meu. Îmi venea să zic că nu mai simt tortura. Aveam impresia că trupul este un obiect mort, fără suflare, fără nici o celulă vie într-însul.
PROCEDURA GREŢOASĂ.
Au născocit un chin şi mai îngrozitorl care avea menirea să ne trezească din inerţie. Au adus o gamelă plină cu materii fecale, care răspândea un miros îngrozitor în cameră. O scârbă din cele mai cumplite mi-a cuprins întreaga fiinţă.
Cu pene de lemn, cu bâte şi aşchii mi-au deschis gura şi aşa mi-au înghesuit cu forţa fecale pe gură.
Am vomat atunci tot ce era în mine, stomac, ficat şi tot ce aveam în lăuntrul meu.
După ce această operaţiune a fost gata, eram plin de murdărie pe la gură, pe faţă, pe haine. Au adus urină ca să beau şi să-mi clătesc gura.
Ţurcanu îmi zicea batjocoritor:
— Ajunge. De acum e sătul de „bunătăţi”. Trebuie să bea şi ceva lichid. După căcat, ce poate fi mai potrivit decât pişatul?!
Apoi m-a pus să stau într-un picior şi cu mâinile sus şi pe bunul meu prieten Stoicescu l-a obligat să mă bată cu ciomagul.
BUNUL MEU PRIETEN STOICESCU.
Acest Stoicescu, pe când eram liberi, stătuse la mine acasă o lună de zile. Îi spusesem mamei să-l trateze bine, că este fratele meu cel mai bun. Ba chiar mai bun decât un frate de sânge. Acum, trecut deja prin „focurile” prin care treceam şi eu, cu bâta în mână, mă lovea. În prealabil mă minţise, trăgându-mă de limbă să-i spun tot ce ştiu.
Cu toate acestea, când ceilalţi „reeducaţi” n-au fost atenţi, mi-a zis în şoaptă:
— Iartî-mî, Aurele, că nu mai pot.
Începu să mă lovească încet de tot. Nici nu simţeam.
Încurajat, i-am zis:
— Dă mai cu sete, nu-ţi fie milă. Ferească Dumnezeu să te observe aceştia că mă menajezi, că poţi trece din nou prin

„focurile” reeducării, luând-o de la capăt şi atunci ai putea face lucruri mult mai cumplite decât cele pe care le faci acum.

Aşa vorbeam între noi, salvându-ne unul pe celălalt. Eu torturat, iar el torţionar, prietenul meu cel mai bun.

PRINCIPIUL „REEDUCĂRII”

Principiul „reeducării” era acesta: după ce te-ai reeducat şi spălat complet de ce ai fost înainte, trebuia să-l schingiuieşti pe cel mai bun prieten pe care îl aveai şi să-l reeduci. Să-l aduci la stadiul de îndobitocire la care erai şi tu.

Stoicescu era consderat reeducat. De acum, avea misiunea să mă „reeduce” pe mine.

Doar el avea dreptul să mă scoată la WC. Mă scotea ori de câte ori îi ceream. Acolo eram numai noi doi. L-am rugat să îmi dea apă. Simţeam o sete cumplită. Mi-a dat cu o cană.

— Nu, dragă Stoicescule, nu cu cana, dă-mi cu găleata. Mi-a dat găleata. Am băgat capul în găleată şi am băut până m-am săturat.

În prima noapte de tortură ne-au pus să ne batem între noi. Toţi 5 am refuzat. Cu toate loviturile primite şi cu toate îmboldirile, n-au reuşit să ne dezbine întru atâta ca să ne batem între noi.

— Nu vreţi, bandiţilor, să vă bateţi şi să vă scoateţi banditismul din voi? Lasă că vă batem noi!

TORTURA NEÎNTRERUPTĂ.

Tortura a durat zi şi noapte, fără întrerupere, fără somn, fără odihnă sau refacere, cât de mică. Ne treceau de la o tortură la alta, imediat ce observau că la una din ele erai epuizat şi nu mai reacţinai. Nu exista nici o scăpare, nici o sustragere.

Ne-au dat să bem saramură. În culmea însetării am fost dezbrăcaţi în pielea goală. Unul trebuia să stea în genunchi, iar celălalt să urineze în gura lui (după ce prin bătaie fusese oprit de la urinat).

Torturile erau, toate, una mai crâncenă decât cealaltă. Le număr pe cele mai importante:

— Trebuia să stai pe ciment cu picioarele întinse şi cu mâinile întinse spre vârful degetelor de la picioare. Mereu în aceeaşi poziţie. Când se constata că eşti epuizat pentru această tortură, urma alta;

— Să stai într-un picior cu mâinile ridicate;

— Să stai plecat la 90 de grade cu mâinile la vârfurile degetelor de la picioare;

— Să faci genoflexiuni cu mâinile ridicate în sus până la epuizare;

— Erai îmbrăcat cu multe zdrenţe şi îţi puneau în spate o raniţă plină cu boarfe. Astfel trebuia să te plimbi prin cameră fără încetare ore în şir. Te încălzeai atât de tare, încât ziceai că porţi un cuptor în spate.

Cei dezumanizaţi mai înainte erau puşi să vegheze ca toate torturile să se desfăşoare „regulametului”. Astfel îşi dovedeau ataşamentul faţă de regimul comunist şi demonstrau că au părăsit toate concepţiile vechi.

CULMEA TORTURII.

A urmat o tortură nemaipomenită. Ne-au aşezat jos, pe şezut şi au adus nişte scânduri cu care ne loveau în cap. Tot cu cantul cel ascuţit al scândurii, ml cu ml, ca să nu rămână nici o celulă nelovită. Capul ni s-a umflat şi înnegrit ca tăciunele. Chiar şi torţionarii s-au speriat la un moment dat.

Au început apoi să mă bată cu cantul scândurii peste braţe, în dreptul umărului. M-au lovit mereu în acelaşi loc până ce mi-au afectat muşchiul, osul sau tendonul. Locul s-a îngălbenit de tot, făcându-se ca ceara.

Torţionarii au adus studenţi la medicină, care făceau oficiul de medici, ca să mă consulte. Aceştia le-au zis să înceteze acest soi de tortură, deoarece sunt în pericol să-mi fie amputate braţele. Abia atunci au încetat.

În una din zile, când noi, cei 5, făceam menajul prin cameră cu boarfele în spate şi eram epuizaţi, Titi Stoica a căzut jos leşinat. Începu să aiureze. Vorbea cu.

Maica Domnului. Eu am sărit ca să-l ajut a se ridica, dar Ţurcanu, care supraveghea procedurile dintr-un colţ, strigă la mine:

— Aaaa, îi dai ajutor legionar?!

MOCIRLA.

Pe noi, cei 5, ne ţineau într-un colţ al camerei lângă uşă. Această porţiune a camerei a fost botezată de Ţurcanu „Mocirla”. Eram socotiţi porci, deoareca nu eram sinceri şi corecţi. Am fost obligaţi să vorbim ca porcii cu „groho-groho” şi să primim mâncare stând într-un picior şi cu o mână ridicată în sus. Ciorba fierbinte o primeam în gamelă pe palma goală şi plină de răni provenite din opărituri.

Mâncarea era adusă de ajutoarele lui Ţurcanu. Toţi erau reeducaţi din prima linie: Stoian, Livinschi şi alţii asemenea lor, dintre cei mai ticăloşi cu putinţă.

Nu s-au mulţumit cu atâta. Ţurcanu a mai inventat încă un chin: gamela cu mâncare ne-o punea înainte: noi, cu mâinile la spate şi în genunchi, trebuia să ne aplecăm ca porcul şi să o mâncăm. După ce mă aplecam puţin, îmi pierdeam echilibtul. Trunchiul era greu şi cădeam cu faţa în gamela cu ciorbă fierbinte. Trebuia să calculez în aşa fel încât atunci când cad să lovesc simultan fruntea şi bărbia de marginile gamelei fierbinţi.

Obligatoriu, se mânca întreg conţinutul gamelei, iar ce se vărsa pe jos se curăţa cu limba.

A durat acest „şoc” mai mult de 2 săptămâni, zi şi noapte. Fără pic de odihnă şi nici o secundă de somn. Totuşi am supravieţuit.

După ce au considerat că forţa fizică şi morală a fost suficient de distrusă, au început să ancheteze, tocmai scopul securităţii, care lucra în ascuns, din umbră.

„AUTODEMASCAREA”

A urmat „autodemascarea”. Trebuia să declar tot ce nu declarasem la securitate, în timpul anchetei. Încă mai aveam putere ca să ascund câteva nume pe care nu le

dezvăluisem la aresatre. În rest, nu aveam nimic de spus în plus.

Văzând că nu pot scoate nimic de la mine, au venit cu o altă metodă de schingiuire: au confecţionat nişte cleşti din beţe de lemn de esnţă tare, aşa cum sunt cleştii pentru spart nucile sau alunele. Cu aceste instrumente reeducaţii mi-au strâns degetele, falangă cu falangă. În urma acestei torturi unghiile de la mâini şi de la picioare s-au înnegrit şi copt, puroind pe dedesubt. În timpul torturii urlam de mama focului de durere îngrozitoare.

Au mai adus din alte camere pe alţii, ca să asiste şi să se îngrozească. Printre ei şi pe un ţăran, frumos îmbrăcat în costum naţional. Părea un aghiotant al regelui Decebal. Avea vârsta de aproximativ 50 de ani. Nu era chiar aşa de bătrân, dar faţă de noi ne putea fi tată. I-am zis „moş” Piticaru.

N-aveam voie să vorbim între noi. Când supraveghetorii n-au fost atenţi, „moş” Piticaru ne-a zis:

— Măi băieţi, inventaţi organizaţii, că altfel aceştia vă omoară. Şi eu am inventat una şi m-au lăsat în pace. Am organizat tot satul cu excepţia popii şi a învăţătorului.

Într-adevăr, lui „moş”Piticaru i-au permis să se culce. L-au lăsat să doarmă cam 3-4 ore, atât cât sistemul nervos să se destindă şi celulele nervoase să intre în refacere. Apoi l-au trezit cu lovituri de bâtă:

— Spune, moşule, f… ţi Dum… Mă-tii de bandit, cum ai organizat pe bandiţi împotriva armatei sovietice?

Moşul n-a expus minciuna sistematic. A uitat ce a declarat şi s-a încurcat. Din această cauză, sărmanul, a trecut din nou prin bătăi şi schingiuiri.

Eu am învăţat din experienţa lui „moş” Piticaru.

Atât eu cât şi ceilalţi camarazi ai mei eram hotărâţi să ne „autodemascăm”.

În ce mă priveşte pe mine, iată cum am procedat: am luat satul natal de la un capăt la altul şi l-am organizat într-o mare conjuraţie anticomunistă. Scopul acestei organizaţii

era să atace armata sovietică în momentul retragerii din faţa ofensivei americane.

Cunoşteam numele a vreo 10 tineri, care în timpul retragerii trupelor maghiare din Ardeal au fost împuşcaţi de unguri, când voiau să dezerteze.

Pe aceştia i-am organizat. Am adăugat pe toţi învăţătorii din împrejurimi despre care ştiam sigur că au murit în război. Ce-o fi, o fi! Până se descoperea că aceştia sunt morţi, mai trece un timp şi poate lucrurile se mai schimbă. „Ori se schimbă paşa, ori moare măgarul!”.

Prima declaraţie se dădea verbal în faţa lui Livinschi, Stoian, Mărtinuş, Şindrileanu şi alţi tartori din echipa iniţială a „reeducării”.

Eu am enumerat în total vreo 40 de nume. Am avut grijă să mi le fixez bine în minte, pentru ca atunci când voi fi din nou întrebat, să nu încurc borcanele.

După ce am enumerat numele celor implicaţi în „complot”, trebuia să arăt de unde şi cum am procurat armele:

— Să vedeţi, domnu Levinschi. Acolo era un depozit de armament unguresc. La retragere, ungurii n-au avut timp să-l arunce în aer. Astfel a ajuns în mâna armatei sovietice. Depozitul era păzit de vreo 6 ostaşi sovietici. Pentru un kg de rachiu ne-au lăsat să luăm din depozit tot ce am dorit. Am luat la arme din depozitul acela câte am vrut şi de care am vrut.

— Mama voastră de bandiţi! Aţi înşelat vigilenţa ostaşului sovietic ca să vă faceţi damblalele banditeşti! Să. Mi spui ce armament ai luat de acolo.

— Am luat 2 branduri şi de fiecare aruncător câte 6 lăzi de obuze şi 2 mitraliere grele cu câte 2 lăzi de cartuşe de fiecare armă.

Atfel, i-am înşirat un pomelnic întreg de arme cunoscute de mine. Am avut grijă să pun tot cifre ce pot fi uşor ţinute minte, ca atunci când voi fi reîntrebat să nu fac nici o greşeală.

După vreo 2 ore de somn, am fost trezit cu câteva ciomege zdravene şi am repetat toată povestea aşa ca şi prima dată. Şi ceilalţi camarazi au făcut la fel.

Pentru prima dată am avut „dreptul” ca să dormim şi noi ca „reeducaţii”. Drept răsplată că ne-am „autodemascat” ni s-a făcut şi câte un mic „favor”: să păzim pe alţii care erau în plină tortură şi ajunseseră încă în faza demascării sau refuzau să-si facă autodemascarea. Pe cât era cu putinţă şopteam acestora să inventeze organizaţii, ca să scape de tortură.

Virgil Maxim l-a dăscălit pe un macedonean mai dârz, care nu voia să-si facă „autodemascarea”, pe nume Teja Constantin. Teja, băiat isteţ şi receptiv, a ticluit pe loc o legendă fantastică cu sute de puşti şi zeci de mitraliere şi astfel a scăpat de tortură.

ŢURCANU COMANDĂ, ŢURCANU VERIFICĂ.

Credeam cu toată convingerea că lumea, în întregime, a căzut în mâna comuniştilor şi acuma aceştia fac ce vor cu noi.

În timp ce noi ne „autodemascam” ticluind poveşti fantastice, tartorii cei mari ai „reeducării”, în frunte cu Ţurcanu, ne arătau pe geamul închisorii în cimitir o cruce mare a unui vestit bandit ungur, pe nume Roja Şandor.

Livinschi îmi zise:

— Vezi că acolo te trimit, la Roja Şandor, dacă nu „borăşti” tot ce ai în desaga minţii tale.

Nu m-am putut abţine să nu i-o întorc:

— După cum mă bateţi, nu am să ajung decât acolo şi asta cât mai grabnic.

În fiecare zi după masă, Ţurcanu intra în cameră şi atunci încremeneam cu toţii. Nici oile şi mieii nu sunt atât de înspăimântaţi când intră lupul în staul, cum eram noi în faţa acestei bestii cu chip de om. Stăteam smirnă lângă perete şi nici de tremurat nu îndrăzneam. Ţurcanu trecea plin de îngâmfare diabolică, scânteind din ochi o fulgerare neagră şi întreba pe fiecare:

— La câte probleme te-ai gândit astăzi, banditule?
— La una, domnu Ţurcanu.
— Fu… Dum. Mă-tii de bandit! Treci din nou la reeducare ca să te gândeşti la toate!
— Tu la câte te-ai gândit, banditule?
— La două.
— Ai scăpat de data asta. Dar tu, banditule, la câte te-ai gândit?
— La trei, domnu Ţurcanu.
— Bine, banditule. Tuuu?
— Nu mai am probleme, domnu Ţurcanu.
— Fu… Dum. Mă-tii de bandit! Lasă că ai să ai acuşi!

După ce trecea pe la toţi, începea tortura cu propria lui mână. Spectacol mai înspăimântător decât acesta, nu cred că poate să existe. Nici să fi existat vreodată în lume. ŢURCANU TORTUREAZĂ CU PROPRIA MÎNĂ.

A adus pe un tânăr student la teologie ca să-l tortureze în faţa tuturor. L-a trântit la pământ răstignit cu faţa în sus. I-a întins mai întâi o mână pe a cărei palmă s-a urcat cu bocancii unul din ajutoarele lui Ţurcanu. Apoi i-a întins-o şi pe cealaltă. La fel au făcut şi cu picioarele.

Apoi, Ţurcanu a sărit cu bocancii pe el. Cu unul pe burta lui şi cu unul pe gât. A început să se lase alternativ cu greutatea corpului său când pe burtă, când pe gât. Doamne, ce mai horcăia atunci când îl apăsa cu piciorul pe gât, întrerupându-i respiraţia! Ochii în cap erau bulbucaţi şi i se învineţea toată faţa, încercând să respire. Ţurcanu ridica piciorul numai atunci când vedea că moare.

Această scenă înspăimântătoare m-a durut mai mult decât toate torturile la care am fost supus eu însumi până atunci. Simt şi acum şi mă cutremur doar la aducerea aminte. Parcă se învârte casa cu mine. Un foir îmi trece prin întreg trupul şi sufletul. Corpul întreg îl simt în flăcări până la ultima celulă.

Când l-a lăsat din tortură părea un om mort. Zadarnic l-au lovit cu bâtele ajutoarele lui Ţurcanu şi însuşi Ţurcanu,

omul abia s-a putut mişca puţin. N-a fost capabil să se scoale în picioare.

Cu toată urgia ce s-a abătut asupra noastră şi lipsa oricărei speranţe de scăpare, nu mi-am pierdut credinţa în Dumnezeu şi încrederea în camarazii mei cei buni.

FAZA A DOUA A „DEMASCĂRII”

După ce m-am „demascat verbal” în faţa lui Livinschi, a urmat „demascarea” în scris.

Declaraţiile acestea se dădeau într-o cameră alăturată, sub supravegherea unui „reeducator” de încredere. Livinschi l-a numit ca supraveghetor pe un student pe nume Şindrileanu (care până la urmă a fost omorât de Ţurcanu în torturi ca trădător al „reeducării”). Acesta mă supraveghea din aproape, având în mână un picior de prici.

În timp ce eu scriam, se holbă citind cele scrise de mine, şi-mi zise:

— Mă, fu… Dum… Mă-tii de bandit, tu nu scrii ceea ce ai declarat în faţa lui domnu Livinschi.

Şi a început să mă lovească cu stinghia. Am răbdat eu cât am răbdat şi fulgerător m-am repezit la el, smulgându-i stinghia din mână.

— Măi, ticălosule! Eu sunt fiu de muncitor. Tatăl meu şi mama mea au trăit din cele două palme bătătorite şi tu îndrăzneşti să dai în mine?! Putregai hidos ce eşti! (Ştiam că se trage dintr-o familie intelectuală şi cu stare bună).

S-a speriat când s-a văzut dezarmat şi mi-a zis:

— Lasă că te spun eu lui domnu Livinschi şi vezi tu cum o plăteşti diseară.

— N-ai decât să-i spui! Şi mai adaugă la sata că te-am băgat şi în p.m.!

Parcă mi se luase o piatră de pe inimă. M-am eliberat de o otravă amară. Era o a doua sau a treia înjurătură pe care am rostit. O în viaţă şi asta numai după arestare.

Livinschi m-a luat la zor pentru îndrăzneală, dar şi lui i-am răspuns tot cu maximum de curaj:

— Eu declar din propria mea conştiinţă. N-am nevoie să fiu bătut de cineva pentru aceasta (am început şi eu să-i trag cu politica. Altă soluţie nu exista).

Uimit de replica mea, Livinschi m-a şi crezut trecut de partea reeducării. Mi-a numit un alt student supraveghetor. Pe acesta ăl chema Popescu Gigi, era student şi fiu de colonel.

Popescu Gigi fusese cândva bărbat brav. În urma unor torturi îngrozitoare la care fusese supus s-a prăbuşit. Acum umbla cu un maldăr de dosare sub braţ, crezându-se pe sine mare securist.

Îmi zise:

— Vezi să îndrăzneşti a nu declara ca în faţa domnului Livinschi. Cu mine n-o să-ţi meargă, cum ţi-a mers cu Şindrileanu.

Asta o credea el, făcând pe nebunul cu mine. I-am făcut şi lui ca şi lui Şindrileanu. A intrat groaza în el. Am început să fiu din nou stăpân pe mine.

Până la urmă, am scris lunga „autodemascare” cu lux de amănunte, exact cum i-am citit-o lui Livinschi. Livinschi a aluat declaraţia mea de bună şi a dus-o la administraţie, dându-i-o ofiţerului politic care le centraliza pe toate. AUTODEMASCAREA INTIMĂ.

Într-o seară, Ţurcanu a adus în cameră mai mulţi studenţi. Apoi a închis uşa, rămânând şi el în cameră.

L-a luat în primire pe primul, zicându-i:

— Hai, măi banditule, fă-ţi demascarea!

Bietul student, cu ochii pierduţi, începu să povestească despre tatăl său că avea o amantă cu care întreţinea raporturi sexuale. Dar amanta mai întreţinea raporturi sexuale şi cu un ogar. Apoi, că mamă-sa avea mai mulţi amanţi. El, aţâţat de purtarea mamei sale, a avut raporturi sexuale cu sora sa. Fiind fiu de oameni mai bogaţi, avea şi o proprietate la ţară. Mergând vara pe acolo, a avut raporturi sexuale cu o viţică.

Un altul povestea că s-a culcat cu mamă-sa, iar în continuare fel de fel de perversiuni sexuale cu femei de neam mare. Se vedea că toate aceste demascări sunt basme inventate de oameni ajunşi la limita puterilor şi la culmea disperării.

Nu era suficient numai să afirmi că ai fost părtaş la astfel de perversiuni. Mai trebuia să şi dovedeşti lucrul acesta. Toate aceste legende trebuiau să fie credibile, să aibă o logică. Cel care a afirmat că a avut raporturi sexuale cu o viţică a trebuit să explice celorlalţi cum a procedat.

A venit şi rândul meu să mă autodemasc.

Am început să spun tot adevărul, cunoscut şi de securitate, despre activitatea mea în frăţiile de cruce.

La un monent dat Ţurcanu s-a răstit la mine:

— D…mă-tii de bandit! Ce? Parascovenii din astea îmi spui tu? Să-mi spui toate ticăloşiile pe care le-ai făcut cu femeile. Imoralităţile tale. Toate, până la ultima. N-am nevoie să aud din gura ta apologia Mişcării Legionare.

— Domnu Ţurcanu, din câte am înţeles de la cei care au vorbit până acum, aceştia sunt fii de oameni avuţi. Sunt „copii de bani gata”. Ei sunt oameni din categoria celor buieci, cărora le arde numai de orgii. Altceva mai bun nu au de făcut. Eu sunt fiu de ţăran lipit pământului. Tata nu ştie carte. Nici mama. Din zori şi până seară ei au muncit. Cu multă sudoare au câştigat mămăliga pe care o mâncau. Ei n-au avut timp de astfel de orgii. Din gura lor n-am auzit o astfel de poveste. Apoi, eu am plecat de acasă. M-am refugiat la ocuparea Ardealului şi am trăit cum am putut. Niciodată nu mi-au trecut prin cap asemenea lucruri cum am auzit de la aceştia care nu şi-au încăput în piele.

În timp ce vorbeam, un duh mă însufleţea şi n-aş fi zis despre mama mea, care m-a crescut cu atâta dragoste la sânul ei, nici un cuvânt de ocară, indiferent de consecinţe. Mi-a fost peste putinţă să-mi dau seama şi nici astăzi nu-mi imaginez ce s-a petrecut în capul bestiei de Ţurcanu. N-a

zis nimic şi nici nu m-a pus la vreo cazнă pentru cele spuse de mine.
COMENTARIILE.
Din nou a luat cuvântul Ţurcanu:
— Acum să vedem cine are de zis ceva?
Era greu din cale afară şi extrem de periculos să nu aibă nimeni de zis nimic. Măcar unul trebuia să pună o întrebare acuzatoare la adresa altuia. Altfel, riscam cu toţii să fim crunt torturaţi.
Un student, nepot al prinţului Ghica, mi-a pus o întrebare din cale afară de periculoasă:
— Când l-ai cunoscut pe generalul Coroamă şi ce am văzut în casa lui?
Fără să mă gândesc am şi dat răspunsul prompt:
— Pe generalul Coroamă l-am cunoscut imediat după ce m-am refugiat din Ardealul de Nord. Generalul a făcut o inspecţie la şcoala unde învăţam eu. A descoperit la mine puţin talent la sculptură. Simpatizându-mă, m-a luat sub oblăduirea sa, ca să mă întreţină la şcoală. L-am iubit pe general ca şi pe mama mea care m-a crescut la sânul ei. Datorită lui am reuşit să termin liceul industrial „Polizu” din Bucureşti.
Generalul Coroamă avea o casă în Piatra Neaţ. Omul era de o moralitate deosebită. N-am văzut, nici auzit în casa lui să se fi petrecut lucruri imorale ca cele auzite aici. Mai avea o proprietate de 5 ha de teren pe lângă Iaşi, primit prin reforma agrară de după primul război mondial.
Ştiu că într-un timp generalulCoroamă a fost comandantul trupelor române de-a lungul graniţei cu Uniunea Sovietică. În preajma războiului a intrat în conflict cu generalul Antonescu. N-a fost de acord cu continuarea ostilităţilor dincolo de Nistru. El zicea că dacă nemţii insistă să participăm şi noi la război, atunci să se formeze un corp expediţionar de 100.000 de ostaşi. Acesta să fie echipat, instruit şi comandat de germani şi astfel să participe la războiul împotriva Uniunii Sovietice. Statul român să nu fie

implicat în acest război. Din această cauză, Antonescu l-a schimbat de la conducerea armatei de est. Deviza generalului Coroamă era că noi nu avem ce căuta peste Nistru.

Cam atâta ştiu despre activitatea politică a generalului Coroamă.

Cine-si poate imagina că generalul m-ar fi invitat pe mine, un copil, să particip la şedinţele lui? Cine poate crede că eu aş fi avut îndrăzneala să-i cer socoteală pentru vreo comportare de a sa?

De multe ori, mai ales când avea musafiri, eu plecam la Piatra Neamţ ca să mă întâlnesc cu băieţi şi fete de vârsta mea. Generalul îmi reproşa: „Ce, nu să iei masa cu noi?”. Eu mă scuzam politicos ca să nu-l jignesc pe binefăcătorul meu.

Cam asta-i tot ce ştiu şi ce am avut cu generalul Coroamă.

Ţurcanu îmi zise:

— Treci acolo, banditule! Te mai gândeşti şi ai să spui pe urmă, mai târziu.

Am scăpat fără să fiu torturat.

Am observat că, dacă făceai pe proletarul şi prietenul Uniunii Sovietice, parcă, mai scăpai.

TATĂL PUS SĂ-ŞI TORTUREZE FIUL.

În acea cameră mi-a fost dat să văd cum ticălosul de Ţurcanu şi ajutoarele sale au încercat să determine pe tată să-si bată fiul şi pe fiu să-si tortureze tatăl.

Au adus în cameră un croitor bătrân de 71 de ani. Era un om frumos cu mustăţi albe ca neaua. Apoi au adus pe fiul său. Era şi acesta un bărbat la fel de înalt şi bine făcut, la vreo 30 de ani. I-au pus faţă în faţă, îmboldindu-i să se bată între ei.

Au refuzat. Oricât de mult au fost loviţi din spate cu ciomegele, n-a ridicat niciunul mâna ca să-l lovească pe celălalt.

Văzând că această ticăloşie nu reuşeşte, i-au scos afară din cameră pe cei doi. Apoi au adus un alt bătrân, un ţăran frumos îmbrăcat în costum naţional. Parcă ar fi fost Horia, martirul nostru legendar.

Au introdus în cameră, apoi, pe copilul său în vârstă de numai 17 ani pentru a fi torturat în faţa tatălui său. M-am cutremurat de această mişelie.

Pe bătrân îl chema Rusu. Noi i-am zis moş Rusu. Era de loc din Galda de Sus, o localitate de lângî Aiud.

Bătrânul îl cunoştea pe Virgil Maxim. Cum a intrat în cameră, a intuit că şi noi trecem prin groaznicele chinuri ale „reeducării”. Când şi-a văzut copilul adus în camera de tortură, a căzut în genunchi în faţa torţionarilor, plângând şi rugându-se de ei:

— Nu-mi bateţi băiatul. Vă spun eu tot. Omorâţi-mă pe mine, numai nu-mi bateţi băiatul!

M-au podidit lacimile şi plângeam şi eu alături de moş Rusu şi nu mă mai puteam opri. În timpul torturilor cele mai grele, n-am scăpat o lacrimă. Acum curgeau ca o viitură în timpul marilor revărsări de ape.

Îmi venea şi mie să mă arunc în genunchi în faţa bestiei de Ţurcanu şi a roboţilor săi, ca să-i rog să nu-l bată pe copil în faţa tatălui său.

Ce au socotit torţionarii e greu de ghicit. Până la urmă, l-au scos din cameră şi l-au torturat în altă parte.

NOI, CEI CINCI, LA „TRAS DE LIMBĂ”

Săptămână după săptămână a trecut, lună după lună s-a scurs, iar noi treceam mereu dintr-o grozăvie în alta. Ce povestesc astăzi e doar o mică parte ce mi-a rămas în minte.

La un moment dat şi noi, cei cinci, am fost puşi să tragem de limbă pe alţii. Nu aveau încredere în noi, eram supravegheaţi de o mulţime de roboţi „reeducaţi”. Ţurcanu nu se mai ocupa de noi. Se ocupau doar ajutoarele lui de nădejde, Livinschi, Stoian şi alţii.

Într-i zi a intrat în cameră o trupă de adjuncţi ai lui Ţurcanu, în frunte cu Livinschi.

Livinschi a luat cuvântul zicând:

— Va veni un „bandit”, care va trebui să fie iscodit despre tot ce are în guşă. Nu cumva să faceţi o mişcare, un semn, să-l atenţionaţi despre ce se întâmplă în această cameră şi ce se urmăreşte, că va fi vai de pielea voastră!

Au introdus în cameră pe unul cu numele Caragea. Era de loc din Timişoara. Se vedea de departe că acest om habar nu avea de ce se întâmplă în cameră. Era vesel, curajos, vorbea degajat. S-a bucurat enorm că-l întâlnise pe Virgil Maxim, în care avea mare încredere. S-a ataşat de Maxim şi se întreţineau ca vechi prieteni în discuţii amicale.

Bietul Maxim. Îl vedeam cum pândeşte să prindă momentul, spre a-l atenţiona de pericol. Era peste putinţă: vreo 10 reeducaţi îi spionau din toate direcţiile.

Culmea! Nu l-au torturat, n-au sărit pe el aşa cum ne aşteptam noi să o facă din secundă în secundă. A trecut ziua fără să se întâmple nimic. Ne-am dat seama că ceva se schimbase în favoarea noastră. M-am pus să studiez situaţia. Am constatat că nu mai erau atât de activi ca

înainte. Deci, începuse destinderea. Această destindere s-a făcut încet, pe nesimţite, în zile şi săptămâni la rând.
OFIŢERUL POLITIC.

Deşi la camera 99 nu se mai tortura, aş fi făcut orice numai să scap de acolo. Voiam să lucrez în fabrică. Şi trupul şi sufletul cereau munca. Orice, numai muncă să fie.

L-am rugat pe Livinschi să mă scoată la raport la ofiţerul politic. M-a scos la locotenentul major Avadanei:

— Să trăiţi, domnule locotenent major, sunt deţinutul…

— Ce-i cu tine, banditule?

— Domnule locotenent major, eu m-am hotărât să părăsesc vechile concepţii, să mă fac băiat de treabă şi să lucrez pentru socialism în fabrică.

— Bine, banditule. Se aprobă.

— Dar să vedeţi, domnule locotenent major, eu am declarat la anchetă nişte lucruri care nu există. (Îmi veni aşa, subit, dorul de a fi cinstit, în faţa acestui moment al necinstei. Vechile reflexe de cinste îşi scoteau capul, reînviind

— Spune, banditule, spune. (El credea că am de făcut alte declaraţii, mai importante decât cele făcute în faţa lui Livinschi).

— Păi… Să vedeţi. Eu, de groaza torturilor la care am fost supus, am declarat lucruri care nu există. Toate persoanele pe care le-am declarat eu au murit de mult. Iar depozitele de armament nu au existat niciodată. Am dat aceste declaraţii numai ca să scap de bătaie.

— Fu… Dum. Mă-tii de bandit!

S-a ridicat de la masă şi unde nu mi-a tras doi pumni în pieptul descărnat, încât m-a făcut grămadă într-un colţ al biroului.

Adeschis uşa şi a dat ordin lui Livinschi şi Stoian să mă introducă din nou la „reeducare” spre a mă învăţa minte să nu mai spun minciuni. Dracu’ m-a pus să nu tac?!

M-au pus să stau din nou în poziţie de tortură, dar nu m-au bătut. Pe Zoik Zoltan, care s-a prăbuşit în urma torturilor, l-

au pus să mă păzească.

Când a sosit ora mesei, Zoltan mi-a dat gamela cu mâncare, zicându-mi:

— Ia şi mănâncă, banditule!

Această afirmaţie m-a scos din sărite, dându-mi o putere şi îndrăzneală de necrezut. M-am zborşit la el, înjurându-l:

— Fu… Mama ta de boanghină! Când îţi trântesc una în cap cu gamela asta, mă ţii minte şi când mori!

Pe loc m-a reclamat lui Livinschi şi acesta s-a prezentat, venind spre mine cu un aer crâncen. Dar numai m-a ameninţat. Altă dată, pentru o asemenea faptă te puteai considera un om mort. Înjurarea unui reeducat de către un bandit era considerată rebeliune legionară.

LA FABRICA ÎNCHISORII.

Nu am stat mult în poziţie de tortură. Ne-au dat de lucru tuturor celor din cameră.

Treaba pe care o făceam era să coasem nasturi pe nişte plăcuţe de carton pentru comerţ. Eu lucram cu o viteză nemaipomenită, încât i-am întrecut pe toţi. Până la urmă am fost scos să muncesc în bfabrică.

Livinschi mi-a dat instrucţiuni amarnice să fiu un turnător devotat şi de primă linie. I-am promis. Nu era cu putinţă să refuzi, dar am avut grijă să nu torn nimic.

Parcă eram pe altă lume. Mulţi din cei torturaţi lucrau aici. Frica era atât de mare, încât niciunul n-a avut curajul să le spună celorlalţi ce se petrece la camerele de la etajul 3. Voinţele erau distruse, puterile sufletului dezintegrate. Dacă unul ar fi îndrăznit să sufle o vorbă, 10 alţii l-ar fi supus imediat torturilor.

Am întâlnit acolo ţărani şi muncitori, oameni cu multă minte, cu suflete curate şi sănătoase. Niciunul dintre aceştia n-a trecut prin camerele de dezumanizare de la etajul 3.

Am fost repartizat la atelierul de tâmplărie. M-am împrietenit cu un meseriaş pe nume Jugănaru şi cu un student ungur pe nume Bela, care m-a simpatizat grozav de

mult din cauza talentului pe care îl aveam în meserie. Vorbea româneşte foarte stricat. Pe mine mă amuza mai ales că era grozav de limbut. Troncănind toată ziua şi stâlcind, în mod adorabil, cuvintele româneşti, a devenit un admirabil comic al atelierului.

Acasă avea o soră pe care mi-a promis-o mie de nevastă. Mă peţea prietenul Bela cam aşa:

— Eu dai la tine pe soru meu. Soru meu eşti fata frumoasa şi te facem şogor la tine.

— De acord, măi Bela. Dar dacă sora ta nu mă vrea?

— Eu hotărăşte. Dache eu zice să vrei, musai să vrei.

— Dar dacă nu-mi place mie?

— Sru meu fata frumoasa, musai să place la tine.

Şi cam astfel mi-am găsit şi un cumnat.

Această încuscrire a durat puţin, căci a apărut neprevăzutul, veşnicul neprevăzut. Într-o zi a venit normatorul (tot un deţinut) ca să cronometreze fiecare fază a lucrului şi astfel să stabilească noi norme de timp pentru efectuarea lucrărilor. Norma de timp era cu adevărat foarte mică.

Lucram la finisarea unor rastele de puşti pentru armată. Ghinionul a fost că m-a ales tocmai pe mine să fac demonstraţia. Din adâncul fiinţei mele, un duh al spaimei îmi conducea mâinile şi îmi potrivea îndemânarea. În nici 20 de minute am terminat de curăţat rastelul pe dinafară.

Mi-am dat seama că am greşit, terminând prea repede lucrul. Ceea ce am făcut nu era pe placul celorlalţi camarazi cu care lucram. Am dres-o oarecum, zicând normatorului:

— Mai trebuie să fac asta şi asta, care îmi mai ia încă 40 de minute.

— Deci, o oră pentru toate, a zis normatorul. Sunteţi mulţumiţi?

— Da, au răspuns ceilalţi.

După ce a plecat normatorul, Bela, „şogorul meu”, m-a luat în răspăr astfel:

— No, domne fereşte. Tu nebun. Gata, ai terminat la tine. Nu dai soru meu la tine. Nu mai eşti şogor la tine.

Atunci, am lăsat gluma la o parte şi privindu-i cu severitate pe toţi, le-am zis:

— De unde vin eu, sunt în stare să fac 10 dulapuri, numai să nu mai ajung acolo. Ai grijă Bela, ce vorbeşti. De unde vin eu e moarte de om. Ţine-ţi limba după dinţi, nu cumva să se audă ce vorbeşti. Acest lucru vi-l spun vouă, tuturor celorlalţi să nu vorbiţi nimic necontrolat, că nu e de glumit. Un dulap se poate face lejer într-o oră, glumind şi odihnindu-te. Voi n-aveţi decât să faceţi cum socotiţi că-i mai bine. Eu nu pot face ca voi. Eu sunt tânăr şi vestit pentru îndemânare. Pe mine nimeni nu mă va crede că n-am putut.

Oamenii m-au ascultat şi au înţeles că ceva groaznic se petrece la etajul 3.

Pentru mine munca nu se termina la ieşirea din fabrică. Ajuns în cameră, mai lucram la cusut nasturi pentru comerţ până la ora stingerii (ora 10 seara).

Când să ne culcăm, Mărtinuş şi cu Livinschi, marii tartori ai reeducării, ne cereau ca să ne facem câte o mică „autodemascare”. Asta însemna să turnăm pe alţii despre ce au vorbit şi ce am observat la dânşii. Cum stăteam lipiţi de perete pe prici, am fi dorit să ne îngropăm în el şi să dispărem din faţa acestor jivine.

Marea destindere se simţea cu toate ocaziile. S-a auzit că Ţurcanu a plecat din închisoare cu lanţuri la picioare, într-o direcţie necunoscută. Cu toate acestea nu se ştia precis care-i situaţia. Reeducaţii ceilalţi erau tot mari plantoane şi conduceau anchete împreună cu ofiţerul politic.

ŞEDINŢELE DE PRODUCŢIE.

Cam tot pe la 3-4 săptămâni, în fabrica închisorii se ţineau şedinţe de producţie după tipicul comunist, la care erau prezenţi: directorul Goiciu, politrucii, maiştrii şi toată liota de caralii.

Unul zicea una, altul zicea alta, tot cu privire la bunul mers al producţiei. După ce se terminau toate propunerile şi sugestiile, urma critica şi autocritica. Cum la închisoare lucrau numai bandiţi de talie mare, trebuia, neapărat, să fie găsit şi un sabotor. Adică o victimă pe care, dacă ar fi căzut năpasta, ar fi fost vai şi amar de pielea lui.

Lucra la ateliere un deţinut ungur pe nume Şimon, bătrân, trecut de 70 de ani, dar bun meseriaş. Om de excepţie. A făcut şi o mică invenţie, o maşină de ţintuit.

Nenea Şimon lucra în schimbul I, făcând pe ajutorul de maistru. Mai mult stătea la masă şi clipocea. El zicea că gândeşte (Gândea pe dracu'! Dormea toată ziua!).

Ori din cauza bătrâneţii, ori din cauza bunei priceperi în meserie, pe moş Şimon nu-l pedepseau caralii. De altfel, era atât de amărât, că îi era de ajuns o singură bătaie sau câteva zile de carceră ca asta să-i facă prohodul.

Atunci când veni vorba să inventăm un „sabotor" dintre „bandiţi", l-am găsit pe nenea Şimon. El tot nu păţea nimic. Şi trage-i pe Şimon!

S-au ridicat tinerii în picioare ca să-l acuze pe nenea Şimon, că sabotează producţia; că ţine ascunse secretele de lucru şi nu-i învaţă pe tineri; doarme în timpul serviciului, etc.

Se ridică directorul Goiciu:

— Ce ai de spus la toate acestea, banditule?

— Domnule director, domnule locotenent major Mihalcea, domnilor gardieni! E adevăratu Şimon bandit. Şimon ai fost mare bandit la viaţa lui. Ai explotat pe cine ghesit. N-ai pletit chit muncit. Ai ajuns aici. Şi aici eşti un pic bandit la mine. Dar cu timpul plecam şi scăpăm de el. E adeverat che nu dai ştiinţa meu la tineret. Da, aşa este. Dar şi hoterit se dezbrace chemaşa murdaru cu care ai fost şi se îmbrace chemeşu socialistului curatu şi cinstitu.

Goiciu, de colo:

— Bravo, banditule, bravo.

Toată adunarea, de la deţinut la director, a aplaudat cuvântarea şoadă a lui Şimon.

După 3-4 săptămâni, iarăşi şedita de producţie.

Cine să fie sabotorul? Tot moş Şimon, că numai el nu păţeşte nimic. Şi trage-i pe moş Şimon.

Goiciu, de colo, dându-i cuvântul lui moş Şimon:

— Ce ai de zis, banditule?

— Este adeverat Şimon bandit, nu aratem la tineret. Dar Şimon chind stai acolo, el ghindeşte nu dormim. El crează una maşina. Este adeverat che ai exploatat şi n-ai pletit la muncitoru. Dar acum ai hoteritu se desbrace chemaşu murdaru şi se îmbrace chemaşu socialistu curatu şi cinstitu.

Goiciu, apreciind cuvântarea lui moş Şimon:

— Aşa! Bravo, banditule, bravo!

După câteva săptămâni, din nou şedinţă de producţie. Cum nu s-a găsit altă placă cu sabotorul, am pus-o tot pe cea veche cu moş Şimon.

Din nou directorul Goiciu îl luă la zor pe moş Şimon:

— Ce ai de spus, bandtule?

Nici moş Şimon nu avea altă placă de zis decât cea veche:

— Este adeverat che ai fost mare bandit, dar acum desbrecat chemaşu murdaru…

Goiciu sări ca ars:

— Asta ai spus-o şi data trecută, banditule!

Pentru moment moş Şimon s-a descumpănit, dar şi-a revenit rapid:

— Este adeverat că am spus-o, dar acum ai spus pentru ultima ora…

Cu toţii l-am aplaudat pe moş Şimon.

La următoarea şedinţă de producţie, înadins s-a pus aceeaşi placă şi toată lumea aştepta cu sufletul la gură replica lui moş Şimon.

— Ce ai de spus la asta, banditule? Îi dă cuvântul Goiciu lui moş Şimon.

— Domnule director, domnule locotenent major, domnilor gardieni. Dache Şimon nu lucram, dar Şimon lucram, dache

Şimon nu arătam, nu dau ştiinţa. Dache Şimon dormim – dar Şimon nu dormim. Atunci ce reclamam acest tineret? Vedeţi che şi Şimon fost bun la ceva?!

Pentru mine a fost ultima şedinţă de producţie, căci la câteva zile am fost dus la anchetă în legătură cu reeducarea. (O parte din episoadele mărturisite de Aurel Obreja au fost descrise, într-o interpretare teologică, de către Mihai Rădulescu, în lucrarea Casa lacrimilor neplânse, Editura „Ramida”, Bucureşti, 1993).

MĂRTURIA LUI TACHE RODAS

Privitoare la închisoarea Gherla

DESCONSPIRAREA REEDUCĂRII.

Ajuns la închisoarea Gherla, m-am dezumflat complet. N-am scăpat nici de teroare, nici de torţionari. Făceam planuri cum să ajung a munci la ateliere. Dar nici aici nu era mare halviţă. La întoarcerea de la lucru erai obligat să dai raportul de ce ai auzit, de ce ai văzut sau să tragide limbă pe alţii. A te sustrage de la această „autodemascare”era greu. Eu, totuşi, speram să o pot face.

Într-o zi, gardianul umbla prin celule să scoată deţinuţi pentru curăţat ceapa la bucătărie. Am fost primul voluntar. După mine alţii.

Comitetul de reeducare a avut grijă să presare printre noi şi 3-4 reeducaţi pentru supraveghere. Numai că eram eu mai mult cu ochii pe dânşii, decât dânşii pe mine.

Am observat pe un prahovean de al meu pe care-l cunoşteam. Pe loc i-am făcut semn din ochi. A înţeles şi a venit la mine. I-am zis în fugă şi cu o discreţie totală:

— Nu vorbeşti nimic cu nici un student. Toţi sunt turnători. Pe mine nu mă cunoşti!

În altă zi, am fost la cărat ceapa în pod. Am observat cum unul din reeducaţi a legat o conversaşie cu Sadovan, fostul şef al Frăţiilor de Cruce pe ţară înaintea lui Costache Oprişan. Pe faţa reeducatului am zărit acel zâmbet diavolesc imprimat de Ţurcanu la Piteşti.

Trebuia să-l salvez. M-am prefăcut că nu pot duce coşul de unul singur. Când am ajuns în dreptul lui i-am zis:

— Vino şi ajută-mi să duc coşul.

Omul a venit bucuros. I-am zis din mers:

— Nu mai sta de vorbă cu ăştia. Te trag de limbă. Pe urmă te vor distruge în torturi şi bătăi. Te vor distruge şi pe tine şi îţi vor distruge şi familia. Cum vei da tu ochii cu părinţii şi cu fraţii tăi, când îi vei băga şi pe ei la puşcărie? Nu vei putea rezista torturilor la care te vor supune.

Altă dată, am întâlnit pe altul, când făceam curăţenie pe coridor. Mi-am dat seama din privirile lui că nu ştie nimic despre reeducare. I-am explicat să fie atent şi să nu vorbească nimic cu studenţii.

S-A SPART ULCIORUL!

După fiecare desconspirare, câte 3-4 zile tremuram de frică să nu mă spună careva la vreun reeducat.

Într-o sâmbătă seara, uşa s-a deschis brusc şi iată-l pe Ţurcanu intrând şi înjurând de mama focului:

— Rodas! Ieşi afară!

Mi-am dat seama că am feştelit-o.

— N-am vorbit cu nimeni nimic, domnu' Ţurcanu, făcui eu plin de umilinţă şi „nevinovăţie".

— Dar lui cutare ce i-ai zis?

— Mai nimic, domnu' Ţurcanu. I-am zis să fie foarte cuminte cu „reeducarea".

Ticălosul de Ţurcanu era foarte grăbit. Eu mă bucuram şi ticluiam în gând minciuna potrivită pe care să i-o servesc.

Atunci Ţurcanu începu să se laude şi să se explice:

— Mă prostule! Fu… Dum… Mă-tii! Ce vrei tu, mă? Ca să distrugi reeducarea?… Să ştii, măi tâmpitule, că un moldovean a înfiinţat Mişcarea Legionară şi un alt moldovean o va distruge. Mă prostule! Eu sunt acela care o va distruge.

Asta s-a întâmplat într-o sâmbătă seara. Pentru moment, nu mi-a făcut nimic.

Târziu, după ce s. a înnoptat, m-au scos din acea celulă şi m-au urcat sus la etajul 3 într-o celulă foarte mică, singur. Au adus peste mine 2 reeducaţi, înarmaţi cu ciomege tari din lemn verde. Erau Mărtinuş şi Păvăloaie.

După ce au închis uşa, au început tortura. Atâta au lovit pe unde s-a nimerit până au considerat că m-au făcut praf. Cu adevărat praf eram: buzele zdrobite îmi atârnau, din gură şi din nas curgea sânge. La fel din toate rănile de pe corp.

Cu toată snopeala la care am fost supus, o tărie Dumnezeiască plana asupra mea. Nu-mi păsa de bătaie. Mulţumeam lui Dumnezeu că am avut inspiraţia de a-i avertiza pe alţii de pericolele ce-i pândesc. Faptă mai măreaţă şi mai bună decât aceasta nu puteam concepe în acele condiţii năpăstoase.

După ce am fost astfel snopit, m-au dus la WC, vârându-mi capul în vasul WC-ului şi trăgând apa. Şi asta a fost toată spălarea pa faţă de sângele care începea să se închege.

Am fost luat pe sus de cei doi, acoperit cu un preş murdar şi plimbat prin camere ca pildă pentru cei care ar mai îndrăzni să desconspireze secretele reeducării.

Eram trântit şi făcut ghem şi acoperit cu acel preş murdar prin camere. Ţurcanu mă lovea cu piciorul, zicându-mi:

— Spune, mă, cine eşti şi ce ai făcut.

În a doua Duminică a murit unul pe secţie, tot din cauza torturilor. S-a răspândit zvonul că eu am murit. De aceea, mulţi au rămas surprinşi când m-au întâlnit viu şi sănătos. Chiar şi astăzi mai sunt unii care mă cred mort.

ÎNCHISOAREA AIUD

— 1954 ŞI 1958-l964

MĂRTURIA LUI NICOLAE CRĂCEA

1 MAI 1952, ORA „0”

Cu câteva zile înainte de 1 mai 1952, după o listă stabilită de administraţie, am fost selecţionaţi şi introduşi într-o cameră din acelea mari, un număr de 80 de deţinuţi, aleşi pe „sprânceană”, tot unul şi unul. Mă miram cum de m-au

selecţionat pe mine printre aceştia. Eu nu mă socoteam de talia lor.

Printre cei selecţionaţi era poetul Radu Demetrescu-Gyr, Nichifor Crainic, generalul Marinescu, Radu Cioculescu şi alţii, cunoscuţi şi necunoscuţi, până la numărul de 80.

Exact la miezul nopţii spre ziua de 1 mai 1952, au intrat în cameră ofiţeri şi gardieni misterioşi cu lanterne în mână şi vorbind numai în şoaptă. Au citit de pe o listă numele a 24 de inşi, pe care ne.au scos afară din cameră. N-au figurat printre noi marile personalităţi cum ar fi fost Radu Gyr, Nichifor Crainic, etc.

Într-o atmosferă de mare mister şi tăcere plină de emoţii din partea ofiţerilor care conduceau operaţiunea, am fost îmbarcaţi într-o dubă auto şi astfel am plecat spre o direcţie necunoscută (În afara zidurilor închisorii, cu ocazia zilei de 1 mai, sau orice sărbătoare comunistă, se instituia paza permanentă: la telefon, servicii de gardă; pază dublă zi şi noapte la întreprinderi. Era o vigilenţă sporută peste tot).

După numărul porţilor prin care am trecut, mi-am dat seama că am ieşit din incinta închisorii. Apoi maşina a început să se învârtă pe diferite străzi, unele asfaltate, altele pietruite, altele de-a dreptul desfundate, până am ajuns undeva în câmp. Cu toţii eram înfricoşaţi. Eu stăteam tocmai lângă generalul Marinescu. Tremura şi el, tremuram şi eu. Deşi eram curajos, nervii îşi făceau singuri de cap şi nu voiau să asculte de sfatul raţiunii celei drepte.

Cel mai înfricoşat părea să fie Radu Cioculescu. Probabil era mai emotiv din fire.

Generalul Marinescu îmi zise:

— Ne omoară.

Eu i-am răspuns:

— Măcar să ne păstrăm demnitatea. Răspunsul i l-am dat în şoaptă, dar tremurând.

După debarcarea din dubă (pe un câmp), ne-au aranjat pe toţi în cerc cu faţa spre centru la o distanţă de aproximativ

2 m unul de altul. N-aveam voie să mişcăm capul nici în dreapta, nici în stânga.

Mi-a fulgerat atunci prin minte scena asasinării Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu, cu cei 13 camarazi ai săi pe data de 30 noiembrie 1938.

A venit politrucul cu lanterna la fiecare, întrebându-l pe un ton misterios cum îl cheamă. După ce a trecut pe la toţi, ni s-a adresat cu glas tare ca să auzim toţi:

— S-a terminat cu voi! Fiecare să-si spună ultima dorinţă. (Toate acestea creau o atmosferă anume pentru înspăimântarea sufletelor slabe. Era o prefăcătorie de spaima unei dihonii care, chipurile, s-ar dezvolta prin preajmă. Nici închisorile n-au fost scutite de această vigilenţă drăcească. Mâncarea era mult diminuată, alarme, stricteţe, izolări ale celor daţi pe liste de către informatori, bătăi şi schingiuiri de tot felul).

Cum ticălosul se găsea tocmai în faţa lui Radu Cioculescu, l-a întrebat pe acesta:

— Care ţi-e dorinţa?

Radu Cioculescu i-a răspuns:

— O ţigară.

I-a dat, precum şi foc de la propria lui ţigară.

Când a ajuns la mine, eu nefiind fumător, am refuzat să primesc. A aprins-o el şi mi-a îndesat-o cu focul înainte în gură.

După această fază, am auzit cum în jurul nostru se strâng soldaţi mulţi în pas alergător, la comenzi scurte, date cu glas scăzut. Am auzit cum încarcă armele şi introduc cartuşele pe ţeavă. Ne-a ţinut aşa, într-o tensiune maximă, vreo 10 minute.

Apoi ne-a dat poruncă să ne încolonăm în rând câte unul, la o distanţă mică unul de altul. Ceva mai încolo, s-au adunat ofiţerii care conduceau această „demonstraţie” şi, în şoaptă, au luat o hotărâre. Unul din ei s-a desprins de grup şi a mers spre dubă, poruncindu-i şoferului să tragă maşina mai spre noi.

— Îmbarcarea!

Generalul îmi şopti la ureche:

— Ne execută în altă parte. Aici nu-i teren propice.

N-a fost aşa cum a presupus el. În loc să ne ducă în altă parte, am simţit trecerea prin cele vreo 4-5 porţi ale închisorii. Şi iată-ne întorşi la „casa noastră”.

Am fost introduşi unul câte unul în celule complet goale. Singurul mobilier din cameră era o tinetă în colţul camerei. Geamul era bătut în cuie şi văruit. Nu se putea comunica prin morse, deoarece între noi era tot câte o cameră liberă. În această situaţie am fost ţinuţi 3 zile şi 3 nopţi, fără mâncare şi fără apă. Nu ni s-a dat nici o explicaţie. Aceasta a fost cea mai mare intimidare pe care am suportat-o în închisoarea Aiud. Am constatat că administraţia a studiat minuţios efectele asupra deţinuţilor.

După ce s-au împlinit cele 3 zile, am fost strânşi cu toţii într-o cameră mare, unde politrucul, pe un ton ameninţător, ne. A poruncit că nu avem voie să scoatem o vorbă despre cele întâmplate. Apoi am fost introduşi în camera din care plecasem. Acolo, nu le-am dat celorlalţi nici un detaliu. Le-am spus celor pe care-i cunoşteam că a fost vorba de o intimidare. Atât.

TORTURI ÎN ÎNCHISOAREA AIUD.

În spatele bucătăriei de la închisoarea Aiud era o baie cu duşuri pe care aproape orice deţinut o ştia. Lângă baie era o cameră dotată cu un pat de şipci. Deasupra patului era o grindă pe care se fixau o pereche de cătuşe. De câte ori am fost introdus în această cameră pentru tortură, cătuşeleerau fixate sus pe grindă şi mă aşteptau.

Eram dezbrăcat în pielea goală şi legat cu cătuşele de mâini. Cu picioarele stăteam pe patul de şipci, în poziţie verticală.

Călăul care îmi aplica cea mai grozavă tortură era o femeie. Era bine legată la trup, înaltă şi îmbrăcată sport, cu părul scurt, tăiat breton.

Avea o bitiuşcă specială din oţel, care semăna cu antenele radio de pe limuzine şi era lucrată frumos, artistic. Lângă mâner, oşelul era nichelat şi strălucitor, era ceva mai gros şi se subţia spre vârf, având o mare flexibilitate.

Loviturile erau aplicate de sus în jos. Întâi pe faţă, pe gât, pe umeri, pe mâinile secătuite de carne, pe piept, pe spate şi tot mai jos cu o plăcere crescândă. Culmea satisfacţiei o avea această viperă când ajungea în dreptul penisului. Acolo lovea cu o mare precizie, cu vârful subţire al oţelului, până ce acesta se umfla. Atunci bestia râdea, hilizându-se şi striga cu bucurie nestăpânită:

— Uite, se scoală! Se scoală!

Durerea acestor lovituri era atât de mare, încât de multe ori mi. Am pierdut cunoştinţa înainte de a se termina întreg tipicul torturii.

Un alt monstru cu chip de om şi cu o constituţie fizică excelentă te lua de un picior şi te târa alături sub duş, unde erai trezit din leşin cu apă rece. De regulă, aceşti monştri erau ţigani unguri, recrutaţi de prin împrejurimi şi îmbrăcaţi în haine de gardieni.

Pentru tortură erau scoşi 2-3 oameni din camere diferite sau chiar din aceeaşi cameră. În timp ce unul era torturat, ceilalţi aşteptau cu groază ca să le vină rândul. Torturile se repetau, fără motivaţie, după 4-5 zile, într-un serial destul de lung şi cu metode diferite.

După o serie de astfel de schingiuiri, victima era dusă în faţa locţiitorului politic, care în mod stereotip punea aceeaşi întrebare:

— Ce, mă, încă nu te-ai cuminţit? Tot de prostii te ţii? Mă, eu te omor în bătaie. Te agăţi de Garda de Fier?! Ce mai ai în gură? Să-mi spui imediat pe toţi colegii de bacalaureat!

În aceeaşi serie cu mine a fost torturat şi Alexandru Constant, comandant legionar. Acest bărbat avea un fizic robust, dar în urma regimului de exterminare ajunsese o epavă care abia se ţinea pe picioare.

Un alt torturat amarnic a fost Constantin Gane, autorul cărţii „trecute vieţi de doamne şi domniţe”, fiul lui Nicolae Gane. Când îl scotea pe Constantin Gane din secţia I spre a fi dus în camera de tortură, acesta se opunea din toate puterile, strigând, căci ştia unde este dus. Din camera de tortură era adus pe sus şi-l auzeam mugind ca un taur rănit de moarte.

ULTIMA TORTURĂ PENTRU MIRCEA VULCĂNESCU.

S-A ÎNTÎMPLAT SĂ FIU SCOS PENTRU TORTURĂ ÎN ACEEAŞI SERIE CU Mircea Vulcănescu.

Torturarea mea s-a terminat şi acum zăceam aruncat într-un colţ pe jos. La rând era Mircea Vulcănescu. După ce l-a torturat prin bătaia pe tot corpul (pentru a nu ştiu câta oară), a căzut în nesimţire. Era plin de sânge. Un ţigan robust l-a luat de un picior, târându-l pe jos. Capul îi bălăngăna în dreapta şi în stânga, ca o minge legată cu o sfoară trasă de un copil zglobiu, în joacă.

Cum trecea tocmai prin dreptul meu, m-am târât puţin ca să-i îmbrăţişez capul şi să-l încurajez. Se vedea că nu este mort. Ţiganul care îl târa m-a îndepărtat cu o lovitură de bocanc în piept, care mi-a tăiat respiraţia.

Cred că aceasta a fost ultima tortură pentru bravul bărbat. Îmbăindu-l cu apă rece pentru a-si veni în fire, a contractat o congestie pulmonară şi după câteva zile a murit, sporind mormintele necunoscuţilor de pe câmpul din vecinătate cu încă unul.

Constat că oculta comunistă a lansat o versiune (mincinoasă, dar verosimilă) că Mircea Vulcănescu ar fi murit în alte circumstanţe şi n-a fost asasinat de administraţia închisorii, după cum am mărturisit eu.

Oculta comunistă a lansat fabulaţia că Mircea Vulcănescu ar fi murit sacrificându-si viaţa pentru a salva viaţa unui alt deţinut tânăr. Astfel, cu trupul său, Mircea Vulcănescu ar fi protejat de frig trupul unui tânăr grav bolnav. L-a salvat pe tânăr, dar s-a îmbolnăvit el. De aici i s-a tras moartea.

Această legendă a lansat-o oculta prin mijlocirea unor deţinuţi. A preferat să-l prezinte pe Mircea Vulcănescu drept un erou legendar, dar să se sustragă de la răspunderea pentru crima înfăptuită.

Minciuna e verosimilă, deoarece, în închisorile din România au fost cazuri când deţinuţii mai în vârstă şi-au sacrificat viaţapentru a-i salva pe cei tineri. Pentru înlăturarea insinuărilor făcute de oculta comunistă cu privire la episodul „Mircea Vulcănescu”, redau mai jos împrejurările care au stat la baza fabulaţiei, după relatările martorului Aurel Obreja: „La sfârşitul anului 1950, în închisoarea Jilava a fost adus un grup de intelectuali, printre care şi Mircea Vulcănescu, precum şi un elev de la o şcoală agricolă pe nume Edi Tomescu.

Mircea Vulcănescu era extrem de slăbit. Pentru el, nu mai conta propria viaţă, ci căuta să-si fructifice chiar şi moartea, făcând binele creştin.

Înainte de a ajunge în cameră cu Aurel Obreja, acest grup a fost trecut printr-o procedură de bătaie sistematică şi apoi introduşi în celula neagră, în pielea goală. Celula era o adevărată gheţărie plină de fecale şi alte mizerii. Acolo, Mircea Vulcănescu a vrut să-si sacrifice viaţa, stând întins pe ciment, iar peste el să stea elevul Edi Tomescu (care era puţin bolnav). La insistenţele lui Mircea Vulcănescu, tânărul s-a prefăcut că stă întins pe el (pe mircea Vulcănescu), în realitate greutatea corpului şi-o sprijinea pe mâini. Această situaţie a durat un minut sau două, după care tânărul s-a ridicat, declarându-se „vindecat”.

Trebuie ştiut că deţinuţii aveau un adevărat cult pentruMircea Vulcănescu, respectându-l în mod deosebit. La ora aceea, în închisori nu existau tineri atât de inconştienţi, încât să-si permită a sacrifica viaţa unui om de talia lui Mircea Vulcănescu, pentru a se salva pe sine.

Moartea lui Mircea Vulcănescu a avut loc mult mai târziu, la închisoarea Aiud, în împrejurările descrise de martorul Nicolae Crăcea”.

MĂRTURIA LUI DIMCICĂ SIMA
PENTRU REEDUCARE.

În anul 1960 sau poate, în 1961 (nu por preciza exact) eram încaecerat şi eu în una din celulele marii închisori Aiud, nu-mi mai amintesc pe ce secţie anume. Ştiu doar atât că era în clădirea mare, pe „celular”.

La capătul fiecărui nivel era o încăpere, o cameră ceva mai mare decât o celulă obişnuită. Acea cameră era aranjată ca infirmarie. La un moment dat, dinspre infirmerie se auzeau venind zgomote de ciocan, hârjâieli, toate specifice activităţilor de construcţii şi amenajări. Era o activitate suspectă. Cu toate acestea, nu ne-a atras atenţia prea mult.

După ce toate zgomotele de la capătul coridorului au încetat (au durat câteva zile), au început să umble prin celule ofiţeri politici. Încercau cu vorbe bune să-i lămurească pe deţinuţii politici asupra „umanismului” regimului comunist.

Le vorbeau deţinuţilor, topiţi de foame şi de suferinţă, cam astfel:

— Partidul şi guvernul, în grija lor faţă de om, s-a gândit să vă facă o favoare. Să aveţi şi voi aer liber, să vă bucuraţi de soare, de mai multă libertate, să aveţi o mâncare mai bună. Pentru aceasta vă propune să vă scoată la muncă.

Aceste năluci satanice vorbeau deţinuţilor ca şi cum nu ei ar fi fost aceia care le răpiseră libertatea şi îi smulseseră din sânul familiilor.

Au fost înscrişi mulţi pe aceste liste. Din toţi, au selecţionat câteva sute de oameni, pe care i-au trimis în Insula Mare a Brăilei. O altă parte, mică numeric, a rămas în fabrica închisorii Aiud.

Toţi cei care plecau în lagărele de muncă din Insula Mare a Brăilei erau bărbaţi dârji, dar necunoscuţi, printre ei nefigurând nici o personalitate legionară, ci numai „trupa”. Acesta era un amănunt important pe care eu, la acea oră, nu l-am putut înţelege.

Chiar dacă, pentru moment, nu sesizam ce anume urmăresc concret, eram sigur că pun la cale o ticăloşie.

SE ARUNCĂ UNDIŢA.

Spre toamnă, maiorul Olteţ umbla din celulă în celulă, invitând deţinuţii să meargă la capătul celularului în „sala de lectură”, ca să citească. Deci zgomotele auzite cu o lună în urmă erau de la aceste amenajări pe care le făcuse administraţia.

Suspiciunile deţinuţilor erau temeinic justificate. Cu toate acestea, câte unul, ici-colo, mai zicea:

— Fie ce-o fi. Eu merg să citesc. Mai schimb aerul cu această ocazie, timpul trece mai uşor, ceva se mişcă în viaţă. Nu stau poculuí, încremenit ca până acum.

Ca să-i încurajeze pe deţinuţi la citit, administraţia a mai aruncat o „pastilă”, că deţinuţii vor primi şi dreptul de a scrie acasă!

Văzând că nu se întâmplă nimic grav, numărul cititorilor a început să se mărească. În acelaşi timp, alţii, care fuseseră cititori mai de la început, s-au retras de la lectură, zicând:

— Aici nu-i lucru curat.

POFTIŢI LA CLUB!

Aşa au durat nevinovatele lecturi, din toamnă până primăvara, cititorii înmulţindu-se. Dar, într-o zi, cărţile s-au dat pe faţă.

În incinta închisorii existau şi camere foarte mari, în care încăpeau sute de oameni. Erau interioarele fostelor biserici: ortodoxă, greco-catolică şi reformată, apoi mai exista o fostă magazie, foarte încăpătoare, căreie i s-a schimbat destinaţia. Toate aceste încăperi au fost transformate în „cluburi”.

Într-o bună zi, auzim mare vânzoleală de gardieni pe coridor. Cheile se răsuceau în uşi una după alta, până au ajuns şi la uşa celulei noastre:

— Poftiţi la „club”!

Surpriza a fost deosebit de mare.

Drumul până la „club” îl făcurăm în mod civilizat, fără să ne mai punem zeghea pe cap spre a nu ne vedea unul pe celălalt şi fără să ne ţinem de mână ca orbii. Ne îmbrăţişam, suspinând din adâncuri. Marea sală a fostei magazii vuia de glasurile noastre, ca roiul de albine.

În acea serie am fost pe puţin 600 de oameni. Stăteam pe bănci improvizate. În faţă era amenajată o estradă cu o masă lungă şi scaune, la care urma să ia loc „somităţile”închisorii. Iată-l intrând pe colonelul Crăciun, comandantul închisorii. Era urmat de politrucii Ivan şi Iacob, toţi cu grade superioare şi încă vreo 4 ofiţeri, cu grade mai mici.

Pe măsură ce entuziasmul primei întâlniri s-a potolit, am început să ne punem întrebări:

— Oare ce vor? Oare ce-o să fie?!

SE ARUNCĂ NĂVODUL.

Din clipa marilor arestări şi până atunci nu se mai pomenise una ca asta. Ne-am dat seama că ceea ce urmează e deosebit de important pentru soarta deţinuţilor.

Începu directorul Crăciun să ne ţină un discurs. Se vedea că va ţine mult. Subiectul era popularizarea marilor înfăptuiri ale regimului comunist.

Ne-a vorbit de toate fabricile construite, de toate modernizările făcute, de şosele, de locuinţe, de litoral şi câte şi mai câte.

După ce a terminat cu întreg pomelnicul realizărilor comuniste, a respirat adânc de tot.

Ne-am dat seama că abia acum urmează bomba.

— Iată cum testamentul lăsat de Ion Moţa Căpitanului vostru Corneliu Zelea Codreanu: „Să faci din ţara asta, măi Codrene o ţară frumoasă ca soarele pe cer!”, asta am făcut-o noi, comuniştii, nu voi legionarii. Aceste lucruri urmează de acum să fie analizate aici, de voi.

Apoi începu încă un discurs despre cum trebuie făcută „analiza

. La urmă, a aruncat încă un argument în talgerul balanţei, ca nu cumva să-l uite:

— Întrebaţi-i pe cei arestaţi din anul 1941. Cum udau ei grădina închisorii? Oare nu cărau ei apa cu găleata şi udau plantele cu stropitoarea? Dar acum?! Apeşi pe un buton, munca se face, iar omul doar priveşte şi se bucură. Iată cum visele voastre s-au împlinit prin partidul comunist.

Acum urmează „tălmăcirea”viselor (!):

— Veşi face voi, „liber”, fără intervenţia noastră, „analiza” tuturor acestor fapte ale partidului comunist (faptele sunt de netăgăduit). După analiza făcută, veţi face şi „autoanaliza” atitudinii voastre faţă de regimul comunist, ca să vedeţi unde aţi greşit. La terminarea „analizei”şi „autoanalizei” (cu convingerea că aşa este, cum zicem noi), veţi pleca acasă, la familiile voastre şi vă veţi integra în noua societate clădită de partidul comunist într-un timp record.

Realizările partidului s-au făcut cu viteza gândului. Regimurile burgheze n-ar fi reuşit să facă nici în 10 decenii ce am reuşit noi să facem într-un singur deceniu.

Cu noile convingeri în minte veţi ieşi din închisoare în mod sigur. Nu contează că eşti condamnat la 10 ani sau la muncă silnică pe viaţă. Partidul nostru nu mai ţine cont de aceasta. Vă vom da drumul la toţi, la familiile voastre.

Acum vreau să ştiu cine este de acord cu ce am spus eu aici şi cine este contra? Cine este de acord, rămâne pe loc! Cine-i contra, să treacă deoparte! Vă atrag atenţia, de la început, că cei care nu sunt de acord cu ceea ce am zis eu, vor avea un regim conform regulamentului: o mâncare cum scrie la carte, echipat reglementar, tăcere, etc.

Cei care rămân pe loc vor avea toată bunăvoinţa noastră. Vor avea cărţi de citit. Vor fi scoşi la aer în curte. Vor primi scrisori, ca să ia legătura cu familiile lor şi, în cele din urmă, vor fi puşi în libertate, indiferent de condamnările pe care le au.

Cei care rămân pe loc vor da o declaraţie că sunt de acord cu cele zise de mine. Cei ce trec de o parte, vor da şi ei o declaraţie asupra motivelor care-i determină să nu fie de acord.

Executarea! Cine-i de acord să treacă deoparte.

Atunci mi-a fost dat să văd un lucru pe care nu-l credeam posibil: zecile au trecut deoparte, refuzând „reeducarea”, sutele au rămas pe loc, acceptând cele zise de comandantul închisorii.

Eu am refuzat reeducarea şi am trecut deoparte.

Nici colonelul Crăciun nu s-a aşteptat la o asemenea împărţire a opţiunilor. După figura lui, se vedea că îi fusese teamă că situaţia va fi inversă.

Văzând cum stau lucrurile, colonelul Crăciun a prins curaj şi avânt. A repetat cu o bucurie, greu stăpânită şi cu ironia mişelului învingător în colţul gurii:

— Domnilor, cine nu este de acord să treacă dincolo. Apoi a aşteptat un timp să vadă dacă mai trece cineva sau nu.

După un timp se ridică unul şi trece la cei ce refuzau „reeducarea”, apoi mai trece unul şi încă unul.

— Gata! Strigă colonelul Crăciun.

Îşi dădea seama că lăsând un timp mai lung oamenilor ca să cugete la acest subiect, ar putea să-si schimbe opţiunea şi să treacă majoritatea de partea celor care refuzau. A dat ordin gardienilor, răstit şi plin de mânie:

— Îi identificaţi şi imediat îi duceţi la locurile lor!

Bine instruiţi mai înainte, gardienii şi-au compus cu toţii mutre încruntate. Cu duritate în glas ne întrebau:

— Cum te cheamă? Ce condamnare ai?

Ne-au poruncit la toţi să ne punem zeghea pe cap, să ne prindem de mână ca orbii şi astfel să mergem „la locurile noastre”.

După ce am intrat într-o celulă a Zărcii, ne-am dat seama că Zarca fusese special amenajată pentru această selecţie.

A doua zi, cam la aceeaşi oră, am auzit zgomote cum cea de a doua serie de „rebeli” ia loc în celulele vecine. A treia

zi la fel şi tot aşa până când Zarca s-a umplut. După aprecierea noastră eram în jur de 200 de inşi pe această secţie.

REGIMUL DE ZARCĂ.

Pentru această secţie au selecţionat gardienii cei mai parşivi şi fără milă. Orice asistenţă medicală era exclusă. Dacă te îmbolnăveai, unicul medicament rămânea rugăciunea şi mila lui Dumnezeu.

Mâncarea era mai întâi adusă la capătul coridorului şi nu se distribuia până nu venea ofiţerul politic care verifica conţinutul ei. Ciorba se strecura. Nu era permis să existe nici o boabă de fasole, de arpacaş sau vreo bucată de cartof. Zeama era absolut „chioară”.

De dimineaţă de la ora 5 şi până seara la ora 10 erai obligat să stai în picioare sau pe marginea patului. Orice tentativă de a sta întins pe pat, chiar dacă erai bolnav, se pedepsea crunt.

Trebuia să fii corect echipat. Cu toţi nasturii încheiaţi la zeghe, indiferent dacă era vară sau iarnă. Iarna era normal să ai zeghea încheiată cu nasturii, dar vara suportai un năduf îngrozitor. La geam oblon astupat, nu ca la celular, jaluzele. Uneori năduful era aşa de mare încât simţeai că te sufoci. Uneori încercam să mai stăm pe lângă uşă, unde se simţea un curent de aer ceva mai proaspăt. Gardianul, veşnic pânditor, ne dibuia şi apoi se zborşea la noi: „Ce, tragi cu urechea ca să auzi ce se vorbeşte pe coridor? Pe loc erai potcovit cu 14 zile de arest sever.

Doamne, Dumnezeule, când îmi aduc aminte de frigul iernii! Dimineaţa lichidul din tinetă avea un strat de gheaţă. Exista şi o raţie la lemne:3 surcele.

Era cu noi în cameră un student, pe nume Ghencea. Acesta strângea surcelele pe mai multe seri şi le ardea o singură dată, ca să ştim şi noi cum arată flacăra unui lemn care arde. Atunci ne strângeam în jurul acelei mici sobe roase de rugină şi privind pâlăâirile flăcării ce murea, ne aminteam în tăcere de vremurile de odinioară.

Dimineaţa la deşteptare, doar ce începea talanga să sune, că gardianul era prezent la oblon, strigând la deţinuţi: „Ce? Încă nu te-ai îmbrăcat?”. Iar seara: „Ce? Încă nu te-ai culcat?”

Dacă se întâmpla să fii pedepsit cu arest sever în timpul verii, nu te punea să execuţi pedeapsa atunci, pe loc, ci îţi păstra referatul până sosea iarna. Chiar alegeau perioada cea mai friguroasă şi atunci te punea să execuţi arestul sever. De regulă, până atunci mai cădeai de câteva ori în năpastă. Astfel se strângeaz vreo 3-4 referate pe care le executai în lanţ unul după altul. Uneori, acestea totalizau câte 30-40 de zile la rând.

Când erai dus la celula de pedeapsă ţi se făcea un control sever, ca nu cumva camaradul de celulă să-ţi împrumute şi zeghea lui ca să-ţi ţină cald.

Înainte de a intra în celula de pedeapsă, gardianul turna 2-3 găleţi cu apă pe pardoseala de ciment. Când închidea uşa, cu batjocora în colţul gurii, îţi zicea:”Dacă vrei, poţi să stai jos, ba chiar să te şi culci”.

Trei zile răbdai de foame, iar a patra zi primeai jumătate raţia de puşcăriaş. În fiecare zi, dimineaţa, primeam o cană cu apă caldă, sărată. Dimineaţa aşteptam cu multă nerăbdare apa caldă căci ne mai încălzea. Fiind şi sărată, parcp avea şi o oarecare consistenţă, anulând amarnicul chin al foamei. Meniul de tortură din timpul executării arestului sever nu era acelaşi pe toate secţiile şi în toată perioada cât a durat marea teroare din puşcării (17 ani). Meniul a fost diferit. Oculta comunistă făcea experienţe pe viu să ştie care sunt efectele şi cum reacţionează organismul la un meniu sau altul.

LA AREST SEVER, CU PRINŢUL GHICA.

Am nimerit un arest sever împreună cu prinţul Ghica.

Prinţul Ghica, condamnat la muncă silnică pe viaţă, avea de executat 40 de zile de arest sever. Eu, biet ţăran, aveam de executat doar 29 de zile de arest sever.

Urmăream cu atenţie câte uşi se deschid la arest, ca să ştim câte celule de pedeapsă sunt. Apoi, în fiecare celulă, câte căni de apă se dau. Făcând socotelile, a rezultat că peste 20 de oameni ispăşeau în permanenţă cruntele pedepse.

După ce am primit cana cu apă caldă sărată, prinţul mi-a zis:

— Ah, ce bună a fost! Ştii că nu-i rea? Ce ar fi ca după ce termină, să le cerem un supliment?

— De ce domnu' Ghica? Să ne compromitem pentru o cană cu apă? Îi bag în mă-sa pe toţi!

— În mă-sa cu ei! A strigat prinţul cu voce tare, încât s-a sesizat chiar gardianul, dar n-a ştiut exact de unde vine înjurătura.

În una din zile, când frigul s-a mai potolit, i-am zis prinţului că ar fi mai bine să studiem posibilitatea unei mici odihne. Eram atât de epuizaţi şi de obosiţi, încât nu ne mai puteam ţine pe picioare. Deşi apa fusese aruncată pe pardoseala de ciment cu 3 săptămâni în urmă, încă nu se evaporase complet. Cimentul era umed. Ne. Am lăsat pe vine, spate în spate, rezemaţi unul de celălalt.

S-a întâmplat un fenomen curios cu amândoi. Nu ne-am dat seama, când şi cum am adormit. Eu am fost primul care m-am trezit. Eram fericit şi refăcut. În plus mă simţeam şi sătul… Deodată mi-am adus aminte unde mă aflu. Pipăi în dreapta, pipăi în stânga: constat că amândoi eram întinşi şi „fericiţi" pe cimentul umed. N-am putut să apreciez cât am dormit. I-am dat un colţ prinţului, trezindu-l din dulcele lui somn:

— Sus, prinţe, că murim!

Prinţul s-a ridicat brusc, bălăngănindu-se puţin ca un om beat şi mi-a zis:

— Dacă scăpăm cu viaţă şi nevătămaţi din acest somn bicisnic, înseamnă că ne e dat de sus să ne mai bucurăm de viaţă.

Rapid ne-am frecţionat reciproc pe părţile care au luat contact cu betonul umed şi deosebit de rece. Am mai făcut şi puţină gimnastică, punând sângele în circulaţie şi astfel ne-am înviorat. N-am avut nici o urmare. Nici măcar cel mai banal guturai.

În aceeaşi zi, la o oră nepotrivită, uşa s-a deschis şi în celulă au intrat 3 „şmecheri” bine îmbrăcaţi, toţi 3 în echipament civil. Unul a pus o întrebare prinţului:

— Ce condamnare ai?

— Muncă silnică pe viaţă.

Apoi către mine:

— Dar dumneata?

— 21 de ani muncă silnică.

— De ce sunteţi aici?

— Nu ştim.

Prinţul, mult mai îndrăzneţ decât mine, privindu-l crunt din adâncul orbitelor, îi pune şi el o întrebare „şmecherului”:

— Nu vă supăraţi, cu cine stăm de vorbă?

— Cu procurorul.

— Încă o dată vă spun, domnule procuror, nu ştim pentru ce stăm aici.

Procurorul a făcut o figură plină de mirare (prost mascată). A poruncit gardianului să-i aducă raportul. Ofiţerul politic, cu un aer plin de „omenie”, îi zise gardianului:

— Cum de nu spuneţi oamenilor pentru ce sunt pedepsiţi?

Între timp sosi gardianul cu rapoartele şi procurorul începu să citească marile „crime” înfăptuite de noi: „În ziua de… A vorbit tare că s-a auzit până la a treia celulă. În ziua de… A ascultat cu urechea la uşă. În ziua de… N-a fost corect încheiat la nasturi, etc…

Procurorul făcu o strâmbătură de aprobare şi neputinţă, apoi trecu mai departe. Gardianul a închis uşa triumfător. PRINŢUL E UN ADEVĂRAT CAVALER.

Au trecut cele 29 de zile pentru mine. Au trecut şi cele 40 ale prinţului şi iată-ne din nou în aceeaşi celulă de unde fusesem duşi la arest. Numai că simbioza n-a durat prea mult. După 2 zile, m-au despărţit de omul care n-a îngenunghiat niciodată în faţa mişeilor comunişti.

După un timp oarecare, am auzit un fel de ceartă undeva, mai în capătul coridorului. N-am înţeles replicile care s-au dat, dar am recunoscut vocea prinţului. Eram din cale afară de curios să ştiu ce se întâmplase şi mă rugam lui Dumnezeu să ajung din nou în celulă cu el.

Dumnezeu mi-a ascultat ruga şi la o nouă „organizare" am nimerit în celulă împreună.

Iată ce mi-a mărturisit prinţul:

— Eram singur în celulă. Gardianul mi-a dat la prânz 2 turtoaie. „Domnu' gardian, aţi greşit, aici în celulă e numai un singur deţinut".

A privit gardianul la numărul celulei, a confruntat-o de câteva ori cu o listă ce o avea, apoi a răspuns:

— Dumneata eşti trecut la supliment.

— De ce sunt trecut la supliment?

— Nu ştiu. Eu asta am primit, asta dau.

— Nu primesc. I-am restituit turtoiul.

Gardianul a anunţat ofiţerul de serviciu şi acesta s-a prezentat.

— Domnule Ghica, dumneata eşti trecut aici pe lista distroficilor. Medicul ţi. A prescris raţie dublă de mâncare.

— Domnule ofiţer, eu n-am fost la nici o vizită medicală. Ni ci medicul n-a venit vreodată să mă vadă. Nu primesc acest supliment de mâncare.

— Domnule Dimcică, mi-a zis apoi prinţul, dacă eu primeam atunci acel supliment de mâncare (de care aveam atât de mare nevoie) ar fi trebuit să-l plătesc. Preţul unui ţurţoi şi al unui polonic de poşircă este terfelirea onoarei şi murdărirea conştiinţei.

PRINŢUL GHICA MAI MĂRTURISEŞTE:

Tot atunci, prinţul Ghica mi-a povestit o întâmplare, o nuotate cu adevărat senzaţională:

— Am fost scos din închisoare, împreună cu alţi comandanţi legionari şi plimbaţi prin ţară cu automobile, ca să vedem realizările regimului comunist. La întoarcere, colonelul Crăciun m-a luat la o parte, ca să discute cu mine ceva „de la om la om”. M-a dus tocmai în grădina de zarzavat, unde era mai multă linişte:

— Ei, Ghica, ai văzut câte a făcut regimul comunist în ţară?

— Am văzut.

— Ce zici?

— Ce să zic. Noi făceam mai mult şi fără robi. (La una din şedinţele de club a fost dus şi prinţul Ghica. Colonelul Crăciun a insistat să ia cuvântul şi prinţul.

— Spune tu, Ghica, cu propria ta gură, ce ţi.au văzut ochii pe întinsul ţării?

Prinţul, provocat cu atâta insistenţă, i-a răspuns:

— Ce să văd, domnule colonel, am văzut o salcie ce plânge.

Colonelul s-a întunecat la faţă şi a zis celorlalţi deţinuţi:

— Formidabil! Câţi bani am cheltuit cu prinţul Ghica, ca să vadă o salcie ce plânge!

S-a dezumflat atunci comandantul închisorii, dar n-a abandonat încercările lui. Antrenat în mişelii de tot felul a schimbat discuţia:

— Uite ce frumoasă grădină de zarzavat are închisoarea. Cum udai pe vremea lui Antonescu plantele?

— Cu stropitoarea.

— Ei, vezi? Acum avem motopompe şi pompe electrice. Ia şi dumneata două roşii frumoase de pe tufa asta.

— Mulţumesc. Nu iau.

— Ia şi mai multe şi du-le camarazilor tăi din celulă.

Colonelul s-a prefăcut foarte afectat de discuţia cu mine. Ca să-i fac pe plac am luat 2 roşii pentru cei din celulă.

UN POLITRUC FĂCÎND PE MEDICUL.

Exact când am împlinit un an de Zarcă, am fost dus la cabinetul medical, chipurile, pentru a-mi controla sănătatea. Din cauza reumatismului şi a regimului de înfometare, eram anchilozat şi nu mă puteam ridica pe picioarele mele.

Doi gardieni au venit cu o targă şi astfel am fost dus la cabinetul medical. De faţă era colonelul Iacob, colonelul Ivan şi încă un ofiţer.

Pe medicul, făcea colonelul Iacob (politrucul) care „consulta”, punând întrebări tipic securiste:

— Cum te cheamă pe dumneata?

— Dimcică Sima.

— Ce condamnare ai?

— 21 de ani, muncă silnică.

— Cât ai făcut din pedeapsă?

— 12 ani.

— Eşti căsătorit, ai copii? Câţi copii ai?

— 3 copii.

— Şi stai la Zarcă, în loc să mergi la copiii şi la familia dumitale?!

— Ce să fac, domnule colonel?!

— Şi nu vrei să mergi la familia dumitale? De când nu mai ştii nimic de familie?

— De la data arestării.

— Foarte bine. Du-te, omule, dincolo în secţie unde sunt cei mai mulţi. Peste puţin timp îţi vine rândul şi dumitale să pleci acasă. E foarte simplu. Faci o cerere… Şi gata, eşti ca scăpat. Intri şi dumitale în rândul oamenilor. Dai o nouă declaraţie. Pe cea veche o scoatem de la dosar şi o înlocuim cu cea pe care o dai acum.

— Domnule colonel. Nu înţeleg cum vine treaba asta.

— De ce te-au adus aici?

— Pentru că nu am vrut să primesc „reeducarea” comunistă nici acum. Nu am de gând să fac politică în puşcărie, ci doar în condiţii de libertate.

Colonelul Iacob şi-a schimbat brusc atitudinea binevoitoare, încruntându-si faţa şi zicându-i gardianului:

— Du-l înapoi!

UNII NU MAI REZISTĂ CRUNTULUI REGIM AL ZĂRCII.

Am fost introduşi într-o sală mare, căreia i se zicea „club”. Colonelul Crăciun a luat cuvântul la tribună şi ne-a vorbit de „umanismul” regimului comunist a cărui „obsesie” este numai „binele” deţinuţilor politici. După ce a terminat de vorbit, a dat cuvântul deţinuţilor, ca să ia cuvntul şi ei şi să se „autoanalizeze”.

Din toată sala doar 2 inşi au luat cuvântul. Nu-i cunoşteam. Stăteau pe bancă tocmai lângă mine, unul lângă celălalt. Primul a fost mai diplomat. A vorbit cu multă prudenţă, ocolind subiectul legionar. S-a axat mai mult pe bunăvoinţa administraţiei închisorii. A încheiat, mulţumind comandantului închisorii pentru bunăvoinţa ce o manifestă faţă de deţinuţi.

Cel de al doilea a luat-o razna, autoflagelându-se şi debitând numai prostii, de-ţi venea să intri în pământ. A încheiat cuvântarea cam astfel:

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, domnule comandant, că după 2 ani de puşcărie, abia acum văd adevărata lumină pe care mi-o daţi dumneavoastră. Apoi a stat jos.

Cei 2 nu se cunoşteau între ei; faptul că stăteau unul lângă celălalt era doar o întâmplare.

Când cel de al doilea vorbitor a terminat şi a stat jos, primul l-a luat în răspăr, zicându-i:

— Cum e posibil, domnule, că numai după 2 ani de închisoare să reuşeşti a vorbi nişte prostii atât de mari, încât m-ai întrecut pe mine, care sunt arestat din 1948?

— Nu, domnule. Şi eu sunt arestat din 1948, adică de 14 ani, dar am pus la socoteală numai aceşti 2 ani de Zarcă. Ceilalţi nu-i mai pun la socoteală. Zică cine, ce-o vrea. Eu nu mai rezist acestui regim. Să-i ia dracu pe aceşti ticăloşi. Sunt în ghearele lor. Consider de datoria mea să fac tot ce-

mi stă în putinţă ca să mă salvez. Sunt decis să urlu ca lupii până scap de haită.

ÎNCĂ O „PASTILĂ”

S-a făcut o pauză de câteva minute. Liniştea era ca de mormânt. Nici un deţinut nu a mai luat cuvântul.

În timpul acesta colonelul Crăciun a clocit, ticluind o nouă propunere pe înţelesul tuturor:

— Domnilor, eu nu vă înţeleg de ce vă opuneţi? Hai să v-o spun pe a dreaptă! Ştie cineva ce aveţi în suflet? Poate cineva să verifice ce gândiţi? Pe noi nu ne interesează ce gândiţi dumneavoastră. Ne interesează numai să ziceţi ca noi, în rest gândiţi ce vreţi.

Cei doi au fost scoşi de la Zarcă, iar restul am fost duşi fiecare la celulele noastre, ca să înfruntăm în continuare cruntul regim de exterminare.

FRAŢILOR, VĂ CER IERTARE!

După câteva luni, unprofesor de matematică ce dormea lângă mine ne-a zis celorlalţi:

— Fraţilor, vă cer iertare. Nu mai pot rezista. Şi a început să plângă. Dacă vreţi să mai daţi mâna cu un netrebnic ca mine, e bine. Dacă nu, eu vă cer iertare şi plec de aici, vă părăsesc. Nu mai pot.

Noi l-am încurajat. Un profesor (de istorie sau de română) i-a zis:

— Vezi-ţi de treabă, frate şi camarade. Mergi cu conştiinţa împăcată că ai rezistat până la capătul puterilor tale. Ai făcut cât ai putut, ţi-ai epuizat forţele în întregime. Nimeni nu poate să-ţi ceară mai mult, nici chiar tu însuţi. Noi încă mai rezistăm, dar nu se ştie cât. Stă în voia lui Dumnezeu ca să rezistăm până la capăt.

Astfel, a dat mâna cu noi, cei care rămâneam. Ne-am îmbrăţişat cu căldură. Apoi, a bătut în uşă ca să anunţe gardianul de hotărârea lui. Înainte de cină, a plecat pe secţie, unde erau cei mai mulţi.

PĂRINTE IOANE, PĂRINTE IOANE!

După alte 2-3 luni, din nou am fost adunaţi, noi cei de la Zarcă, într-o cameră mare. Colonelul Crăciun cu suita lui au luat loc la o masă pe scenă. Toţi au luat locpe scaune, în afară de colonel, care a rămas în picioare. Întâi ne-a privit, parcă analizându-ne pe fiecare în parte, apoi a zis:

— Domnilor, am venit la dumneavoastră cu un ziar, în care sunt o mulţime de articole foarte interesante. Dar unul e din cale afară de important. Cine dintre dumneavoastră vrea să vină aici să-l citească?

S-a făcut o linişte de mormânt. Toţi deţinuţii căutau pe jos cu ochii, poate-poate vor găsi o crăpătură unde să se ascundă.

Comandantul Crăciun din nou a încercat să cerceteze din ochi masa de deţinuţi. Şi-a fixat ochii asupra părintelui Ioan, duhovnicul mănăstirii Vladimireşti din judeţul Tecuci.

La rândul său, ieromonahul îl privea pe colonel sever, nemişcat, drept în ochi. Parcă nici nu clipea.

— Părinte Ioane, hai dumneata şi citeşte!

Zâmbetul din colţul gurii comandantului, din ironic, deveni viclean şi insistent. Dar părintele Ioan i-a răspuns demn, pe acelaşi ton aspru şi plin de sobrietate:

— Domnule colonel comandant Crăciun. Eu nu citesc cărţile şi ziarele oferite de dumneavoastră. Legea căreia eu mă supun îmi interzice să citesc cărţi eretice. Pur şi simplu nu citesc!

Colonelul Crăciun, văzând că nu reuşeşte să-l păcălească pe călugăr ca să se murdărească cu cititul ziarului „Scânteia”, se prefăcu că oftează neputincios la încăpăţânarea lui şi reînnoi invitaţia către ceilalţi:

— Dacă părintele Ioan nu vrea să citească, atunci să vină un voluntar. Să vedem, care vrea?

Din nou, s-a aşternut liniştea în sală. Credeam că aici se va termina totul. Dar, din mulţime s-a ridicat părintele Anania Valeriu (Bartolomeu) care a urcat la tribună. A luat ziarul din mâna comandantului şi a citit articolul cu pricina. În

articol era vorba de preşedintele Kennedy al Americii, care tocmai fusese asasinat la Dallas.

— Aţi văzut? E chiar atât de greu să citeşti un articol de ziar? Acum, mergeţi înapoi la locurile voastre.

Am plecat cu toţii. Părintele Anania Valeriu a rămas pe loc, la tribună. El a scos de la Zarcă şi mult mai târziu am aflat despre dânsul că e lector la un „club" al reeducării.

LA CLUBUL MARE – 1963

23 ianuarie 1963, dimineaţa, după cafea, ne scoate din Zarcă, tot cu mantaua în cap. Ne duce la un alt club, mare, ne bagă într-un colţ. În faţa noastră erau cei reeducaţi. Am fost faţă în faţă, dar distanţa era prea mare.

Pe mijloc, vedeam câteva persoane îmbrăcate civil, pregătite pentru plecare. Ne-a scos şi pe noi, ca să vedem şi să ne convingem că pleacă acasă. Cei îmbrăcaţi civil erau următorii: d-l Biriş, d-l Victor Vojen, d-l Mitică Groza şi părintele Borşa, cel care fusese în 1937 în Spania. (Ce să vezi? Iadul iadului!).

Au început să vorbească cei de mai sus, care mai de care, împotriva Mişcării Legionare, a Căpitanului şi a lui Horia Sima.

Era noaptea târziu. Colonelul Crăciun cu clica lui priveau la vorbitori. În timpul acesta l-au adus pe targă pe d-l Pătraşcu şi l-au pus lângă colonelul Crăciun pe un scaun. În timp ce aceia spuneau fel de fel de insulte împotriva Mişcării Legionare, d-l Pătraşcu lăcrima.

Crăciun strigă în gura mare: „Uite-l pe Pătraşcu! Trăieşte! Uitaţi-vă la el, este viu! Nu-i băgat în pământ!"

D-l Pătraşcu, singurul care stătea pe scaun, era bolnav, anchilozat, distrofic. Nu putea să se ţină pe picioare. Şi plângea.

Tot în 1963, după plecarea celor îmbrăcaţi în civil, suntem iar scoşi toţi cei din Zarcă şi băgaţi în club. Vine colonelul Crăciun şi ne dă veste că părintele Borşa ne-a scris o scrisoare (pe care o citeşte), că a ajuns bine şi a primit serviciu, cu un salariu de 1600 de lei, că e mulţumit. Dar

mai mari mulţumiri are pentru colonelul Crăciun, că i-a făcut un mare favor.

AFARĂ CU VOI, TRĂDĂTORILOR!

După încă vreo 2 luni de crunt regim de Zarcă, satanele au venit din nou să ne ispitească. De data asta au schimbat tactica, folosind o nouă metodă. Mai întâi ne-au adunat pe mulţi de la Zarcă într-un „club”. Apoi a venit un ofiţer, însoţit de 2 deţinuţi care făceau parte din „reeducarea” de pe secţia celularului. Aceşti doi deţinuţi urmau să ne împărtăşească din experienţa lor. Pe unul îl chema Ţocu Petre, din Galaţi, cel de al doilea avea numele de Stere Mihalexe şi se lăuda că după 6 septembrie 1940 a fost prefect legionar de Brăila. Ofiţerul i-a lăsat pe cei doi cu noi şi a plecat. Gardianul a închis uşa pe dinafară.

Primul a luat cuvântul Ţocu Petre. Cu glas domol, a încercat să ne lămurească despre faptul că e mult mai bine să te faci „frate cu dracul” până treci puntea. Că nu-i nici o halviţă să suferim atât de crunt doar pentru o simplă plecare a capului. Că suntem numai ce simţim în sufletul nostru. Că între lupi trebuie să urlăm ca lupii. Toate câte le-a spus Ţocu Petre păreau a fi lucruri cu noimă. Avea o logică şi o motivare temeinică. Cu toate acestea, n-a reuşit să-l facă pe vreunul a trece la reeducare.

A luat cuvântul Stere Mihalexe. Unde nu a început să se „autoflageleze”, că a fost un „bandit”, că a fost un ticălos. Că atunci când a fost prefect, a tras cu pistolul în dreapta şi în stânga. Scuipa la minciuni, toate aşa cum îi veneau la gură şi inventate chiar atunci pe loc.

Din nou a luat cuvântul Ţocu Petre, călcând de data asta pe numele lui Mihalexe. În sală erau şi oameni care-l cunoşteau pe Ţocu. Aceştia ştiau că tot ce spune sunt minciuni inventate. Ţocu scuipa la prostii, iar deţinuţii din sală au început să tuşească, să murmure. Ţocu îi dădea înainte că a făcut tot ce n-a făcut.

Vorbitorul a întrecut măsura Oamenii nu au mai putut să suporte. Un oltean nervos s-a ridicat în picioare şi i-a zis:

— Ascultă, măi, ticălosule. N-ai stat tu în celulă cu mine? N-ai împărţit gamela de mâncare şi necazul cu mine, blestemându-i pe comunişti pentru toate ticăloşiile pe care le săvârşesc? Acum ai neruşinarea să vii aici în faţa noastră, autoflagelându-te, aşa cum făceau studenţii la Piteşti ca sp scape de tortură. Boule! Vrei să declanşezi un nou Piteşti, aici, în Aiud?! Vrei să distrugi şi ce a mai rămas întreg? Ieşi afară!

S-a mai ridicat unul, imediat un altul, apoi încă unul. În câteva secunde toată sala a fost în picioare atrigând la ei:

— Huo! Afară cu voi, trădătorilor!

N-au fost de ajuns huiduielile. Oamenii s-au ridicat în picioare vociferând şi apropiindu-se încet, în masă compactă, de tribuna unde stăteau cei doi. Aceştia, speriindu-se, au alergat la uşă şi au început să bată puternic cu pumnii. Întâmplător, gardianul nu era prin preajmă, iar cele peste 200 de stafii se apropiau târându-se ca un trup uriaş de şarpe-balaur.

De spaimă, cei doi au început să strige din toate puterile pe gardian şi să bată şi mai tare în uşă.

Într-un târziu, a venit gardianul şi a deschis uşa.

— Ce s-a întâmplat?

— Vă rugăm frumos să ne scoateţi de aici. Ăştia sar pe noi. Nu putem face nimic.

Gardianul a închis uşa în grabă şi a plecat să raporteze superiorilor săi situaţia.

INTERVIN POLITRUCII.

Noi ne-am retras la locurile noastre şi, cuminţi, am încetat cu gălăgia cea mare. Se auzea în sală doar un zumzet de voci rostite cu glas scăzut, aşa cum se aude vara zumzetul muştelor prin văile pline cu flori şi umbre plăcute.

N-a durat mult şi iată că intră colonelul Iacob, colonelul Ivan şi încă un maior. Toţi trei, politruci de rasă aleasă.

— Ce s-a întâmplat? A întrebat colonelul Iacob.

— Domnule colonel, suntem în pericol. Vă rugăm să ne scoateţi de aici, i-a răspuns Stere Mihalexe.

— Bine. Du-i pe secţia lor! A zis colonelul Iacob gardianului.

Colonelul Ivan şi cu maiorul au rămas la tribună, iar colonelul Iacob a început să se plimbe printre şirurile de deţinuţi, călcând apăsat cu cizmele. Oamenii păstrau o tăcere de mormânt. S-a oprit în mijlocul camerei, înălţându-si fruntea cu curajul şi semeţia mişelului care ştie că orice ar face nu i se poate întâmpla nimic. Cu glas autoritar ne zice:

— Care-s rebelii ăia ce tulbură liniştea şi calcă regulamentul? Să se ridice imediat în picioare!

(Noţiunile de „rebeli”şi”rebeliune”erau în mod sacrosanct rezervate legionarilor).

Deţinuţii tăceau cu capetele plecate şi cu sufletele împietrite de atâta obidă. Această tăcere i-a dat curaj politrucului ca să ne ironizeze. Doar îi dădea mâna. El avea toate avantajele, iar noi, niciunul.

— Hei, „vitejilor”, nu aveţi „curajul răspunderii”?

Ne lua la zeflemea pe ocolite, fluturându-ne în faţă principiile legionare prin care noi mai respiram şi priveam la raza cea frântă de soare.

S-a ridicat unul în picioare, luând toată răspunderea asupra lui. Ceilalţi au rămas surprinşi de îndrăzneala celui care-si lua o asemenea răspundere. Rând pe rând, în cel mult 5 secunde, toată sala s-a ridicat în picioare, solidarizându-se şi susţinându-l pe primul.

Politrucul a rămas surprins. N u se aştepta la aceasta. Dar cum această clică de ticăloşi cunoşteau întreg codul răului, s-au descurcat repede. Au ales din mulţime un număr de 15 inşi pe care i-au dus la celulele de pedeapsă pentri 14 zile. Ceilalţi ne-am pus zeghele pe cap şi, ţinându-ne de mână ca orbii, am mers fiecare la celula noastră.

LEGIONARI PUŞI ÎN LIBERTATE DUPĂ 20 DE ANI DE TEMNIŢĂ

Prezentul episod este mărturisit de RADU LEONTE, legionar, unul din cei 13 eroi ai povestirii. Ca mărturie, aparţine lui Dimcică Sima din Constanţa, care a stat în zarca Aiudului cu Radu Leonte.

În luna ianuarie 1961 eram încarcerat pe celularul închisorii Aiud. În celula vecină era încarcerat Radu Leonte, legionar, condamnat la 20 de ani muncă silnică, în ianuarie 1941, în legătură cu aşa zisa „rebeliune”.

Aud trei lovituri în peretele care ne despărţea celulele. Acesta era semnalul că vrea să-mi comunice ceva; răspund tot prin trei lovituri şi pun urechea la perete.

Radu Leonte îmi comunică următoarele:

— Mâine îmi expiră pedeapsa de 20 de ani condamnare. Dacă nu-ţi mai dau nici un semnal, să ştii că am fost pus în libertate.

Au trecut multe luni de la acea dată. În închisoare s-a dat semnalul „reeducării”; eu am fost izolat la Zarcă. Şi iată că, într-o zi, uşa se deschide brusc şi în celulă este îmbrâncit Radu Leonte, cu o boccea în mână.

Am rămas tablou. Mi-a pierit glasul. Cu greu i-am pus întrebarea:

— Cum? Nu te-au pus în libertate?

Cu un zâmbet amar în colţul gurii Radu Leonte îmi povesti următoarele:

În luna ianuarie 1961 ne-a expirat pedeapsa de 20 de ani de închisoare la 13 inşi. Nu făceam parte din acelaşi lot. Eram din diferite localităţi din ţară. Unul din Timişoara, altul din Iaşi, al treilea din Bucureşti şi aşa mai departe.

Ne-au făcut formele de punere în libertate, ni s-au dat bani de drum până la staţia de destinaţie şi am fost conduşi de comandantul închisorii până la poartă. Comandantul a dat mâna cu noi, zicându-ne:

— De acum nu mai sunteţi deţinuţi. Mergeţi acasă şi vă vedeţi de treburi. Eu vă doresc sănătate şi succes în viaţă.

Bucuroşi, am plecat spre gară ca să prindem primul tren, fiecare în direcţia lui spre casă, la familia despre care nu

mai ştiam dacă există sau dacă ne mai aşteaptă. Niciunul din noi n-a observat că în urma fiecăruia erau câte doi agenţi de securitate în civil, care ne însoţeau spre destinaţie cu acelaşi tren.

Am coborât din tren în gara de destinaţie şi mi-am făcut cruce, mulţumind lui Dumnezeu că am ajuns să văd locurile în care m-am născut şi am copilărit. Am luat-o pe drumul ce-l ştiam că duce spre casa părintească. N-am făcut nici 50 de m, când cei 2 indivizi, pe care îi văzusem şi în tren, mă acostează, întrebându-mă insistent de unde vin.

Îmi dădeam seama că sunt pe urmele mele, aşa că le-am răspuns calm şi fără ezitare că vin de la închisoare.

— Cât ai stat acolo?

— 20 de ani.

— 20 de ani? Extraordinar! Ştiţi, domnule, noi suntem de la miliţie. Vă rugăm să veniţi cu noi în dosul gării, unde avem birourile şi să vă dăm o legitimaţie provizorie, precum şi nişte instrucţiuni. În 20 de ani multe s-au schimbat în ţară. Mai trebuie să ne daţi nouă o declaraţie de modul în care aţi ieşit din închisoare.

De bună credinţă, am mers cu cei 2 indivizi până în spatele gării, unde ne aştepta o maşină dubă cu uşile deschise. După ce mi-au pus cătuşele pe mâini, maşina a pornit în mare viteză şi nu s-a oprit până la Bucureşti, la Ministerul de Interne.

Am fost introdus într-o cameră, unde, spre mirarea mea, am dat cu ochii de 6 inşi din cei cu care mă eliberasem din închisoarea Aiudului. Am privit miraţi unul la altul de surpriza întâlnirii şi am izbucnit în râs. Râdeam ca proştii fără să zicem nimic unul altuia.

Tot la câte o oră sau două mai sosea câte unul, până ce s-a împlinit numărul de 13, câţi fuseserăm eliberaţi la termenul de 20 de ani de închisoare.

După ce ne-am văzut din nou împreună, ne-am spus păţania unul altuia. În mod uniform, tuturor celor 13 ni se întâmplase acelaşi lucru. La toţi ni s-a îngăduit să facem

câţiva paşi prin gară, apoi pe cărarea ce duce spre casă, după care a urmat acostarea, arestarea şi aducera înapoi la puşcărie. Se vedea că instructajul a fost acelaşi.

ANCHETA ŞI JUDECATA.

Am început să fim scoşi la anchetă. N-a fost o anchetă deosebită. M-au întrebat cum am fost încadrat în „Frăţia de cruce” şi ce am făcut atât de grozav că m-au condamnat la 20 de ani închisoare.

— N-am făcut nimic, domnule anchetator, doar că nu am încetat activitatea, aşa cum a fost porunca generalului Antonescu.

La atâta s-a rezumat pentru noi, cei 13, întreaga anchetă. Nu ne-au presat şi nu ne-au iscodit asupra motivelor pentru care am fost condamnaţi.

După câteva zile, ne-am pomenit cu toţii într-o sală de tribunal, într-o boxă. Aceasta a constituit cea de a doua surpriză. Nu-mi puteam da seama despre ce ar putea fi vorba. Ziceam în mine: Oare visez? Oare mi-am pierdut minţile, sau aceştia s-au ţăcănit la cap?

În sală intră un complet de judecată, cu procuror şi grefier în bună regulă.

Procurorul citeşte un act de acuzare şi cere condamnarea noastră, a tuturor, în baza unei legi „speciale” şi a unui articol atunci inventat, pe moment. Niciunul n-a zis nimic, pentru că ne dădeam seama de mascaradă şi că orice protest e de prisos.

Unul din noi nu s-a lăsat chiar călcat în picioare fără să ştie de ce.

— Domnule Preşedinte, noi, la urma urmei, am avut ce am avut cu Antonescu. Cu regimul comunist instaurat după 23 august 1944 n-am avut nimic şi nici nu puteam să avem, ăntricât eram la puşcărie.

Atunci preşedintele, făcându-se roşu la faţă ca o pătlăgică răscoaptă, a început să strige. Parcă lătra o căţea proaspăt fătată:

— Voi, legionarii, nu meritaţi să fiţi liberi. Pe voi poporul muncitor şi clasa muncitoare vă exclude din rândurile ei ca duşmani nevindecabili! Închisoarea Aiudului, aceasta este locuinţa voastră. Acolo e locul vostru!

Cu asta „ne-a rupt gura” la toţi. Am amuţit. Se vedea că locul răstignirii era undeva mai sus. Încă nu ajunsesem pe culmea Golgotei.

Sentinţa s-a dat pe loc: muncă silnică pe viaţă pentru toată lumea.

Credeam că asta a fost tot, dar n-a fost aşa. A urmat cea de a treia repriză.

BAIA DE LA JILAVA.

Am fost transportaţi la închisoarea Jilava pentru ca de aici să luăm drumul înapoi apre Aiud. Nu ne-am supărat de situaţia în care am ajuns. Din contra, ne-am mai înviorat puţin. În lunga lâncezeală din închisoare a apărut şi o întâmplare mai deosebită. Am trăit din plin evenimentul. La închisoarea Jilava am fost introduşi într-o cameră separată, numai noi, cei 13.

Era prin luna februarie 1962. Afară era un ger cumplit şi iarnă grea. În această cazemată cu ziduri groase era o temperatură constantă de beci umed, care apăsa asupra trupurilor noastre secătuite de atâta rău. În una din acele zile, gardianul a deschis uşa şi ne-a poruncit să ne pregătim pentru baie.

La închisoarea Jilava se ieşea la baie complet în pielea goală. După ce se făcea baia, tot în pielea goală, deţinuţii se întorceau în fugă şi se îmbrăcau în celula unde îşi aveau hainele.

Bucuroşi, ne-am îmbrăcat în grabă şi imediat a venit gardianul, care ne-a introdus în baia cu duşuri, închizând uşa după noi. La început a dat drumul la un duş puternic cu apă rece, ce ni s-a părut ca gheaţa. Noi ne. Am luat gheaţa, muindu-ne puţin cu apă rece şi de acum aşteptam să vină apa caldă. A trecut un minut, au trecut două, au trecut trei şi apa caldă nu mai venea. Am bătut în uşă.

A venit gardianul şi ne-a întrebat:

— Ce necaz e?

— Domnu’ gardian, daţi drumul la apa caldă.

— Aşteptaţi, că vine şi caldă.

Am aşteptat, dar în zadar. Apa rece curgea prin duşuri cu mare presiune şi nu se evacua prin canalizare. Nivelul apei începea să crească pe pardoseala de beton, ajungând până în dreptul pragului, gata să treacă peste prag şi să inunde holul puşcăriei. Ne-am dat seama că mişeii au astupat scurgerea apei din camera de baie anume ca să stăm în pielea goală şi cu picioarele în apa rece ca gheaţa. Apa rece a fost oprită numai când a început să treacă peste prag.

N-am mai bătut la uşă, pentru că ne-am dat seama că lucrurile sunt aranjate. În plus, am observat că suntem spionaţi de dincolo de uşă, ca să se vadă efectele.

Unul dintre noi, ieşind din cameră în graba mare, îşi uitase ciorapii de bumbac în picioare. Cum cel mai mare frig îl simţeam la tălpi, acela şi-a scos ciorapii din picioare şi i-a pus pe grătar. Apoi ne-am înghesuit ca un ciorchine, câţi am încăput, cu tălpile pe acei ciorapi şi tot aşa făceam cu schimbul, căci nu puteam rezista mai mult de 15-20 de secunde în această situaţie, cu tălpile goale pe ciment. Aşa ne-am petrecut timpul: între statulciorchine pe acei ciorapi, cu frecţii şi salturi ca peştii pe uscat. Situaţia era disperată. Dumnezeu ne-a dat însă puterea şi nu am disperat.

Supliciul a durat 24 de ore, după care gardianul a deschis uşa nepăsător, zicându-ne:

— Treceţi la cameră.

Adoua zi, am fost îmbarcaţi în dubă şi aduşi înapoi la închisoarea Aiud, pentru „reeducare”.

Se vede că securitatea a avut grijă de noi ca mai întâi să ne „călească” şi numai apoi să ne prostească.

Mă tot întreb de unde am avut atâta rezistenţă? Nu ne-am ales nici măcar cu un banal guturai în urma acestei băi de pomină.

ULTIMELE ZILE DE ÎNCHISOARE.

Din camera Zărcii unde eram încarcerat au tot scos câte unul până am rămas singur. Eram din cale afară de slăbit din cauza înfometării. Făceam doi paşi prin celulă şi iar trebuia să mă aşez pe dunga tăioasă a patului.

Deodată, uşa se deshise şi gardianul îmi porunci să-mi fac bagajele. Mi-a pus pătura pe cap (să nu văd pe unde trec); când mi-a ridicat-o, eram într-o cameră goală din spitalul închisorii.

Nu peste mult, doi gardieni au adus pe o targă pe altul. Era prinţul Ghica. Atât de mult slăbise prinţul, încât nu se mai putea ţine pe picioare. Era distrofic, mai slăbit decât mine. Ne-am bucurat de reîntâlnire.

Au început să ne servească mâncare bună şi consistentă. Ne-am revenit rapid şi puteam să umblăm pe picioarele noastre.

— Ce i-o fi apucat pe ăştia, nea Dimcică, să ne omenească cu un asemenea regim? Ori ne pregătesc să lucrăm în fabrica închisorii, ori pentru vreo colonie de muncă în aer liber şi soae mult.

— Cam aşa îmi vine şi mie să cred.

— Eu zic că, în cazul că ajung primul la vreo colonie de muncă, voi transmite prin cei ce vor fi puşi în libertate, că dumneata eşti viu şi sănătos. Să ne bucurăm măcar cu atât familiile noastre. Să faci la fel şi dumneata.

— Fără doar şi poate, aşa voi face şi eu, prinţe.

În timp ce noi făceam astfel de planuri, din închisoare erau puşi în libertate loturi de câte 100-200 de deţinuţi în fiecare zi şi mai mult de jumătate din efectivul închisorii plecase. De unde să ştim noi care e situaţia?

Au trecut aşa mai multe zile, când apăru un gardian cu o listă în mână.

— Ghica Alexandru.

— Eu sunt.

— Îţi faci bagajele.

Prinţul şi-a luat bocceaua şi dus a fost.

M-am bucurat. Îmi ziceam în mine că peste 2-3 zile voi fi dus şi eu undeva la aer şi soare. N-a fost aşa.

După vreo jumătate de oră, apăru în uşă un ofiţer, tot cu o listă în mână, pe care era scris şi numele meu.

Ofiţerul m-a condus spre celular. Eu am obiectat:

— Domnule ofiţer, eu sunt de la Zarcă.

— Lasă gălăgia, că ştiu eu ce fac.

Am fost introdus într-o celulă goală de la etajul 2. Curios, numai celula de lângî camera mea era cu zăvorul pus, în rest uşile erau deschise toate. Nici mie gardianul nu mi-a închis uşa. Am scos capul prudent pe uşă. Nici o gălăgie. Ici colo câte un deţinut intra sau ieşea din celulele deschise.

Deschid vizeta la celula cu zăvorul pus. Înăuntru era o persoană. M-am recomandat:

— Aici sunt eu…, legionar.

Mi s-a răspuns:

— Aici sunt eu, Siegler Iacob, secretarul lui Vasile Luca.

Pe coridoare nu mai erau gardieni. Era linişte. Am deschis oblonul, ca să văd mai bine. În celulă era un om mic de statură. După trăsături părea a fi evreu.

Mi s-a turuit în grabă şi scurt situaţia lui (aşa cum nuami deţinuţii politici ştiu s-o facă):

— Suntem veniţi aici de 2 luni de la închisoarea Râmnicu Sărat. În acest lot suntem: Vasile Luca, Ardeleanu, Generalul Constantinescu şi eu, Siegker Iacob. Pe Vasile Luca l-au dus la Interne.

Pe scări se auzeau paşi urcând. Am închis rapid oblonul, intrând în celula mea. Paşii erau ai lui Gula Caranica, un camarad de-al meu. Acesta îmi aduse vestea cea mare şi bună:

— Toată lumea e jos în curte. Ne îmbrăcăm în civil şi mergem acasă.

În curte erau bagajele noastre, rânduite unul lângă altul, cu etichete purtând numele fiecărui deţinut, pentru a fi mai uşor găsite.

După 15 ani, mă văd îmbrăcat cu hainele mele. Alături, era o mare grămadă de încălţăminte aparţinând deţinuţilor, încălţăminte ce nu mai putea fi folosită. Şi eu mi-am aruncat pe acea grămadă ghetele, primind în schimb o pereche de bocanci ceva mai buni, care mi se potriveau.

În capătul celălalt al curţii l-am zărit pe prinţul Ghica, înalt şi subţire ca o trestie rămasă în mlaştină după incendiu. M-a zărit şi dânsul a venit direct la mine, îmbrăţişându-mă:

— Nea Dimcică, de data asta plecăm cu adevărat acasă.

— Parcă nu-mi vine a crede. Mi-e teamă să nu ni se întâmple ca lui Radu Leonte. După ce l-au pus în libertate, l-au înhăţat hingherii la coborârea din tren în satul său natal şi l-au arestat din nou. Apoi l-au condamnat la muncă silnică pe viaţă ca să fie siguri că nu se va elibera vreodată.

— Nu. De data asta punerea în libertate e sigură.

ULTIMUL DISCURS.

După aproximativ o oră ne pomenim cu o echipă întreagă de ofiţeri, avându-l în frunte pe colonelul Crăciun, urmat de colonelul Iacob. Au urmat apoi mai multe persoane îmbrăcate în haine civile. Colonelul Crăciun şi însoţitorii lui au urcat la tribuna aranjată în curte.

Şi deţinuţii, în mod instinctiv, s-au aranjat în 2 grupuri. De o parte cei mulţi, care participaseră la reeducare, de altă parte noi, cei puţini, care eram scoşi din Zarca.

A luat cuvântul colonelul Crăciun:

— Atenţiune! Am primit ordin de la Ministerul de Interne să vă dau drumul la toţi. Dar, dacă nu vă vedeţi de treabă, vă aducem ănapoi.

A fost aplaudat îndelung de deţinuţi. Dar numai de cei care au acceptat reeducarea. Noi, cei puţini, care proveneam de la Zarcă, stăteam liniştiţi în colţul nostru, într-o tăcere deplină. Colonelul Crăciun a observat atitudinea ostilă pe care o aveam, căci privea mai mult spre colţul nostru, dar n-a zis nimic. Au luat cuvântul şi 2 deţinuţi, mulţumind regimului pentru „bunătatea” de care a dat dovadă. În acel timp noi murmuram şi oftam greu.

În curte au fost aduse vreo 12 mese-birou de unde primeam actele de punere în libertate. Mulţi dintre noi lucraserăm şi în mina din Baia Sprie sau în alte locuri. Acestora li s-a consemnat la CEC diferite sume de bani, pe care le-au gâştigat acolo. Banii li s-au dat toţi în numerar.

Biletele de tren erau gata pregătite pentru fiecare. Târziu, după miezul nopţii, ni s-a dat fiecăruia să semnăm o fişă. Toţi am semnat-o, fără să citim ce scrie acolo. Semnam grăbiţi, numai să ne vedem odată ieşiţi pe poarta închisorii.

S-au deschis porţile larg şi iată-ne scăpaţi de năpastă. Eram în ultimul rând, păşind agale, cu rucsacul în spate. Un gardian ne-a împins uşor pe cei din urmă, zicând:

— Hai, mă, ieşiţi. De acum sunteţi liberi.

ÎN GARA AIUD.

Hrana rece pentru 2 zile am zerminat-o până la gară.

În sala de aşteptare mai erau câţiva bărbaţi şi femei. Ne priveau cu milă, văzându-ne chipurile atât de palide şi îmbrăcămintea atât de jalnică. Femeile au început să plângă. S-au molipsit şi bărbaţii, au început să lăcrimeze şi dânşii.

Unul a scos banii din buzunar ca să arate şi celorlalţi (care n-au lucrat la mină) cum arată bancnotele. Niciunul dintre deţinuţi nu cunoştea valoarea banilor de atunci. Unul a exclamat:

— Cu banii pe care-i ai nu poţi să cumperi nici un pachet de ţigări.

O femeie din grupul călătorilor nu s-a putut abţine şi a venit la noi, ca să ne lămurească:

— Domnule, cu banii pe care îi ai poţi să cumperi sute de pachete de ţigări. Aceşti bani au valoare.

S-a bucurat deţinătorul banilor; ne-am bucurat şi noi, ceilalţi.

ÎN GARA BUCUREŞTI-NORD.

Pe peron, lume multă. Unii ne întrebau de unde venim, alţii ne întrebau dacă în tren se află cutare sau cutare. La toată lumea am răspuns că nu ştiu. Abia acum pusese

stăpânire pe mine frica. Voiam să-mi văd cei 3 copii pe care îi lăsasem mărunţi şi mai încolo, ce-o vrea Dumnezeu.

Cum stăteam eu aşa şi priveam la lumea cea liberă, din rândurile căreia făceam parte şi eu acum, văd că se apropie de mine un preot tânăr. Privi în jur cu mare atenţie şi îmi vârî în buzunar o bancnotă de 10 lei, apoi dispăru în mulţime. Să-l răsplătească Dumnezeu. Cu acei bani mi-am cumpărat o pâine şi puţină slănină sărată şi aceasta mi-a fost mâncarea până acasă. Mi-au mai rămas 2 lei, cu care am băut un suc rece şi bun.

MĂRTURIA PREOTULUI ILIE ŢINTĂ

EI, CE ZICI, ŢINTĂ, DE CELE AUZITE?

Aşa zisa reeducare de la Aiud, aparent bine organizată, a început prin anul 196l-l962 şi a durat până în luna iulie 1964, când a fost pus în libertate şi ultimul deţinut din închisoare. În acest mare laborator, regimul comunist a făcut fel de fel de experienţe, cu o finalitate precisă. Conducerea închisorii avea toate datele asupra deţinuţilor: despre comportament, despre tăria spirituală, despre rezistenţă.

În felul acesta, într-o zi, au fost selecţionaţi oameni care au dat dovadă de slăbiciuni, pentru a forma câteva grupe mai mari, ce aveau să constituie aşa zisa reeducare. Acolo, deţinuţii între ei trebuiau să-si prezinte unii altora noua lor orientare. Cei care intrau la „reeducare” trebuiau să manifeste clar 2 lucruri: întâi să se desolidarizeze de vechile lor concepţii; în al doilea rând, să se ataşeze regimului comunist instaurat la 23 august 1944.

Administraţia închisorii era versată şi bine instruită de specialiştii care trăgeau sforile din umbră. Dacă era vorba de oameni mai slabi cu duhul, procedau cu autoritate şi ci „şurubul” strâns, pretinzând lucruri „serioase”, o desolidarizare „sinceră” şi o adoptare „cinstită” a noilor concepţii. Dacă era vorba de oameni mai tari, se mulţumeau cu o desolidarizare formală. „Crede ce-ţi place, numai zi-i ca noi”.

În felul acesta, au format mai multe „cluburi de reeducare”, cu un efectiv aproximativ de 60 de persoane fiecare, unele chiar mai mici.

La clubul unde am fost dus pentru „reeducare”, asistent era maiorul Nodeţ. Avea în jurul lui câţiva deţinuţi pe care nu-i cunoşteam. Au adus ziarul „Glasul Patriei”, ca să fie citit în public. Ziarul „Glasul Patriei. Era o publicaţie specială pentru cei din diaspora, prin care aceştia erau amăgiţi să se reîntoarcă în ţară. Articolele pe care administraţia ţinea neapărat să le popularizeze în rândurile deţinuţilor erau scrise de Nichifor Crainic (pus în libertate prin 1962-l963). Ştiam noi prea bine că sărmanul Nichifor Crainic n-a scris acele articole pline de injurii la adresa lui Horia Sima şi a legionarilor din diaspora chiar atât de „simplu” şi „nesilit de nimeni”. Dacă aici, în închisoare, unde eram chiar în ghearele lor, procedau la un şantaj continuu, în condiţii de libertate mijloacele de şantaj erau multiple. Blasfemiile lui Nichifor Crainic nu aveau nici un efect asupra noastră. Noi urmăream informaţiile şi ce citeam printre rânduri.

La una din aceste lecturi a asistat şi colonelul Crăciun, comandantul închisorii. După terminarea lecturii, colonelul Crăciun mi s-a adresat direct mie:

— Ei, ce zici, Ţintă, de cele auzite?

Eu i-am răspuns fără ocolişuri:

— Ştiu despre Nichifor Crainic ce porc a fost toată viaţa. Porc a rămas şi acum. Dacă vreţi să cunoaşteţi biografia lui Horia Sima, am să v-o spun eu.

Astfel, am luat povestea despre Horia Sima de la naştere şi până la zi. După ce am terminat, părintele Adrian (Ioan) Făgeţeanu, de la mănăstirea Antim din Bucureşti, a completat lacunele mele. Comandantul închisorii nu ne-a întrerupt în expunerile noastre, pentru a-si respecta cuvântul dat: că discuţiile sunt „libere” şi „sincere”.

A doua zi „clubul „s-a desfiinţat, iar noi am fost duşi la Zarcă, pentru a fi „cuminţi” şi făcuţi „mai receptivi” la

„mâna de ajutor” pe care ne-o întinde partidul comunist prin administraţia închisorii.

ADMINISTRAŢIA NU SE LASĂ, TATONEAZĂ MEREU.

După un timp nu prea lung, după ce prima încercare de reeducare asupra mea a dat greş, pe o serie dintre noi (printre care mă aflam şi eu) ne-au scos de la Zarcă. Cei selecţionaţi eram toţi oameni având vârsta sub 40 de ani.

Ne-au introdus pe toţi într-o cameră şi ne-au spus direct şi fără ocolişuri: cei care acceptă reeducarea rămân pe loc. Cei ce nu o acceptă să iasă de-o parte. Am ieşit de-o parte 16 inşi.

Pe cei care au acceptat-o, i-au trecut pe secţie, unde era un regim mai lejer, iar noi, cei 16, am fost introduşi în câteva camere de izolare. Eu am nimerit în cameră cu Gigi Dragon şi cu Virgil Maxim, bărbaţi de mare tărie spirituală şi antrenaţi în suferinţă lungă. N-am avut norocul să stau prea mult cu dânşii, că ne-au despărţit. Am fost din nou introdus în Zarcă.

Mi-am dat seama de la început că nu toţi cei 16 inşi care au refuzat reeducarea vom fi în stare să rezistăm până la capăt cruntului regim de exterminare al Zărcii. Cu adevărat, aşa a fost.

Nu peste mult timp a capitulat Hristofor Dancu, un călugăr tânăr, scriitor începător. Au capitulat Ştefan Daban, Ghiţă Muguraşu, a capitulat şi Valeriu Anania.

Pentru a ne convinge să acceptăm „reeducarea” am fost scoşi la club cu ocazia punerii în libertate a lui Victor Biriş, Iosif Costea, Vojen, pr. Dumitrescu-Borşa şi a inginerului Parpalac.

Nicolae Petraşcu, Victor Biriş, Iosif Costea, Victor Vojen, Dumitrescu Borşa, Alexandru Popovici, erau cu toţii figuri proeminente ale Mişcării Legionare.

Toţi am înţeles că pe umerii lor apăsa marea răspundere a sorţii maselor de legionari din închisorile comuniste.

Toţi aceştia păreau ca trupele germane la capitulare, cu mâinile ridicate şi armele la pământ la picioarele

vrăjmaşilor.

Nicolae Petraşcu a fost pus în libertate printre ultimii. La câţiva ani de la eliberare i s-a simulat sinuciderea prin tăierea vinelor în camera de baie. În realitate a fost asasinat de agenţi necunoscuţi.

Victor Biriş, de asemenea, a fost „sinucis” după punerea în libertate prin aruncarea în faţa trenului în gara Teiuş. Martori oculari au susţinut că, în realitate, a fost azvârlit sub roţile locomotivei de indivizi necunoscuţi care au dispărut imediat.

Inginerul Parpalac era student în ultimul an la Politehnica din Bucureşti şi era considerat inginer. Acesta trecuse prin „focurile” reeducării de la închisoarea Piteşti şi fusese complet dezumanizat prin torturi. N-a mai putut să-si revină din coşmarul reeducării. La închisoarea Aiud a constituit o unealtă josnică în mâna administraţiei. Prin intermediul lui, administraţia a terorizat deţinuţii în „cluburile” în care se făcea „reeducarea”.

Vartolomeu (Valeriu) Anania era călugăr, iar mai înainte simpatizant legionar. Fiind student la Cluj, în 1946, a condus greva studenţească, înfruntând senatul universitar comunizat, precum şi autorităţile ruso-maghiare. Valeriu Anania era un promiţător talent literar şi creator în arta scrisului. S-a prăbuşit la închisoarea Aiud, neputând rezista cruntului regim al Zărcii. Cu timpul şi-a pus întreg talentul şi cultura sa în slujba diavolului. Prăbuşirea lui Valeriu Anania, lentă dar continuă, a continuat şi după punerea sa în libertate.

Au vorbit cu această ocazie Alexandru Popovici, care fusese ministru al Sănătăţii în 1940 şi Nicolae Petraşcu.

În contextul prezentei mărturisiri, prin „a vorbi” se înţelege „a se lepăda de trecutul legionar”. Administraţia ţinea morţiş să mă vadă şi pe mine lungit la pământ. Doar şi eu făcusem calea întoarsă de la apus spre răsărit spre a lupta, cu puţine şanse, împotriva bolşevismului.

Colonelul Crăciun, nereuşind să mă convingă pentru reeducare, l-a pus pe călugărul Hristofor Dancu (pe care îl cunoşteam din 1938) să mă convingă a-mi face „auto-analiza”.

I-am zis lui Hristofor Dancu:

— Eu dau scris, dar nu ţie, ci colonelului Crăciun, că mă menţin pe poziţie. Dacă ies afară şi vor fi libere partidele politice, eu tot legionar voi fi.

Cu asta i-am tăiat piuitul lui Hristofor Dancu.

A venit la mine Valeriu Anania. Mi-a spus doar atât:

— Lasă nasul mai jos.

Sfatul lui Anania era cel mai „cuminte”, pe care şi eu mi-l dădeam uneori. Numai că, în această luptă, un singur pas dat înapoi îl înlesneşte pe cel de-al doilea, cel de-al doilea îl înlesneşte pe cel de al treilea şi tot aşa pânâ când retragerea se transformă în fugă ruşinoasă din calea duşmanului mişel. Eu nu am vrut să dau duşmanului nostru această satisfacţie. Mă rugam la Dumnezeu şi simţeam cum El ămi asculta ruga fierbinte, dându-mi putere să rezist.

AJUTORUL PRIMIT DE LA CEI PRĂBUŞIŢI.

Majoritatea camarazilor care n-au putut rezista ne-au ajutat cum au putut, ca să rezistăm şi pentru dânşii. Era unul pe nume Moater (avea nume de neamţ, deşi era român). Când ne-au scos din celule pe noi, cei de la Zarca, ca să ascultăm cuvântările de desolidarizare ale celorlalţi, a venit discret la mine. Pândind pe gardieni, mi-a dat porţia lui de mâncare, un ţurţoi şi câteva bucăţele de carne, zicându-mi:

— Eu nu mai pot să rezist. Ia şi mănâncă tu, părinte, ca să rezişti şi pentru noi, cei slabi.

NOI, DEŢINUŢII, MAI EXPERŢI DECÎT AGRESORII.

Colonelul Crăciun nu s-a lăsat să nu mai încerce. Avea experienţă. Mereu încercând, cu perseverenţă, mai determina pe câte unul să cedeze. După ce unii au „vorbit” despre câte au văzut în ţară făcute de regumul comunist,

miâa dat şi mie cuvântul, să-mi dau şi eu părerea. Doar o simplă părere.

Eu i-am răspuns:

— Aici s-a vorbit despre Coeneliu Zelea Codreanu şi despre Horia Sima. Aceştia au luptat în epoci diferite, de aceea lupta unuia nu se poate asemăna cu a celuilalt.

În ce priveşte „marile" realizări ale regimului comunist (fabrici, şosele, locuinţe, etc.) vă spun că orice regim ar fi făcut acest lucru. În America, în Germania, în Japonia, nu s-au construit şosele, fabrici, locuinţe? N-au avut nevoie de comunism ca să le facă!

N-a mai avut ce să-mi zică colonelul Crăciun. Înghiţind gălușca, s-a prefăcut că nu a auzit răspunsul meu.

În final, cei de la Zarcă am fost duşi înapoi la celulele noastre, fără să fi reuşit a ne dezrădăcina din betonul în care eram aşa de bine fixaţi. Comuniştii sperau în erodarea prin suferinţă lungă. Dar noi eram mult mai experţi decât agresorii. Am observat că erau grăbiţi. Numai după expresia feţei şi a diferitelor gesturi făcute de colonelul Crăciun, ne-am dat seama că el ştie data eliberării noastre. De aceea insista. Ar fi vrut să ne vadă terfeliţi în noroi, înaintea punerii în libertate.

ULTIMA ESCROCHERIE.

Colonelul Crăciun n-a renunţat la ambiţia lui de a ne murdări în lăturile reeducării. În acest scop a trimis un delegat de la închisoare (un ofiţer de la administraţie) cu o scrisoare oficială la soţia mea. Prin această scrisoare anunţa familia că eu nu vreau să fiu pus în libertate şi să mă întorc în sânul familiei.

Soţia, mai ageră la minte decât dânşii, şi-a dat seama despre ce poate fi vorba şi i-a răspuns delegatului în modul cel mai surprinzător:

— Dacă nu vrea să se elibereze, atunci să rămână în închisoare!

Delegatul era gata să se întoarcă la comandant cu traista goală. I-a trecut prin minte să-mi aducă o scrisoare de la

soţie şi o fotografie cu familia. Socotea el că acestea ar putea constitui un mijloc de şantaj, făcând să-mi vibreze cea mai sensibilă coardă a sufletului. Mi-a lăsatscrisoarea şi fotografia o noapte. Dimineaţa a trebuit să le restitui. Le-am restituit. Dar nici ei nu şi-au atins scopul.

În aceeaşi zi, ne-au adunat pe 13 inşi de la izolator, zicându-ne:

— Pentru că voi nu v-aţi adaptat noilor condiţii sociale create de regimul comunist, veţi rămâne în închisoare. La ceilalţi le dăm drumul acasă.

Ameninţarea era copilărească. Ştiam noi cp regimul nu se încurca cu 13 deţinuţi. Mult mai târziu, după punerea în libertate, am aflat că şi cu alţii a procedat la fel. Acestea constituiau ultimele încercări, ultima „aghiasmă" a lui satan cu care sperau să ne murdărească. Oricât de puţin, numai curaţi să nu ieşim din puşcărie. Păcăleala era din cele mai ieftine, iar altele nu existau. Noi am observat că de la un timp mâncarea a fost îmbunătăţită. Ni s-au dat şi sculele de bărbierit în celulă. Toate acestea erau semne că se apropie punerea în libertate.

Eu eram încă în celulă, sub ameninţarea că voi rămâne în închisoare, când pe peronul gării Ploieşti – Vest, soţia şi fiica mea mă aşteptau la fiecare tren ce venea dinspre Aiud. Majoritatea călătorilor din aceste trenuri erau deţinuţi politici puşi în libertate. Decretul de graţiere apăruse şi era fără explicaţii. Soţia întreba la fiecare tren dacă sunt şi eu printre ceilalţi, iar oamenii îi răspundeau:

— Vine mâine, vine mâine!

Nu peste mult, a sosit şi acel „mâine" când am coborât şi eu din tren pe peronul gării Ploieşti-Vest. De atunci, din ziua aceea căreia i s-a zis mâine şi până astăzi, parcp, n-a trecut decât un ceas.

MĂRTURIA LUI AUREL OBREJA
Privitoare la reeducarea de la închisoarea Aiud
A TREIA REEDUCARE.

Trecuseră 14 ani de temniţă. Călcam în al 15-lea şi ultimul cât scria în sentinţă. Am început numărătoarea inversă. De acum camera în care stăteam de multă vreme cu aceeaşi oameni mi se părea un iad. Ne-am terminat poveştile, ba chiar le-am repetat de 2-3 ori. În afară de rugăciune, alte subiecte de discuţie nu mai aveam. În fiecare dimineaţă, le povesteam visele camarazilor mei, iar apoi le interpretam. La un moment dat, am început să inventez vise. Am observat că am imaginaţie bună. Eram ascultat cu plăcere şi cu multă atenţie.

Când venea seara le ziceam camarazilor mei:

— S-a mai prăbuşit o zi. Suntem mai aproape de libertate cu o zi.

O spuneam cu convingere, căci observasem că oamenii erau puşu în libertate la termenul prevăzut în sentinţă; puterea renunţase la năravul de a ţine deţinuţii peste termenul de condamnare. Totuşi, aveam informaţii sigure că unii oameni au fost puşi în libertate după 20 de ani şi apoi au fost arestaţi din faţa casei lor, înainte de a deschide poarta să intre în curte.

Printr-un deţinut venit din altă cameră se aduse vestea că la Aiud a început „reeducarea”. Un fior rece mi-a trecut prin şira spinării, amintindu-mi de reeducarea de la Gherla. Din toate părţile, se anunţa prin morse că la închisoarea Aiud se face „reeducare”.

— Ce facem?

Niciunul din noi n-a putut da un răspuns.

Prima reeducare am respins-o la închisoarea Târguşorul-Nou. Pentru aceasta am fost transferat disciplinar (un an şi jumătate) la Jilava, unde am fost ţinut numai în bătăi şi teroare cruntă. A doua reeducare a fost cea de la Gherla, de sub conducerea lui Ţurcanu. Acolo am trecut prin miezul de foc cel mai fierbinte al torturilor.

Iată că acum, când să scap de pacoste, mi se dă în cap cu cea de a treia reeducare. O cumplită decepţie îmi

cuprinsese întreaga fiinţă. Îmi puneam întrebări încurcate şi-mi dădeam răspunsuri nelămurite.

Într-o zi, am fost chemat la birouri la ofiţerul politic.

— Domnule Obreja, dumneata ce ai fost, ce politică ai făcut?

— Domnule ofiţer, eu am făcut parte din „Frăţiile de Cruce”.

— Asta înseamnă că eşti legionar.

— Nu, domnule, nu sunt legionar.

— Cum aşa? Doar Frăţiile de Cruce sunt organizaţii legionare.

— Eu n-am fost legionar. Eu am fost membru al Frăţiei de Cruce.

O ţineam una, făcând-o pe prostul. Ofiţerul s-a dat bătut, văzând că nu o scoate la capăt cu mine. A încercat să mă prindă cu altceva:

— Dumneata ştii de ce a plecat Ion Moţa şi Vasile Marin în Spania?

— Nu ştiu, domnule.

— Ion Moţa şi Vasile Marin au plecat în Spania la război pentru că îi înşelau nevestele.

— Pentru asta trebuiau să meargă chiar în Spania să moară, când puteau foarte simplu să se sinucidă şi aici, în România?!

— Da. Pentru asta au plecat.

— Bine, domnule.

— Dar Codreanu, ştii pentru ce s-a angajat în politică şi s-a dat mare, făcând pe grozavul?

— Nu ştiu, domnule.

— Pentru că l-a înşelat nevasta.

— Da?!

— Sima a fost un ticălos. Ai văzut ce a făcut?!

— Domnule colonel, eu n-am intrat în Frăţia de Cruce nici pentru Moţa, nici pentru Marin, nici pentru Codreanu, nici pentru Horia Sima. Eu am intrat pentru 6 principii care sunt valabile şi pentru mine şi pentru dumneavoastră şi

pentru toată lumea. Eu am intrat în Frăţia de Cruce ca să-l cinstesc pe Dumnezeu şi să-mi iubesc cu adevărat neamul. Nu mă interesează nici politica, nici politicienii.

— Dumneata ştii că marii conducători legionari s-au desolidarizat de Mişcarea Legionară, de Codreanu şi de ceilalţi?

— Eu n-am făcut parte din Mişcarea Legionară şi n-am fost legionar. Aşa că n-am de ce să mă desolidarizez.

— Fu… Mama mă-tii de bandit! Lasă că alţii o să meargă acasă, iar voi veţi putrezi aici, în închisoare.

Cu asta, „spovedania”s-a terminat. Am fost dus în celulă la ceilalţi deţinuţi. Nu s-a luat nici o măsură împotriva mea.

Totuşi, am fost introdus şi eu cu alţii într-un club unde se făcea reeducarea. Am aşteptat acolo numărând zilele până la ultima.

La împlinirea termenului de 15 ani de închisoare, am fost pus în libertate fără să fi fost reeducat.

MĂRTURIA LUI TACHE RODAS

Privitoare la reeducarea de la Aiud

AOLEU! IARĂŞI REEDUCARE?

În anul 1962 am ajuns la închisoarea Aiud. Iată că urechile mele aud din nou pomenindu-se acel cuvânt hidos şi cutremurător: „Reeducare”. La fiecare etaj erau camere de reeducare şi mai erau şi un fel de cluburi de reeducare în camerele mari. Această reeducare mă urmărea ca umbra, ca o pizâ rea.

Eram însă decis să nu accept nici un fel de compromis. Am rezistat eu ispitelor de la Târguşor; am traversat Piteştiul fără să mă prăbuşesc; am înfruntat Gherla cu ajutorul lui Dumnezeu şi am supravieţuit. Acestei încercări de la Aiud trebuie să-i rezist neapărat.

Am fost introdus într-o cameră unde se făcea „reeducarea”. Şef de cameră era unul pe nume Ciobanu, din Prahova. Îl cunoşteam bine încă din libertate. Ciobanu m-a primit bine. Ba mi-a făcut loc lângă dânsul, ca să fiu cât mai aproape, cum se cuvine unor vechi cunoştinţe. Eu,

bănuitor, i-am spus de la început, ca să ştie că eu nu glumesc:

— Măi Ciobanule, cât timp stau eu aici cu tine, să nu te aud că-mi vii cu reeducarea, că-i foc!

— Nu, Tache. Nu fac eu reeducare. Asta o fac alţii.

A trecut o zi, 2, 3, dar când a fost a 4-a, i-a venit rândul lui Ciobanu să se „autoanalizeze”. A luat loc la masă şi unde nu începu să scuipe dintr-însul la „crime” pe care le-ar fi făcut şi la „rele” pe care le-ar fi auzit… Toate erau inventţii la adresa propriei sala persoane. Apoi începu să laude „înţelepciunea” fără hotar a partidului comunist şi „binele” pe care l-a făcut ţării, de când s-a instaurat la putere. Fire-ai al dracului de tâmpit!

Mi-am strâns toate boarfele şi am mers tocmai în capătul opus al camerei, unde mi-am găsit un loc şi vecini care gândeau la fel ca mine.

FUGIND DE DRACU, AM DAT DE TATĂ-SU!

Pe 5 inşi ne-au scos la lucru la ateliere. Eu am nimerit la un depozit. Am intrat în graţiile şefului de depozit (care era un civil). Toată ziua mă ţinea numai de glume şi treaba mergea strună. L-am rugat pe şeful depozitului să mă ţină cât mai mult la lucru, ca astfel să scap de murdăria reeducării. Omul m-a înţeles şi mă ţinea la depozit până aproape de stingere.

Într-o seară, pe când mă întorceam din fabrică singur, hop, mă zăreşte un gardian.

— Ce-i cu tine? Treci la club!

Uite aşa, fugind de dracu’ am dat peste tată-su!

Şef de „comitet de reeducare” era un popă, ce avea o figură nesuferită, numai bună de a fi luată în pumni.

Printre altele zicea popa:

— M-am săturat de a minţi poporul. După ce ies din închisoare mai bine mă angajez ca mincitor la aprozar, decât să mai fiu popă în biserică!

Toată lumea tăcea, cu privirile ţintite în pământ de lucrurile penibile ce trebuia să le asculte.

N-am rezistat. M-am ridicat în picioare şi l-am înfruntat, zicându-i:

— Nu ţi-e ruşine să vorbeşti asemenea prostii? Popă nebun ce eşti! Dacă tu vorbeşti asemenea nebunii, tu, care eşti cunoscător al celor sfinte, atunci ce ne mai rămâne nouă, păcătoşilor?

Cum tace lemnul, aşa a tăcut şi el. Privindu-l mai atent în ochi, am avut impresia că se scrintise.

LA O SUTĂ DE GHINIOANE MAI VINE ŞI UN NOROC.

Într-o zi, am fost chemat la unul din ofiţerii politici, care era prahovean de-al meu. Aveam impresia că mă simpatizează. Din discuţiile avute cu dânsul, am ajuns la concluzia că ştie toate trăsnăile pe care le făceam.

Ofiţerul mi-a spus:

— Ştiu ce faci tu pe aici. Dar eu nu pot să te ajut cu prea multe. Pot să-ţi ofer o carte poştală, ca să scrii acasă după un pachet. Despre asta să nu spui nimănui nimic.

Prin geam se vedeau nişte deţinuţi care se plimbau încoace şi încolo prin curte.

— Îi vezi pe cei care se plimbă prin faţa geamului?

— Da, îi văd.

— Sunt codoşi. Vin cu turnătoriile la mine.

Peste c-teva zile, am primit de acasă pachetul de 3kg cu alimente şi câteva haine. Tot acest ofiţer mi-a dat şi pachetul, zicându-mi:

— Cu atâta am putut să te ajut. Mai încolo nu pot face nimic.

Am rămas surprins de atitudinea ofiţerului, că nu mi-a cerut nimic în schimbul favorului făcut. N-a încercat să mă şantajeze.

OFIŢERI DE SECURITATE DE LA PLOIEŞTI.

Mi-am dat seama că vor să ne pună în liberatte. Dar înainte de a-si „călca pe inimă” făcând asemenea gesturi, voiau să ne murdărească în toate formele, spre a nu privi niciodată pe cineva în ochi cu îndrăzneală.

Eram sigur că au ordine să nu ne bată, ci să întrebuinţeze toate mijloacele paşnice, cu care un om poate fi înşelat. Asta îmi dădea mie curaj să fac când pe prostul, când pe nebunul, când pe îndrăzneţul.

Într-o zi, am fost din nou chemat la birouri. Mă aştepta colonelul Coliban, care, intrând direct în subiect, îmi zise că fără a-mi face „autoanaliza” şi pe urmă „analiza”, nu pot ieşi din închisoare.

Drept şi destul de înţepat i-am răspuns:

— Domnule colonel, eu n-am nevoie de libertate. Rămân în închisoare. Nu-mi fac nici un fel de analiză sau autoanaliză.

Am fost trimis în alt birou. Acolo mă aştepta un ofiţer, tot de la securitatea din Ploieşti, pe nume Cârnu. Acesta mă luă cu frumosul:

— Tache, eşti tânăr. Mergi şi tu acasă, te căsătoreşti, vei duce-o bine. Ce rost are să te opui?

Între timp, intrase în birou colonelul Coliban. Eu, de colo, prefăcându-mă prost de tot, îi zic lui Cârnu:

— Să iasă afară domnu’ ofiţer. Ce caută aici, când noi vorbim lucruri confidenţiale?

Rapid, ofiţerul s-a supus, ieşind afară din birou. Credeam că gata. Am cedat.

După ce a ieşit, i-am dat şi eu răspunsul ăstuilalt:

— Nu vreau nimic, nu-mi trebuie nici libertate, nici căsătorie, nici nimic. Vreau să rămân în închisoare! A început să-mi fie dragă.

Văzând că nu o scot la capăt cu mine, m-au trimis la cameră.

„GLASUL PATRIEI”

Din nou, am fost mutat în altă cameră. Aici era şef de comitet de reeducare unul pe nume Grigorescu. Îl cunoşteam mai demult. Primul lucru care l-am făcut la intrarea în cameră a fost să-i atrag atenţia să nu-mi pomenească numele, că-i foc.

Tot la câteva zile, venea colonelul Crăciun cu un ziar sub braţ. Era ziarul „Glasul Patriei”, în care erau articole tot

împotriva lui Horia Sima şi a legionarilor din diaspora. În una din acele zile, directorul Crăciun şi cu un ofiţer au numit un deţinut să citească ziarul cel plin de blasfemii la adresa Mişcării Legionare şi a personalităţilor ei. După ce a terminat de citit, mi s-a adresat direct mie:

— Ei, spune tu, Rodas, care-s părerile tale?

— Domnule colonel, părerea mea este că ziarul pe care l-aţi adus este un ziar „local”, tipărit expres pentru noi, cei din puşcărie. Eu nu cred nimic din tot ce scrie în el.

Comandantul a făcut doar din cap a pagubă, că nu mai avea argumente cu care să mă combată.

RODAS-RODAS-RODAS-RODAS.

Nu mai târziu decât a doua zi au intrat în cameră mai mulţi ofiţeri, printre care şi prahoveanul care-mi dăduse cartea poştală. Unul dintre ei îmi zise:

— Rodas Tache, hai cu noi.

— Să-mi iau bagajul?

— Nu, fără bagaj.

Ofiţerii mergeau înainte, iar eu în urma lor. Am trecut prin curtea care era tixită de deţinuţi. Mulţi mă cunoşteau, fiindu-mi buni prieteni; ştiau că nu cedez. Camarazii mei, dându-si seama că mă îndrept spre biroul comandantului Crăciun, m-au sfătuit (din mers) să „accept reeducarea”, că vor vorbi ei în locul meu, autoflagelându-se, numai ca să mă salveze pe mine. Din mers, le-am răspuns un categoric NU! Doamne, ce mare plăcere e să ţii capul sus! Să mi-l plec tocmai acum, când pericolele cele mai mari trecuseră?! N-aş putea să intru nici în mormânt, atunci când îmi va veni rândul.

În biroul comandantului era doar un ofiţer cu numele de Munteanu. Iată că intră şi colonelul Crăciun, grăbit. Prefăcându-se că dă ochii cu mine cu totul întâmplător, m-a luat în răspăr fără nici o introducere:

— Ce-i, mă, te-ai hotărât să te reeduci?

Mi-am compus o figură de om amărât, cu capul plecat puţin într-o dungă, apoi i-am răspuns:

— Domnule colonel, eu nu renunţ la credinţa mea.

— Ce-i, ce-i, ce-i? M-a luat el din nou autoritar şi rapid ca să nu am timp să-mi fac socotelile (dar eu îmi făcusem socotelile cu mult înainte).

— Nu renunţ la credinţa mea, i-am răspuns eu răspicat, dar tot cu figura umilă, ca să nu-l calc pe bătături.

Atunci, comandantul îşi luă în mână cascheta şi, învârtind-o nervos, rostea ca o placă de patefon dereglată: „Rodas-Rodas, Rodas-Rodas”…

Văzându-l nervos şi gata să explodeze, cu o figură şi mai umilă, ce semăna a bufon de circ, i-am zis din nou:

— Domnule comandant, pe mine nu mă mai schimbă nici dracu’. Asta-i credinţa mea şi nu renunţ la ea.

Aşa a durat acest dialog, mai mult mut decât vorbit. El încerca să se enerveze, iar eu încercam să-l calmez, dar să şi-l conving că nu renunţ la credinţa mea. După vreo 5 minute, m-a trimis să-mi fac bagajul. Eram sigur că mă trimite la Zarcă sau la neagra. N-a fost aşa. Am fost introdus într-o cameră goală, cu paturi şi lenjerie curată.

Gardianul îmi zise pe un ton civilizat:

— Puteţi să vă culcaţi dacă vreţi. Şi vă rog să-mi spuneţi dacă aveţi nevoie de ceva.

— N-am nevoie de nimic.

Ziceam în mine: oare chiar m-au confundat cu vreun altul? Sau e o nouă şmecherie? Un timp nu prea lung, am stat în această cameră ca un boier. Şi ziceam în mine: Asta da reeducare!

Cum binele nu prea durează, într-o zi am fost anunţat să-mi fac bagajele. Gardianul m-a condus la Zarcă, în penultime celulă din capătul coridorului. Aşa da. Parcă mai merge. „Omul potrivit la locul potrivit”.

Până la punerea în libertate am fost mutat în mai multe locuri.

EPILOG.

Cu 2000 de ani în urmă, pe culmea muntelui Golgota era răstignit Hristos. Autorii crucificării nu s-au mulţumit cu

chinurile morţii pe cruce ci, plini de trufie, I-au zis în batjocură, râzându-l în faţă:

— Tu, care strici templul şi-l zideşti la loc în 3 zile, mântuieşte-Te pe Tine Însuţi. Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce”.

La jumătatea secolului al XX-lea, pe culmea Golgotei româneşti, era crucificat tineretul legionar. Nu s-au mulţumit mişeii cu urgia „Piteştiului”, nici cu grozăviile „Gherlei”. Nu şi-au astâmpărat ura cu oroarea regimului aplicat în celelalte puşcării şi lagăre de muncă. Au născocit o batjocură nouă. O umilinţă mai mare decât ar fi putut vreo minte omenească să imagineze: Autoponegrirea şi „Cartea neagră”. Prin aceasta şi-au confecţionat, la crimele săvârşite, un alibi pentru secolele viitoare.

Dumnezeu n-a îngăduit ca mişelia să stea în picioare. Iată-i pe mişei în toată goliciunea lor. Iată-i demascaţi înainte de vreme, când victimele satanicului masacru mai trăiesc şi pot depune mărturie.

Au ştiut prea bine că auto-ponegrirea nu este osândită de nici o lege juridică, de nici o doctrină morală. N-au ştiut (sau n-au vrut să ştie) că orgoliu şi îngâmfarea vin de la Lucifer şi sunt destinate înfrângerii. Smerenia, venind de la Dumnezeu prin Hristos, este sortită Biruinţei.

— Vai vouă mişeilor!

Priviţi în dreapta şi veţi vedea cum sute de aştri fierbinţi apar pe cerul însângerat de voi. Sunt duhurile eroilor şi martirilor ce nu au lăsat armele din mână.

Priviţi şi în urma voastră. Veţi vedea cum cei care s-au predat vouă, lăsând armele jos, acum le ridică din nou.

Zadarnic tremuraţi! Singura voastră şansă este să vă ascundeţi în lada de gunoi a istoriei, în gheenă. Fiţi siguri că acolo nu o să vă caute nimeni.

SFÂRŞIT